

TONEELHUIS

TONEELHUIS - ARTISTIEK

Abke Haring

---

6 - VOORWOORD

8 - KERNCIJFERS

22 - DE BLINDEN

24 - UNISONO

Bart Meuleman

---

26 - SIRENE | DESPERADO

Benjamin
Verdonck

---

29 - WE DON'T SPEAK TO BE
UNDERSTOOD

30 - EVEN I MUST UNDERSTAND
IT

32 -
NOTALLWHOWANDERARELOST

33 - ABC

FC Bergman

---

35 - HET LAND NOD

37 - 300 EL X 50 EL X 30 EL

Guy Cassiers

---

39 - PASSIONS HUMAINES

41 - CALIGULA

44 - LE SEC ET L'HUMIDE

45 - BEZONKEN ROOD

46 - HET VERTREK VAN DE MIER

TONEELHUIS - ARTISTIEK

Mokhallad Rasem

---

49 - DE KINDERJAREN VAN JEZUS

50 - OTHELLO | WACHTEN

51 - BODY REVOLUTION

Olympique Dramatique

---

53 - AUGUSTUS ERGENS OP DE
VLAKTE

Coproducties

---

54 - MARIA STUART

56 - KUNST OP DE VLUCHT |
AMATEURTONEELHUIS | JEROEN
BROUWERS 75

57 - WANNOUS REVISITED |
ENTER | DEURDEDEURDEUR |
WOTH | HUGO CLAUSLEZING

Receptief

---

58 - ANTWERPSE KLEPPERS

60 - HUISRUIL NTGENT | KVS |
THÉÂTRE NATIONAL

61 - MUZIEK | LITERATUUR

Publiek

---

62 - SPREIDING &
INTERNATIONALE WERKING

65 - PUBLIEKSWERKING

70 - PUBLIEKSWERVING

76 - KUNSTEDUCATIEVE
WERKING

80 - ONS PUBLIEK

TONEELHUIS - ZAKELIJK

Financieel

---

84 - VOORWOORD

86 - BALANS

87 - RESULTATENREKENING

88 - PROCENTUELE VERDELING
VAN KOSTEN EN OPBRENGSTEN

89 - FINANCIËEL MANAGEMENT

93 - ANALYSE VAN
OPBRENGSTEN EN KOSTEN

Team

---

95 - MENSEN EN MIDDELEN

98 - ECOTEAM

Overig

---

99 - INFRASTRUCTUUR

102 - SAMENWERKINGS-
OVEREENKOMST

Activiteiten

---

103 - CHRONOLOGISCH
OVERZICHT ACTIVITEITEN

Wie is wie

---

119 - MEDEWERKERS

120 - RAAD VAN BESTUUR

VOORWOORD

Toneelhuis staat op de drempel van een nieuwe subsidieperiode (2017-2021) die de culminatie wil zijn van wat in 2006 begon als Toneelhuis-nieuwe-stijl: een stadstheater dat stevig verankerd is in de stad Antwerpen, zijn blik gericht houdt op de wereld en met grote generositeit ruimte geeft aan zeer diverse kunstenaars die op hun beurt zeer uiteenlopende publieken aantrekken.

In het hart van dit huis maken Toneelhuismakers hun producties: rond Guy Cassiers als artistiek leider werkten in de afgelopen negen jaar artiesten als Sidi Larbi Cherkaoui, Wayn Traub, Lotte van den Berg, De Filmfabriek, Olympique Dramatique, Benjamin Verdonck, Abke Haring, Bart Meuleman, Mokhallad Rasem en FC Bergman. Elk van deze makers was gedurende een periode van minstens drie jaar verbonden aan het huis en creëerde er nieuw werk dat regionaal, nationaal en internationaal reisde en weerklank vond.

De generositeit van deze formule – een artistiek leider die naast zich op gelijkwaardige basis andere artiesten alle kansen geeft – heeft zeker in het buitenland menige discussie over het management van grote huizen geïnspireerd. De keuze voor een meerkoppige artistieke ploeg is geen gemakkelijksoplossing maar een ideologische keuze: tegenover de meervoudigheid van onze maatschappij met zijn bombardement aan visies, opinies, strekkingen, diverse bevolkingsgroepen kan niet één soort van theater geplaatst worden. Alleen meerstemmigheid kan die veelheid reflecteren. Daarom is Toneelhuis een huis met vele kamers.

Meerstemmigheid die ook in de dagelijkse praktijk van de organisatie zijn vertaling vindt: rondom elk van de makers wordt telkens de meest adequate werkwijze ontwikkeld en de meest aangepaste ploeg samengesteld. Daardoor valt de werking van Toneelhuis veeleer te begrijpen als een verzameling van *werkingen* met een beperkte, ondersteunende administratie en communicatie. Elke Toneelhuiskamer zijn praktijk.

Meerstemmigheid blijft ook inhoudelijk het codewoord voor Toneelhuis in 2015. Guy Cassiers trekt alle registers open in *Passions humaines*: hij gaat voluit voor een verhaal over onze Belgische geschiedenis, de verhouding tussen kunst en politiek en vooral de verweving van het Frans en het Nederlands, twee talen en culturen die in België nog steeds in een moeizame verhouding co-existeren. De relatie tussen de politieke macht en de kunstenaar drijft hij op de spits in de acteursvoorstelling *Caligula* waarin Kevin Janssens de hoofdrol voor zijn rekening neemt.

FC Bergman creëert met grootschalige *Het land Nod* niet alleen een bijzondere voorstelling maar slaagt er ook in daarvoor een heel particuliere belevingsruimte te scheppen, een levensgrote kopie van de KMSKA-Rubenszaal. Dit locatieproject is inmiddels ook aan een buitenlandse carrière begonnen.

Olympique Dramatique herneemt zijn veelgeprezen *AUGUSTUS ergens op de vlakte*, een rijk gelaagde voorstelling die eens te meer alle ruimte geeft aan excellent acteurswerk.

Aan het andere eind van het spectrum werken Abke Haring, Bart Meuleman en Mokhallad Rasem aan intimistische en meer kleinschalige voorstellingen, resp. *UNISONO*, *Sirene* en *Body Revolution*.

Geheel niet binnen een raster te vangen is en blijft Toneelhuismaker Benjamin Verdonck die niet alleen de theatervoorstelling *WE DON'T SPEAK TO BE UNDERSTOOD* creëert (samen met Pieter Ampe), maar daarnaast ook een aantal andere voorstellingen blijft spelen (zoals o.m. *notallwhowanderarelost*) en bovendien een hele reeks acties en installaties in de openbare ruimte opzet die stuk voor stuk kaderen in een thematisch samenhangend project *EVEN I MUST UNDERSTAND IT*. Deze cyclus maakt de verbinding tussen zijn artistiek werk en het handelen-in-de-wereld tot thema, rondom het verzet tegen een van zichzelf vervreemde wereld die de nakende ecologische catastrofe blijft ontkennen.

Meerstemmigheid tenslotte bij het publiek: meer en meer nodigen we het publiek uit tot actieve deelname in het 'gesprek' over de voorstellingen en over Toneelhuis in het algemeen. Toeschouwers worden uitgenodigd om interviews af te nemen van de Toneelhuismakers; deze gesprekken publiceren we integraal in onze seizoensbrochure; op- en aanmerkingen van het publiek verschijnen op onze site via de rubriek "uwvragenuwreacties". Als een logisch vervolg daarop worden in dit jaarverslag ook de meningen van het publiek naast die van gespecialiseerde journalisten geplaatst.

Dat het publiek Toneelhuis eens te meer blijft volgen blijkt ook uit de publiekscijfers die ten aanzien van 2014 met een kleine 4000 eenheden gestegen zijn naar een totaal van 133 762 toeschouwers die Toneelhuis een warm hart toedragen. Wij hopen ook het komende jaar in dezelfde spirit te kunnen voortzetten. Wij langs onze kant zullen er alvast alles aan doen om dat waar te maken. Op naar 2016!

KERNCIJFERS

PUBLIEK

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Eigen (co)producties Bourla/stad	28.914	46.100	45.071	26.080	33.259	36.868	41.339	35.794
Nieuwe creaties	25.735	37.243	36.265	20.632	26.875	33.572	35.259	29.879
Hernemingen	3.179	8.857	8.806	5.448	6.384	3.296	6.080	5.915
Eigen (co)producties binnenland	24.625	29.081	10.903	8.074	28.718	38.066	32.206	16.459
Nieuwe creaties	17.304	22.872	9.437	6.407	15.748	35.369	30.503	11.383
Hernemingen	7.321	6.209	1.466	1.667	12.970	2.697	1.703	5.076
Eigen (co)producties buitenland	75.105	48.818	52.229	51.774	36.077	45.402	29.816	34.864
Nieuwe creaties	22.167	25.016	35.392	43.884	20.549	22.210	23.182	8.375
Hernemingen	52.938	23.802	16.837	7.890	15.528	23.192	6.634	26.489
Eigen activiteiten	3.475	4.271	3.048	3.023	3.624	3.854	3.448	0
Tentoonstellingen binnenland					11.000	2.540	350	11.590
Tentoonstellingen buitenland					16.316	7.000	0	9.300
Receptief	9.155	14.151	13.451	24.931	15.652	15.689	13.084	14.345
Publiekswerking/educatie	7.561	7.561	3.637	7.523	7.577	8.642	8.051	8.330
Stadsdagen	5.092	4.157	2.555	2.828	115	980	1.516	3.080
TOTAAL	153.927	154.139	130.894	124.233	152.338	159.041	129.810	133.762

ACTIVITEITEN

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Eigen (co)producties Bourla/stad	103	96	187	72	101	89	121	132
Nieuwe creaties	84	55	156	53	85	78	99	103
Hernemingen	19	41	31	19	16	11	22	29
Eigen (c)producties binnenland	98	71	44	43	120	134	117	80
Nieuwe creaties	51	48	39	32	65	117	110	52
Hernemingen	47	23	5	11	55	17	7	28
Eigen (co)producties buitenland	202	145	95	115	86	110	148	165
Nieuwe creaties	58	76	52	82	43	64	108	56
Hernemingen	144	69	43	33	43	46	40	109
Eigen activiteiten	17	14	9	15	11	8	14	0
Tentoonstellingen binnenland					287	80	1	9
Tentoonstellingen buitenland					11	65		4
Receptief	43	46	49	60	51	53	51	47
Publiekswerking/educatie	136	120	82	141	161	213	185	220
Stadsdagen	13	8	5	6	1	2	3	7
TOTAAL	612	500	471	452	829	754	640	664

VERMOGEN EN RESULTAAT

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Actief: totaal	1.821.715	2.153.936	2.676.827	4.101.997	3.561.798	2.730.701	3.314.015	2.813.908	2.635.372
vaste activa	301.141	650.445	688.272	877.192	900.421	963.810	1.214.599	1.250.139	1.246.706
vlottende activa	1.520.574	1.503.491	1.988.555	3.224.806	2.661.377	1.766.891	2.099.416	1.563.769	1.388.666
Passief	1.821.714	2.153.936	2.676.828	4.101.997	3.561.798	2.730.701	3.314.015	2.813.908	2.635.372
eigen vermogen	-711.247	-361.150	-130.454	738.661	552.881	448.067	822.526	829.474	561.939
voorzieningen	263.351	234.312	770.555	921.234	749.041	427.038	156.969	155.402	152.311
schulden	2.269.610	2.280.774	2.036.727	2.442.103	2.259.876	1.855.596	2.334.520	1.829.033	1.921.122
Resultaat	-683.819	350.097	230.697	207.413	206.080	-181.295	96.887	-146.029	-368.483
uitgaven	9.436.170	9.822.271	8.661.951	7.904.904	8.336.130	8.432.053	8.557.517	8.460.474	7.959.404
inkomsten	8.752.351	10.172.368	8.892.648	8.112.317	8.542.210	8.250.758	8.654.405	8.314.445	7.590.921
overdracht resultaat	-736.036	-385.939	-155.242	52.171	258.251	76.955	173.842	27.814	-340.669

PERSONEEL PER 31 DECEMBER 2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal VTE's	111,91	92,81	78,53	75,36	72,9	80,45	77,2	75,9	73
♂ / ♀	47%-53%	52%-48%	54%-46%	52%-48%	53%-47%	58%-42%	52%-48%	51%-49%	55%-45%
voltijds/deeltijds ♂	76%-24%	83%-17%	75%-25%	82%-18%	75%-25%	76%-24%	76%-24%	76%-24%	77%-23%
voltijds/deeltijds ♀	54%-46%	67%-33%	57%-43%	56%-44%	52%-48%	51%-49%	48%-52%	50%-50%	52%-48%
gemiddelde leeftijd	41	42	43	42	41	44	40	40	38

Bart Meuleman

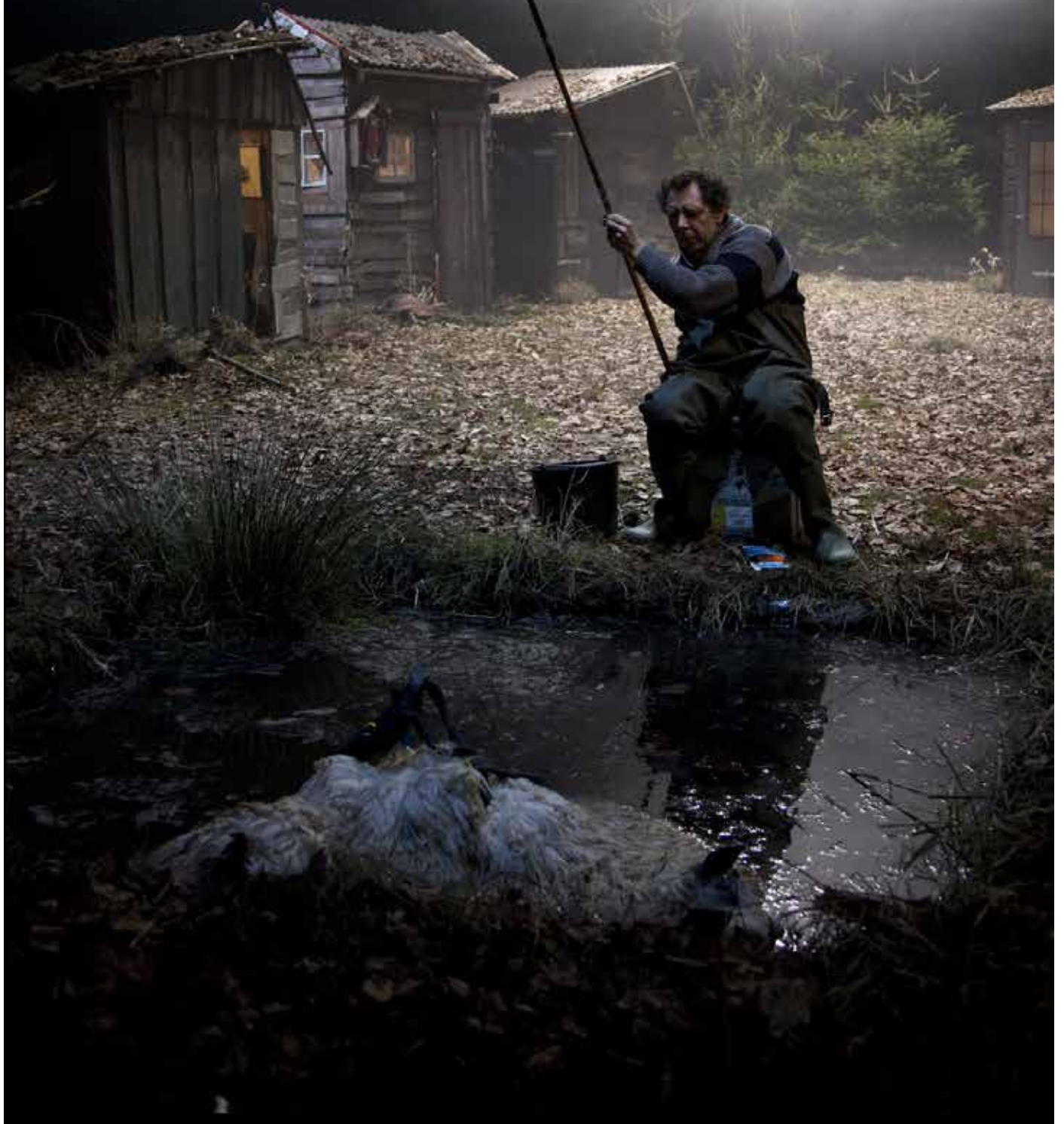

SIRENE

FC Bergman

300 EL X 50 EL X 30 EL

Olympique Dramatique

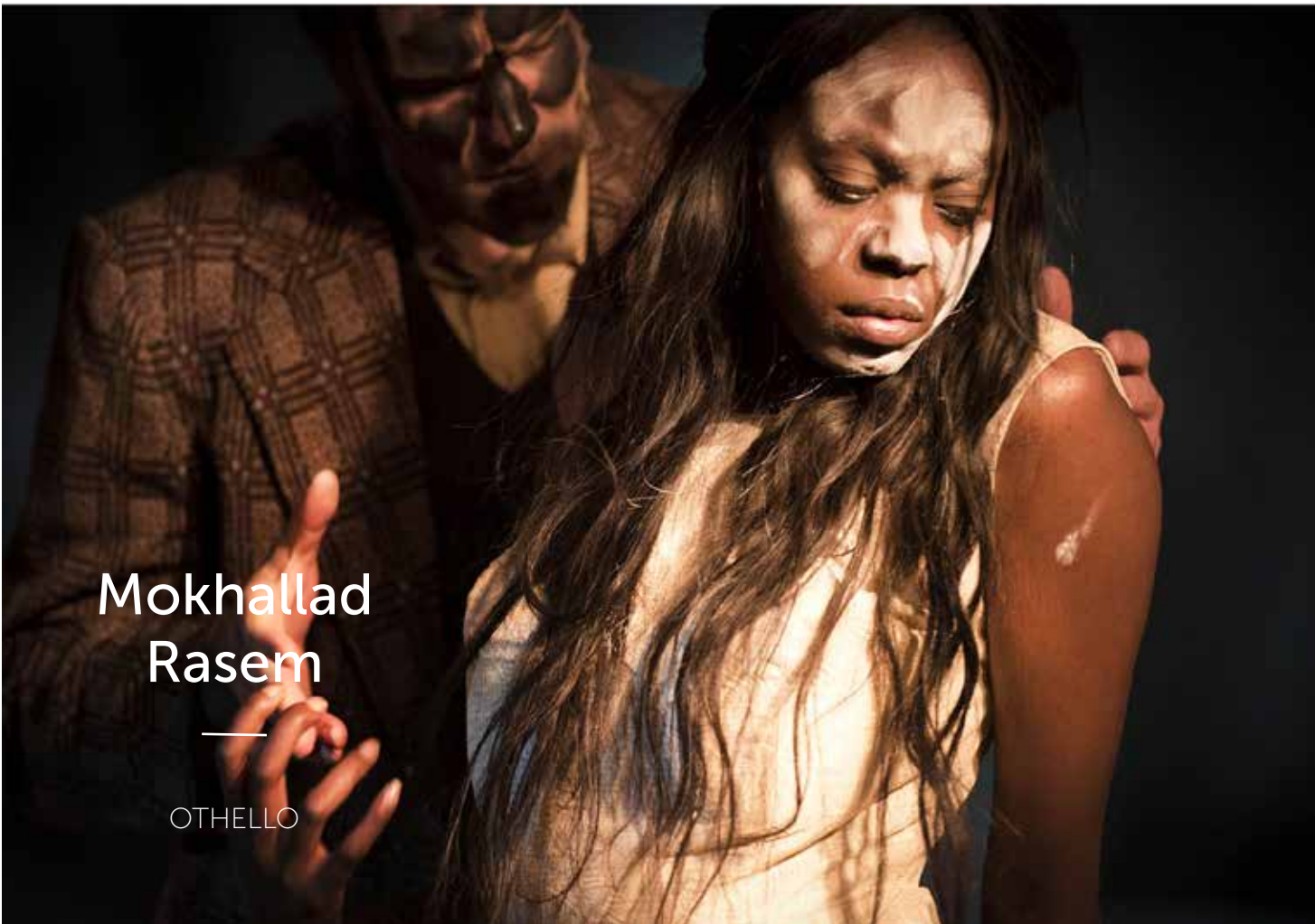
AUGUSTUS ERGENS OP DE
VLAKTE

FC Bergman

HET LAND NOD

Mokhallad Rasem

OTHELLO

Guy Cassiers

—
PASSIONS HUMAINES

Benjamin Verdonck

NOTALLWHOWANDERARELOST

Abke Haring

UNISONO

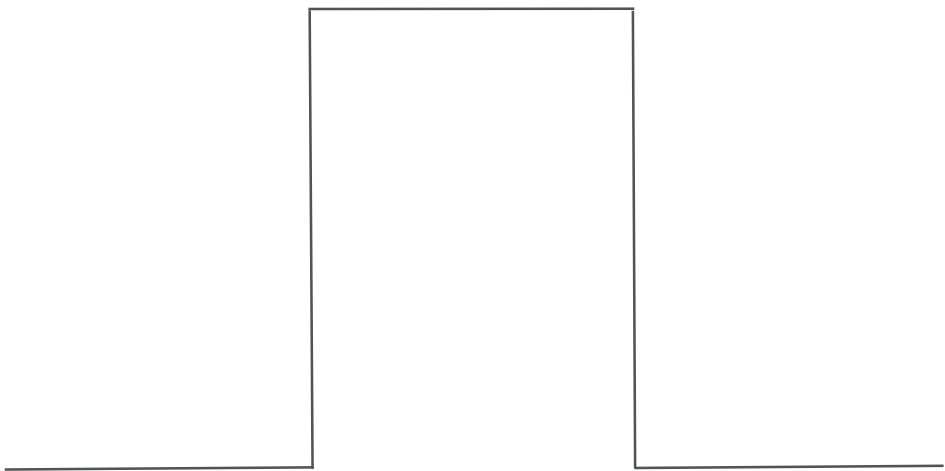
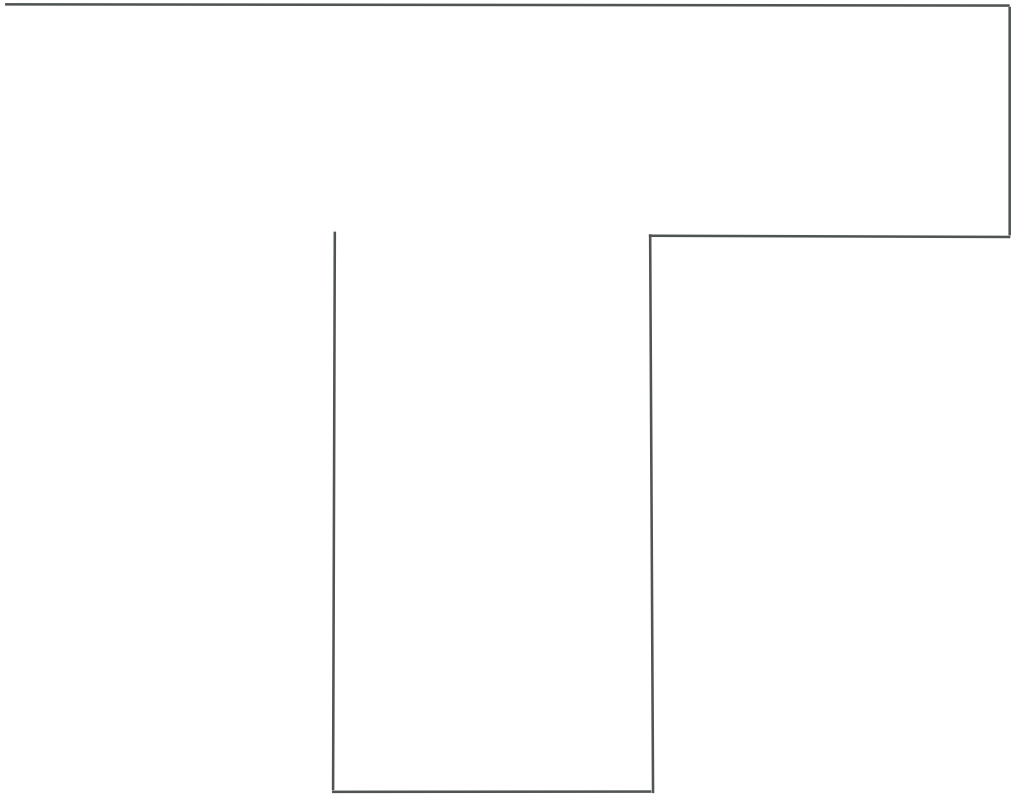
© Kurt Van der Elst

Benjamin
Verdonck

DE FINALE

© Kurt Van der Elst

TONEELHUIS - ARTISTIEK

Abke Haring | Bart Meuleman | Benjamin Verdonck | FC Bergman
Guy Cassiers | Mokhallad Rasem | Olympique Dramatique
coproducties | receptief | publiek

JAARVERSLAG 2015

TONEELHUIS-MAKERS

DE BLINDEN

Samen met een grote groep van makers en acteurs van Toneelhuis maakte Guy Cassiers een unieke encenering van ***De blinden*** van Maeterlinck, meer performance of installatie dan voorstelling, met een intrigerende soundscape van Diederik De Cock.

Stadsschouwburg Amsterdam nodigde de voorstelling uit.

Op De PIT, het culturele platform voor en door jong Amsterdam, troffen we deze blog aan van Amber van Veen. Zij zag de voorstelling *De blinden* in de Amsterdamse stadsschouwburg.

Is het een toneelstuk, een installatie of performance? Ik ben er nog niet uit. Wat ik wel weet is dat *De blinden* heel indrukwekkend is. De voorstelling is gemaakt door Guy Cassiers samen met de spelers en makers van het Toneelhuis en gebaseerd op het stuk van Maeterlinck.

Zoals de vrouw naast mij zo goed omschreef: "Ik snap er niks van, echt helemaal niks, maar het was ontzettend mooi."

Het verhaal gaat over een groep blinden die achter zijn gelaten in het bos. De pastoor zegt dat hij zo terug komt, maar het wordt avond en ze zijn nog steeds alleen. Langzaam beginnen ze te beseffen dat de pastoor niet meer terug zal komen, ze zullen zelf de weg terug moeten vinden. Maar hoe?

Het bijzondere aan deze voorstelling is het decor en het geluid. De acteurs spreken niet, hun stemmen komen uit boxjes. Ook bewegen ze heel weinig, soms lopen ze een paar stappen of keren ze hun hoofd in de richting van iemand die 'spreekt'.

Toch is *De blinden* geen voorstelling met weinig actie. Het decor verandert steeds door grote stellages met doeken die omhoog bewegen. Zo staan de acteurs op het ene moment voor een blauwe hemel en het andere moment in een donker bos.

Op een gegeven moment valt er een lamp naar beneden. Je hoort de zaal schrikken. "Het onweert," zegt één van de blinden. Zo vervlecht de werkelijkheid met de fantasie. Wij zien een theater, maar voor de blinden is het een bos. En door de beleving van de blinden, zien wij ook een bos.

Tijdens de voorstelling worden er teksten op de muur geprojecteerd. En net zoals alles in deze voorstelling wordt dit niet gewoon geprojecteerd. Nee, de teksten werden geprojecteerd precies zoals je ze moet lezen. Net zoals de woordkunst van Paul van Ostaijen. De teksten worden ondersteund door muziek, of eigenlijk meer geluid. Harde geluiden die soms duidelijk iets voorstellen, maar vaak evengoed ondefinieerbaar zijn. Wanneer de blinden denken nooit meer de weg terug te kunnen vinden, komt hun redding. De hond die bij hen in het gesticht woont heeft ze gevonden. Het schattige robotbeestje trippelt met zijn mechanische beentjes tussen de blinden door die met alle macht proberen hem te pakken te krijgen. Ze vinden echter niet alleen de hond... Of ze ooit hun weg terug vinden, dat weet niemand."

ABKE HARING

Abke Haring (1978) schrijft theaterteksten, regisseert ze en acteert er ook in. Abke Haring maakt bijzonder markante theatervoorstellingen en heeft ook als actrice een aantal indrukwekkende rollen op haar naam staan, de meest recente in *De welwillenden* en in *Hamlet vs Hamlet*. Haar intense présence op scène maakt van haar een bijzondere verschijning in het theaterlandschap. In haar eigen creaties eist het **fysieke 'performance'-element** duidelijk zijn plek op, wat samen met de sterke sfeerschepping en beeldcreatie de term **'triptheater'** uitlokt bij de pers als typering van haar werk.

Voor *FLOU* schreef zij de tekst, en regisseerde ze zichzelf en haar tegenspeler Han Kerckhoffs. "Kraakhelder", "een schone wonde", "grote kunst", zei de kritiek. In 2012 maakte Abke Haring samen met Benjamin Verdonck *Song#2*, "een pareltje van belevingstheater, van ritueel ervaringstheater. Om te koesteren." In november 2013 maakte Abke Haring *TRAINER*, een voorstelling die "de heerschappij van de economie lijfelijk voelbaar maakt". Abke Haring tekent voor tekst en regie, en is een van de vijf performers.

Voor haar rol in *Hamlet vs Hamlet*, in een regie van Guy Cassiers en op tekst van Tom Lanoye ontving Abke Haring de **Theo d'Or voor de beste vrouwelijke hoofdrol**.

In het najaar van 2015 maakte Abke Haring een solo, gebaseerd op een nieuwe eigen tekst, **UNISONO**.

"Wondermooie woordenbrij.
Heerlijke lippen om aan te hangen.
- Karolien Paulissen via
uwvragenuwreacties, 11 december
2015

"Gisteren *UNISONO* gezien in
De Toneelschuur in Haarlem,
in één woord :-) geweldig!!"
- Cees Wildenburg via
uwvragenuwreacties, 3 december
2015

Abke Haring

UNISONO

“Zo voel je je ook na deze voorstelling. Een tikkeltje herboren. Magie is het.”

Els Van Steenberghe in *Focus Knack*****,
1 december 2015

UNISONO

Hoeveel gesprekken zitten er in één hoofd? Wanneer stopt de stroom van woorden en gedachten? Wanneer vallen alle stemmen samen? Wanneer komt de stilte? *UNISONO* is een monoloog van Abke Haring over het zoeken naar een gesprek. Over het verlangen naar een woord dat verlost en verbindt.

“*UNISONO* is een klein ritueel, een gebed haast. Het is een choreografie van gedachten in een intieme, stille ruimte. Je ziet en hoort de gedachten van iemand die even niet weet hoe ze het – leven – moet doen. Dit stuk gaat over dat zoeken naar houvast. We willen allemaal ergens aankomen op een plek waar we rust, ruimte en vrede vinden.” – Abke Haring

---

Deze intimistische voorstelling van Abke Haring bespeelde het performance-circuit in Vlaanderen en Nederland. De voorstelling ging op 25 november 2015 in première in de Leopoldstraat te Antwerpen en werd getoond door Toneelschuur Haarlem, CC De Spil Roeselare, Kaaithoerstudio Brussel, Grand Theatre Groningen, CC Hasselt, Rotterdamse schouwburg, Chassé Theater Breda, Verkadefabriek Den Bosch, Theater Kikker Utrecht, Theater a.h. Vrijthof Maastricht.

BART MEULEMAN

Bart Meuleman (1965) is theaterauteur, essayist, dichter en regisseur. Hij bespeelt in zijn werk een breed palet van genres en onderwerpen, waarbij hij telkens zoekt naar het meest geknipte genre voor het onderwerp dat hem bezighoudt. Heel wat van Meulemans theaterwerk speelt zich af in **de frictie tussen normaliteit en ontsporing, persoonlijk of politiek**. Van *De smerige trilogie* (1999-2001) over *The Bult and the Beautiful* (2007) tot *De verwondering* (2014) en *Sirene* (2015) – steeds weer legt Meuleman de duistere kant van de mens bloot.

Auteur en regisseur Bart Meuleman schakelt in *Sirene* van het grote werk naar het kleine: na de eerder grootschalige ensceneringen van *Half elf zomeravond* van Marguerite Duras en *De verwondering* van Hugo Claus, zoomt hij opnieuw in op één figuur op scène, zoals hij dat ook al deed met het magische *De man in de mist*.

SIRENE

Een meisje, van op haar hoge stoel, leest hardop de gedachten en de verlangens van de man die haar bespiedt. Ze praat, ze lokt, ze verleidt, ze bezweert, ze troost. Zal hij weggaan, of komt hij toch bij haar binnen?

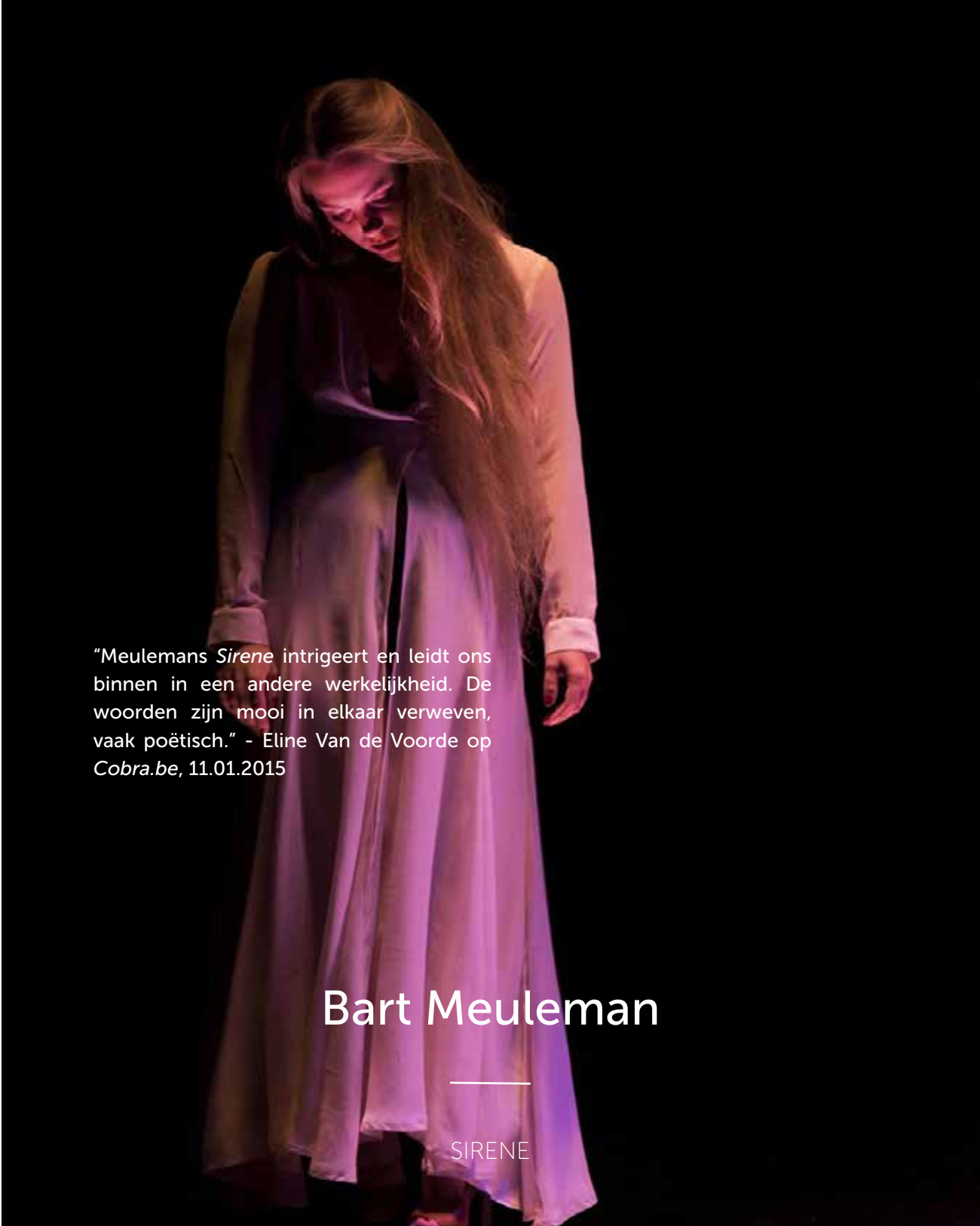
Met ***Sirene*** maakt Bart Meuleman een voorstelling die de diepte peilt van de erotische fantasie. Een kleine filosofische reis waarin de stem de hoofdrol speelt, een stem die beurtelings spreekt en zingt, maar altijd vervoert.

DESPERADO

Desperado, op tekst van het Nederlandse duo Kas & de Wolf, in een regie van Bart Meuleman werd in 2015 in de Bourla hernomen. De vier acteurs van dienst zijn Tom Dewispelaere, Kevin Janssens, Johan Van Assche en Marc Van Eeghem.

“Wat een droefenis maar zo herkenbaar en zo gelachen, geweldig!” - Jo via
uwvragenuwreacties, 5 juni 2015

"Meulemans *Sirene* intrigeert en leidt ons binnen in een andere werkelijkheid. De woorden zijn mooi in elkaar verweven, vaak poëtisch." - Eline Van de Voorde op *Cobra.be*, 11.01.2015

Bart Meuleman

SIRENE

Sirene bespeelde het performance-circuit in Vlaanderen en Nederland. De voorstelling ging op 7 januari 2015 in première in de Bourslaschouwburg te Antwerpen en speelde in Theater a.h. Vrijthof Maastricht, Vooruit Gent, CC Brugge, STUK Leuven, Kaaitheaterstudio Brussel, Toneelschuur Haarlem, De Brakke Grond Amsterdam, CC Maasmechelen, CC Kortrijk, Theater Malpertuis Tielt, C-Mine Genk, CC De Werft Geel.

BENJAMIN VERDONCK

Benjamin Verdonck (1972) is theatermaker, schrijver en beeldend kunstenaar. Verdoncks parcours doorheen de hele periode sinds 2006 is even veelzijdig als de man zelf. Het festival van Avignon categoriseerde zijn werk als 'indiscipline'.

Voor zijn werk in en buiten het theater ontvangt hij in 2009 de Vlaamse Cultuurprijs voor de Podiumkunsten. De jury roemt Benjamin Verdonck **“als een bescheiden kunstenaar ‘buiten categorie’, een eenzame signaalgever. Tegelijkertijd is hij een geëngageerd kunstenaar. Hij onderzoekt het politieke draagvlak van het theater en zet zijn sociaal engagement op een niet-militante manier in theater om.”** De bekommernis voor onze omgeving en hoe de kunst daarin 'actor' kan zijn komt steeds centraler te staan in zijn werk. Dat vertaalt zich zowel in diverse acties en installaties als in zijn theaterwerk waarvan we ons beperken tot de vermelding van twee inmiddels internationaal reizende producties: het intieme tafeltoneel *not all how and where lost* (2014) (geflankeerd door de spin-off *one more thing*) en *WE DON'T SPEAK TO BE UNDERSTOOD* (met Pieter Ampe - 2015).

Benjamin Verdonck maakt de verbintenis tussen zijn artistiek werk en het handelen-in-de-wereld het meest expliciet tot thema. Onder de titel ***EVEN I MUST UNDERSTAND IT*** weeft Benjamin Verdonck sinds begin 2015 aan een web van projecten die nu eens de vorm van een voorstelling aannemen, dan weer een lezing, een tentoonstelling of een installatie in de openbare ruimte.

Benjamin Verdonck : “Ik wil met mijn werk gaten perforeren in ‘de werkelijkheid’, waaraan we onderworpen lijken omdat we denken dat ze in wezen onveranderlijk is. Ik vertrek vanuit beelden of situaties die ik herbouw tot kunstwerk, tot tijdelijk monument of wrange grap. Ik zie mijn werk als een instrument, een stuk gereedschap om iets te bewerkstelligen, in dit geval een sociale sculptuur: het feit dat mensen samenkomen, spreken, er iets van vinden, niet akkoord gaan, meningen hebben, de vraag stellen: wat zullen we doen?”.

Met deze cyclus van acties en interventies verzet hij zich tegen een van zichzelf vervreemde en aan zichzelf voorbijgelopen geglobaliseerde wereld die de nakende catastrofes blijft ontkennen.

Vanuit een allesbehalve naïeve verwondering en een vaak onthutsende eenvoud ontwikkelt Verdonck een perspectief waarin het kinderlijke en het kritische, het fantastische en het maatschappelijke elkaar kruisen zonder eenduidig te worden. Het verzet van Benjamin Verdonck blijft dat van de ‘idiot’, van de ‘nar’, van de buitenstaander. Hij citeert met instemming de Amerikaanse kunstenaar Dan Graham: “All artists are alike. They dream of doing something that’s more social, more collaborative and more real than art.”

WE DON'T SPEAK TO BE UNDERSTOOD

“In **WE DON'T SPEAK TO BE UNDERSTOOD** zetten Verdonck en Ampe hun guitigste beentje voor om op de tonen van Vivaldi's *De vier seizoenen* een lichtvoetige ode aan de camaraderie te spelen, te dansen, te vallen... (...) In deze zwaarmoedige tijden kiest dit duo voor absurde lichtvoetigheid. Het voelt als een slok fris bronwater op een zwoele, hete zomerdag.” – Els Van Steenberghe in *Knack Focus****, 29 april 2015

De voorstelling bespeelde het internationaal dans en performance-circuit in België, Nederland, Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Estland, Letland, Litouwen en Frankrijk.

EVEN I MUST UNDERSTAND IT

© Kurt Van der Elst

© Kurt Van der Elst

© Kurt Van der Elst

NEST

Opeens verschijnt er een nest. En onder het nest sporen van dierlijke bewoning. Welke vogel bouwde dit nest? En waar is hij nu?

Het Bos, Ankerrui 5/7, Antwerpen, Schouwburg Rotterdam, Rotterdam (NL), Paleis Soestdijk, Baarn (NL), S.M.A.K., Gent, Annie Gentils Gallery, Permeke Bibliotheek Antwerpen, Klimaatparcours Gent

© Kurt Van der Elst

© Michiel Blumenthal

DE FINALE

In de vijver van het stadspark van Antwerpen staan twee voetbalgoals. Eigenaardig. Ze staan daar al lang en het lijkt alsof het voetbalveld ondergelopen is. Of is het met opzet gedaan? Heeft iemand hier een hekel aan kinderen? Zou iemand de goals verplaatst hebben? Het kan ook zijn dat de ijskappen zijn gesmolten. Maar het blijft eigenaardig.

Stadspark (Antwerpen), Fort Ruigenhoek (Utrecht, NL) in het kader van Tweetakt/Kaap

DE RUIL

Naast het Wilhelminachalet staat een huisje van karton. Het is het speelhuis van de jongste dochter van kunstenaar Benjamin Verdonck. In het kader van *Palace in Wonderland* deed hij een speelhuizenruil: in zijn achtertuin in Antwerpen staat nu een kopie van het chalet waarin zijn dochter prinsesje kan spelen. In de paleistuin staat nu een speelhuis waarin een prinses even kind kan zijn.

Paleis Soestdijk, Baarn (NL)

DUIZEND BOMMEN EN GRANATEN

Op zondag 29 november gaat de klimaatmars niet door in Parijs, niet in Brussel, niet in Oostende, maar in Antwerpen zetten zes mannen een boom op.

29 november te Antwerpen

ONE MORE THING

Een mobiele miniatuurvoorstelling van veertien minuten voor een twintigtal personen geschikt voor huiskamers, parochiezaaltjes, festivalcafés, donkere bossen gebaseerd op een zin uit *De duivel op de heuvels* van Cesare Pavese

"Your show is cool and very poetic. Congrats!!" -
Massimiliano (Polverigi, IT) via *uwvragenuwreacties*, 1 juli 2015

Benjamin Verdonck nam zijn kijkdoos mee naar het Sint-Lucas en MUHKA te Antwerpen, naar het Inteatro Festival in Polverigi (IT), naar het Mladi Levi Festival in Ljubljana (SVN), het Homo Novus Festival in Riga (LVA), Sirenos Festival in Vilnius (LTU) en het SMAK in Gent.

© Kurt Van der Elst

Benjamin Verdonck

NOTALLWHOWANDERARELOST

NOTALLWHOWANDERARELOST

“Met een minimum aan middelen ontketent Verdonck een maximum aan theatergenot. Geen groots, intellectueel genot maar het genot van in alle stilte genieten van de concentratie waarmee een kunstenaar een intiem spel speelt en ons door dat spel zelfs laat meeleven met de meest banale voorwerpen.”
– Els Van Steenberghe op *Focus Knack.be*, 7 mei 2014

Met deze voorstelling werd Benjamin Verdonck als enige Belg uitgenodigd voor het Festival van Avignon 2015. “Een pareltje van subtiliteit en fijngevoeligheid” – Hugues Le Tanneur in Libération, 13 juli 2015

Notallwhowanderarelost was in 2015 ook te zien in Teatro Municipal Porto, Teatro Maria Matos Lissabon, Tweetakt Festival Utrecht, Fondation Cartier Parijs, Potsdamer Tanztage, Mladi Levi Festival Ljubljana, Hebbel am Ufer Berlijn, KVS Brussel.

Benjamin Verdonck

ABC

© Griet Steljamas

ABC

Benjamin Verdonck exposeerde zijn werk *abc* bij Zinneke. Hij maakt ter gelegenheid van de expositie een aantal bedenkingen bij het concept fragiliteit.

Benjamin Verdonck

FC BERGMAN

FC Bergman (2008) bestaat uit zes acteurs-theatermakers-kunstenaars: **Stef Aerts, Joé Agemans, Bart Hollanders, Matteo Simoni, Thomas Verstraeten** en **Marie Vinck**. Op korte tijd heeft deze club een heel eigen theatertaal ontwikkeld, die buiten anarchistisch en licht chaotisch, vooral extreem beeldend en poëtisch is. In FC Bergman-voorstellingen staat vaak de spartelende, immer trachtende mens centraal.

FC Bergman won in 2009 de Jong Theater Prijs op Theater Aan Zee met een bewerking van *De thuiskomst* van Harold Pinter. Met *Wandelen op de Champs-Élysées met een schildpad om de wereld beter te kunnen bekijken, maar het is moeilijk thee drinken op een ijsschots als iedereen dronken is* werd FC Bergman geselecteerd voor het Nederlandse Theaterfestival (2010). FC Bergman zet zich binnen Toneelhuis meteen op de kaart met *300 el x 50 el x 30 el* dat het gezelschap op één maand tijd maakt voor het festival Antwerpse Kleppers 2011, een productie die inmiddels nog steeds reist in het buitenland. Binnen Toneelhuis volgt meteen na *Terminator trilogie* (2012) het grootschalige muziektheaterproject *Van den vos* (2013), waaraan Josse De Pauw, Liesa Van der Aa en het Solistenensemble Kaleidoskop co-creëren: **“Krankzinnig straf theater”, “theater zoals theater bedoeld is”**, het zijn slechts enkele citaten uit de pers. Uitgangspunt is het epische diergedicht *Van de vos Reynaerde*. Voor de uitwerking van deze fabel over het aantrekkelijke maar onuitroeibare kwaad, trekt FC Bergman – **“een bende lefgozers”** volgens *De Morgen* – alle registers open: film, live-recording, opera en een compleet omgebouwde Bourla-schouwburg, zwembad inclus (Theaterfestivalselectie 2014).

In het voorjaar van 2015 creëert de ploeg in een kleinere formatie ***Het land Nod***, waarbij de spartelende, pogende mens weerom centraal staat, deze keer in de imposante (kopie van de) Rubenszaal van het KMSKA. De leden van FC Bergman weten telkens hun zin voor het grootse en het beeldende treffend te kruisen met een zeer poëtisch aanvoelen van de zoekende, kleine mens.

HET LAND NOD

© Kurt Van der Elst

FC Bergman

HET LAND NOD

FC Bergman

“*Het land Nod* was een subliem destructief theater zwevend tussen Buster Keaton en jaren '70 Fellini. Vooral de kleurrijke tapijtsce­ne vond ik indrukwekkend mooi. Verfrissend & vernieuwend theater.” - Patrick Struik via *uwvragenuwreacties*, 1 juni 2015

“Ik ben volop de wereld van de beeldende en sprekende kunst aan het verkennen. Deze ontdekkingsreis is nog maar een drietal jaar bezig (ik ben nu negentien), maar ik heb al enkele voorstellingen gezien die me lang zullen bijblijven. *Het land Nod* hoort daar zeker en vast bij.

Het is heel apart om het verval van zo'n grootse zaal te mogen beleven als ware je er zelf bij. In het begin is alles vredig en rustig. De gebeurtenissen kabbelen rustig voort en gaan zacht over in elkaar. Echter naarmate de afbraak vordert, versnelt het verhaal en wordt het chaotischer. Toch blijft, op één of andere manier, de glorie van het imposante gebouw behouden, verscholen in de schaduw van wat het ooit was.

Ten slotte is ook de werking van FC Bergman heel goed voelbaar in hun voorstelling. Je krijgt een geheel te zien waar iedereen samen aan heeft gewerkt. Iedereen ademt dezelfde sfeer en er bleek ook een enorm vertrouwen in elkaar!” - Julie Saerens via *uwvragenuwreacties*, 1 juni 2015

“Zonder woorden verhalen vertellen, de makers en spelers van FC Bergman gaan de uitdaging aan en slagen er dankzij perfect uitgekende beelden meesterlijk in. De juiste energie, acrobatie en verstillings zorgen voor een zowel hilarische als melancholische voorstelling. Met een mix van poëzie, slapstick, filmische beelden en hun typische anarchistische theatertaal nemen ze de toeschouwers mee in een aaneenschakeling van grootse en piepkleine vertellingen. (...) Net zoals de Franse cineasten in de jaren zestig brengen de makers van FC Bergman een nieuwe golf in beweging in het theaterlandschap. De parallellen bevestigen hun jeugdige enthousiasme en innovatieve taal.” – Lotte Philipsen in *Focus Knack*, 8 mei 2015

FC Bergman toonde dit locatieproject in Park Spoor Noord te Antwerpen, in Genk, 's Hertogenbosch, Rotterdam en Groningen.

300 el x 50 el x 30 el reist al vijf jaar lang en was in 2015 te zien in Wenen, Marseille en Athene.

300 EL X 50 EL X 30 EL

FC Bergman

300 EL X 50 EL X 30 EL

“Een verpletterende reeks van woordeloze beelden die samenpakken tot een onheilspellende voorstelling over een gemeenschap in de greep van een geheimzinnige angst.”

Annette Embrechts in *De Volkskrant* ***** , 05.08.2011

GUY CASSIERS

Guy Cassiers (1960) behoort tot de **top van de Europese theatermakers**. In zijn eigenzinnige theatertaal verbindt hij **inventieve visuele technologie met een grote passie voor taal en literatuur**. Die aparte combinatie wordt in binnen- en buitenland erg gewaardeerd.

Guy Cassiers ontving de Thersitesprijs van de Vlaamse critici voor zijn hele oeuvre (1997), de Amsterdamprijs voor de kunsten en de Werkpreis Spielzeiteuropa van de Berliner Festspiele voor zijn *Proustcyclus* (2004), de Europese Theaterprijs voor Nieuwe Theatrale Realiteiten (2009) en, samen met Ivo van Hove, het Eredoctoraat voor Algemene Verdiensten van de Universiteit Antwerpen (2014). In 2015 ontving hij de Franstalige Belgische Prix de la Critique voor zijn regie van *Passions humaines*. Hij is sinds 2006 artistiek directeur van Toneelhuis.

In de eerste termijn waarin Guy Cassiers artistiek leider is van Toneelhuis (2006-2009) zien we hoe hij in zijn cyclus *De triptiek van de macht* feilloos de macht fileert (met o.m. de succesproductie *Mefisto for ever*). In de periode 2010-2013 vat Cassiers een nieuwe cyclus aan, deze keer gebaseerd op *De man zonder eigenschappen* van Robert Musil. In drie delen laat Cassiers het prisma van een maatschappij-in-ontbinding zien. Daarnaast loopt een ander spoor dat stukjes geschiedenis op bijzondere wijze reveleert: de implosie van kerk en gerecht krijgt gestalte in de figuren Jeanne d'Arc en Gilles de Rais in *Bloed & rozen. Het lied van Jeanne en Gilles* (2011, gemaakt in het gerenommeerde Palais des Papes in Avignon). *Duister hart* (naar *Heart of Darkness*) gaat rechtstreeks naar het hart van onze Belgische geschiedenis (2011). Twee meer bescheiden projecten vlechten zich door dit schema: het meertalige *SWCHWRM* dat o.m. de heikele thematiek van de meertalige allochtoon adresseert, en *Orlando* (naar Virginia Woolfs *Orlando*).

In zijn derde termijn als artistiek leider van Toneelhuis (2013-2016) pakt Cassiers – na meer literair geïnspireerde projecten – het zuivere theaterrepertoire onder handen. Het eerste project daarin is *MCBTH* waarbij Cassiers trouw blijft aan zijn thema: de macht en hoe die corrumpeert. Op dat elan gaat hij door voor een regie van Hamlet in *Hamlet vs Hamlet*, een succesproductie waarvoor Abke Haring in de hoofdrol van Hamlet een Theo d'Or 2014 wint, en van *Caligula*, opnieuw een analyse van macht en mens met Kevin Janssens in de hoofdrol (2015). In maart 2015 creëerde hij ***Passions humaines***, een voorstelling rond de figuur van de negentiende-eeuwse beeldhouwer Jef Lambeaux, op tekst van Erwin Mortier en met een Franstalig-Nederlandstalige cast.

PASSIONS HUMAINES

"Gisteren in Amsterdam met open mond en met iedere vezel van mijn lijf genoten van de prachtige voorstelling *Passions humaines*, gemaakt door theatermakers die we toch wel echte meesters der kunsten mogen noemen: Guy Cassiers, Erwin Mortier en hun cast. Indrukwekkend, adembenemend en inspirerend. Hoe mooi de tekst, hoe mooi de taal, hoe mooi de uitvoering. Laat de Belgen komen en laat de Belgen spelen. Jullie weten wat schoonheid is... voor het oog, voor het oor en voor het hart." - I. Dingemans via *uwvragenuwreacties*, 16 juni 2015

"Een van de mooiste voorstellingen - zoniet dé mooiste - die ik dit jaar gezien heb. Vooral de taal van Mortier en de knappe regie van Cassiers brachten mij in vervoering, om nog te zwijgen over het onderwerp zelf - die prachtige beeldengroep met die krachtige erotische fantasieën in marmer die het oproept en de kleinburgerlijke reacties daarop - als de spontane tweetaligheid die België zo kenmerkt." - Willy Schuyesmans via *uwvragenuwreacties*, 3 juni 2015"

"Na enkele dagen nog steeds aan het nazinderen van deze fantastische voorstelling, waarin de perfecte symbiose tussen decor, tekst, spel en sfeer je perplex laten verlangen naar meer. Naast de geslaagde symboliek van wat er op het toneel gebeurt, is het vooral de analogie tussen de creatie door de beeldhouwer van een onvolprezen kunstwerk uit een blok marmer en de creatie door een schare topspelers en -makers van een wonderlijke toneelproductie met een leeg blad papier en een driedimensionele ruimte die me het meest heeft geraakt. Bravo!" - Rudi De Roeck via *uwvragenuwreacties*, 24 mei 2015

"Vanavond in Breda *Passions humaines* gezien. Wat een voorstelling. Indrukwekkend!! Spel, decor, zang: helemaal genoten. Dank jullie wel!" - Marieke Moezelaar via *uwvragenuwreacties*, 4 oktober 2015

"Van mij krijgt het stuk 5 sterren ! Ik heb ervan genoten. En had de gelegenheid het beeldhouwwerk te zien, hoewel jaren geleden." - Elly Drillich via *uwvragenuwreacties*, 9 juni 2015

"Een schitterende, beklijvende en grensverleggende voorstelling! Wat mij betreft mogen Vlaamse en Waalse toneelmakers nog vaker de krachten bundelen om zoveel moois op de planken te brengen." - Jacques Van den Bergh via *uwvragenuwreacties*, 1 juni 2015

"Voor mij was deze voorstelling puur genieten, zo heerlijk Belgisch in al zijn aspecten, van burgerlijkheid tot anarchie tot koningsgezindheid tot grootse ideeën over architectuur, kunst, literatuur. En dan die tweetaligheid! Het raakte me op een lichtvoetige, maar blijvende manier. Ik heb namelijk een nieuwe roman geschreven waarin onze Belgische (voornamelijke) tweetaligheid eveneens aan bod komt. Verder heb ik ook geweldig genoten van Erwin Mortiers tekst. Krachtig, poëtisch, vol humor, levenswijsheid, melancholie. Ons theater is nog springlevend, een meerwaarde is de samenwerking met onze anderstalige landgenoten. Moet meer gebeuren." - Elisabeth Marain via *uwvragenuwreacties*, 1 juni 2015

Het laatste beeld van Guy Cassiers' encenering van Wagners *Ring* was een scènegrote reproductie van de sculptuur *Les passions humaines* van de beeldhouwer Jef Lambeaux – de 'Belgische Rodin' (1852-1908). Dat beeldhouwwerk staat centraal in de voorstelling *Passions humaines*, waarvoor Erwin Mortier de tekst schrijft.

Schrijver Erwin Mortier buigt zich over dit Belgische verhaal en maakt van de controverse rond het beeldhouwwerk een panorama van menselijke drama's, maatschappelijke tegenstellingen en ideologische gevechten. Rond de figuur van Jef Lambeaux verzamelt hij een groep kleurrijke personages die samen de tijdsgeest, de normen en waarden en de hypocrisie aan het einde van de negentiende eeuw incarneren. Hun onderlinge confrontaties zitten vol passie en hartstocht, net zo heftig als afgebeeld op en uitgelokt door *De menselijke drijven* van Jef Lambeaux.

Met een tweetalige Frans-Nederlandse cast is *Passions humaines* in alle opzichten een Belgisch verhaal.

Passions humaines ging in première in Mons 2015, Culturele Hoofdstad van Europa.. Na Mons en Brussel volgde de Bourschouwburg en het Holland Festival in Amsterdam. In het najaar reist de voorstelling naar Breda, Leuven, Gent, Hasselt en Roeselare.

Der Ring des Nibelungen werd hernomen Teatro alla Scala in Milaan.

CALIGULA

© Kurt Van der Elst

Guy Cassiers

Met **Caligula** zet Guy Cassiers zijn zoektocht verder naar de figuur van de macht en de machthebber. Het stuk is een aanklacht tegen dictatuur en machtsmisbruik, maar ook een drama over de verpletterende existentiële confrontatie met de dood. Naar Camus.

Scènes van een ongekend machtsmisbruik en een vernederende brutaliteit wisselen af met intieme filosofische dialogen waarin Caligula probeert door te dringen tot de zin van het bestaan.

De Standaard ****: Guantánamo op de scène van de Bourla.

“Met *Caligula* zet Guy Cassiers zijn verkenning van de macht en de machthebber verder. Zijn vraagstuk: hoe ver mag verzet gaan? en hoe gaan wij ermee om? (...) Kevin Janssens geniet zichtbaar van zijn rol als gevreesd Romeins alleenheerser. Dit is zijn gloriemoment als Toneelhuisacteur. Hij grijpt het met beide handen. (...) Meer en meer wordt Cassiers een klassiek repertoire-regisseur. En dat doet zijn theater deugd. (...) Deze *Caligula* is niet alleen een verdraaid fascinerend stuk, maar vooral een explosieve voorstelling.” – Wouter Hillaert, 21 november 2015

De Volkskrant ****: Moorddadige Caligula blijkt akelig actueel.

“Regisseur Guy Cassiers heeft het natuurlijk niet zó precies uitgekiend, maar Camus’ stuk sluit wel bijzonder goed aan bij het gevoel van deze tijd. (...) Cassiers slaagt erin twee uur lang te boeien met dit interessante maar ook weerbarstige materiaal. Want voor een heel groot deel is *Caligula* een praatstuk, vol filosofische bespiegelingen en discussies waarin personages elkaar de loef af trachten te steken. En waar het dat niet is, is (massa)moord, verkrachting en vernedering aan de hand. (...) Cassiers weet evenwel een fraai evenwicht te creëren tussen pakkende verhandeling en nerveuze actie, en met een aantal geestige passages ook lucht te scheppen. En er wordt goed geacteerd. Kevin Janssens is een Caligula met het uiterlijk van een rockster, één bonk spanning en meester over zijn redeneringen. Vrienden van vroeger, zoals minnares Caesonia (Katelijne Damen), schakelen tussen schrik en afgrijzen enerzijds, en genegenheid en herkenning anderzijds, net als zijn uitgesproken tegenstander Cherea (Johan Van Assche). Mooi gelaagd is ook het spel van Tom Dewispelaere als dienaar Helicon.” – Karin Veraart, 21 november 2015

De Morgen ****1/2: Weirdo met een missie

“*Caligula* is een beklemmend stuk over de perversiteit van machtsmisbruik en losgeslagen idealen. De relevantie voor de eigen tijd ligt voor de hand. (...) *Caligula*, Scipio en Cherea vormen toneelmatig een gouden driehoek. De twee mannen zijn de enigen die het aandurven het verbaal tegen *Caligula* op te nemen. Dat levert wondermooie dialogen op die liefhebbers van teksttheater zullen verblijden. (...) De spelstroom is indrukwekkend. Hetzelfde kan gezegd worden van de individuele acteerprestaties van Katelijne Damen, Tom Dewispelaere, Johan Van Assche, Nico Sturm en vooral Kevin Janssens, die zichzelf overtreft met zijn veelgelaagde invulling van de losgeslagen despoot.” – Jan De Smet, 23 november 2015

"Kevin Janssens wordt op scene Caligula. Sterker, hij is Caligula. Omringd door o.a Katelijne Damen, Johan Van Assche en de immer fantastische Tom Dewispelaere zet Kevin een waanzinnige keizer neer, dreigend, vals, agressief en onvoorspelbaar. Caligula handelt na het verlies van zijn zuster met een eigen logica die elke vorm van zingeving verwerpt en de absolute vrijheid zoekt in terreur, dood en willekeur. Kevin Janssens zet hier wat mij betreft de rol van zijn leven neer. Misschien omdat we op de eerste rij zaten en de acteurs als het ware ons aanraakten, maar het leek ons dat Kevin zover in zijn rol opging dat medeacteurs (en dichte toeschouwers) zijn waanzin als echt ervaren." - Van Lindt Philippe via *uwvragenuwreacties*, 6 december 2015

"Ik vond het prachtig! ik zat op het puntje van mijn stoel, van begin tot eind! Het heeft me 2 uur lang geboeid, en ik heb er achteraf nog minstens even lang over nagedacht!" - De Wolf Linda via *uwvragenuwreacties*, 2 december 2015

© Kurt Van der Elst

"Knappe voorstelling , zeer onderhoudend. Het enige wat misschien ontbrak was een opbouw naar een hoogtepunt op het einde. het einde liet opening voor een beetje een ontgoocheld gevoel. toch een aanrader !!!" - Lucienne via *uwvragenuwreacties*, 3 december 2015

"Wij hebben genoten van "Caligula". Kevin Janssens heeft zijn rol op meesterlijke wijze vertolkt. De hele opzet van het theaterstuk maakt het onderwerp zelfs tijdloos: tijdens de eerste speelminuten hebben we ons de vraag gesteld of die "veiligheidsagenten met wit hemd en das" nu op zoek waren naar Caligula of... .. Salah Abdeslam? Meesterlijk!" - Jean-Paul De Ridder via *uwvragenuwreacties*, 2 december 2015

"Een fantastische productie, met een verrassende Kevin Janssens. In series zie ik hem niet zo graag bezig, maar op toneel heeft hij mij een tweede keer enorm positief verbaasd. Knap! De samenwerking met 'amateurs' in deze productie was zeer geslaagd. Zij deden dat formidabel, zonder ego, maar sober en toch groots. Echt fijn om te zien. Nog meer van dat aub." - Dirk Belloy via *uwvragenuwreacties*, 1 december 2015

LE SEC ET L'HUMIDE

Le sec et l'humide is een voorstudie die Guy Cassiers onderneemt in het kader van zijn encenering in 2016 van *De welwillenden*, naar de gelijknamige roman van Jonathan Littell. Begin juli werd het toonmoment van *Le sec et l'humide* rond Belgische collaborateur Leon Degrelle zo goed onthaald dat het in het najaar naar het Spaanse Girona reisde (Festival Temporada Alta).

“Klank trekt de geschiedenis dichterbij”, zo is de overtuiging van Guy Cassiers. Voor *Le sec et l'humide* kampeerde hij in het Ircam in Parijs, waar hij zich onderdompelde in klankresearch en experimenten met de ‘voice follower’.

Macht en taal: het is een favoriet thema van de voorstellingen van Cassiers bij Toneelhuis. Taal wordt vaak op een listige manier ingeschakeld om mensen hun waardigheid af te nemen, zegt hij. “Als je het kwade ontmenselijkt, valt het makkelijker te bestrijden. Kijk naar hoe de nazi’s de joden bestempelden als ‘Untermenschen’.”

Die strategie is een sluipende praktijk. Met de stemmenverwarring in *Le sec et l'humide* komen we dicht bij het uitgangspunt van *De welwillenden*: dat we in vergelijkbare omstandigheden allemaal dader zouden kunnen worden. En dat er dus een fascist in elk van ons schuilt.

Le sec et l'humide was bedoeld als een toonmoment, een oefening. Maar Cassiers maakte er een uitgewerkte voorstelling van, die haar punt duidelijk maakt. “Dit klankexperiment was voor mij essentieel”, zegt hij. “We weten nu voldoende om met de vorm van *De welwillenden* aan de slag te gaan.”- Geert Van Der Speeten in *De Standaard*, 2 juli 2015

BEZONKEN ROOD

Bezonen rood heeft sinds zijn première in 2004 zowat de hele wereld rond gereisd. De Franse versie *Rouge décanté* was in 2015 voor het eerst te zien in Parijs, waar de voorstelling drie weken lang in Théâtre de la Bastille speelde. De Franse pers werd overweldigd door de taal van Jeroen Brouwers, de regie van Guy Cassiers en het acteespel van Dirk Roofthoof.

“Het is niet makkelijk om na zo’n voorstelling weer op adem te komen. Niet makkelijk om naar behoren te applaudisseren (keihard). Niet makkelijk om uit je stoel op te staan, de uitgang van het Théâtre de la Bastille te zoeken en weer in de verlichte straat en stad te komen. *Rouge décanté* (Bezonen rood) neemt je mee naar het innerlijk van een man

wiens hart en geest gebroken zijn, en die reis heeft zo’n dramatische intensiteit, zo’n emotionele kracht dat je wezenloos achterblijft, onuitwisbaar getekend. Op uitzonderlijke, extatische momenten als deze besef je hoe groots en onvervangbaar menselijk theater kan zijn. (...) De grote Vlaamse regisseur Guy Cassiers heeft deze aangrijpende monoloog, die is opgebouwd uit flashbacks, achtereenvolgende – vaak gruwelijke – onthullingen en wanhopige bezweringen schitterend georkestreerd. (...) Dirk Roofthoof belichaamt de tragische protagonist, een man die wordt achtervolgd door het verschrikkelijke spookbeeld van barbaarse wreedheid. Zonder pathos, zonder bombast maakt hij zich elk woord, elke gemoedsbeweging van zijn personage eigen. (...) Hij is niets minder dan het gekwetste mensdom.” - Philippe Chevilly in *Les Echos*, 7 december 2015

“*Bezonen rood* ging ruim tien jaar geleden in première in een regie van de Belg Guy Cassiers en bleef sindsdien door Europa toeren, maar had nog nooit Parijs aangedaan. Dat euvel is nu eindelijk hersteld. In het Théâtre de la Bastille loopt momenteel dit stuk, dat in alle opzichten opmerkelijk is. Ten eerste is er de tekst van de Nederlandse schrijver Jeroen Brouwers, die hier vertelt over zijn jeugdherinneringen, toen hij als kind tijdens de Tweede Wereldoorlog met zijn moeder, zijn grootmoeder en zijn zus opgesloten zat in een jappenkamp. Ten tweede de regie van Guy Cassiers, die hier alle duivels van zijn multimediale, meerzintuiglijke theater ontbindt. En ten slotte de vertolking van Dirk Roofthoof, een geweldig acteur, die hier afdaalt in het hart van de menselijke duisternis. Onthutsend.” - Fabienne Darge in *Le Monde*, 4 december 2015

Rouge décanté was ook te zien in Marseille en Eindhoven.

Guy Cassiers

HET VERTREK VAN DE MIER

HET VERTREK VAN DE MIER

Wat gebeurt er met je als een geliefde vriend wegtrekt naar ‘de verte’, naar een vreemd land? Daarop focust Guy Cassiers in zijn encenering voor HETPALEIS van ***Het vertrek van de mier***, naar het gelijknamige boek van Toon Tellegen.

De cast werd samengesteld door kunstZ, een sociaal-artistische organisatie in Antwerpen, die acteurs en podiumkunstenaars van diverse origine ondersteunt en begeleidt richting theatersector. In *Het vertrek van de mier* werken zowel professionele als niet-professionele acteurs mee aan deze unieke voorstelling.

De Standaard: verlies als pure winst

“Toon Tellegen en de spelers van kunstZ geven alle gemis in de voorstelling een bijzondere soort levensvreugde.” (...) *Het vertrek van de mier* blijft ver weg van de obligate kerstproductie die met een lach en een traan en vele witte vlokken de zaal inpakt. Van de stemvoering tot het even feeërieke als duistere rommeldecor van Tim Van Steenberghe: steeds blijven er dingen wringen en wordt de sluitende harmonie vermeden. Net die onaangepastheid vormt de rijkdom en de eigenlijke poëzie van de voorstelling. Ze is meer dan een regie van Cassiers, meer dan jeugdtheater, meer dan KunstZ, zelfs meer dan Toon Tellegen. Ze is pure winst.”
– Wouter Hillaert, 31 december 2014

Al drie seizoenen werkt HETPALEIS met een publieksjury waarvoor iedereen tussen 16 en 108 jaar zich kan kandidaat stellen. De jury volgt en vergelijkt een seizoen lang alle HETPALEIS-producties en deelt in juni vervolgens publieksprijzen uit. De jury selecteerde Het vertrek van de mier met haar retro decor en dito kostuums van Tim Van Steenberghe voor de prijs 'beste beeld'.

Dit is wat de jury over *Het vertrek van de mier* schreef:

“Het speelse van Toon Tellegens verhalen werd erg treffend verbeeld in *Het vertrek van de mier*. De warmte van het samenspel, de eenvoud van het verhaal, de openheid en eerlijkheid van elke speler, het enthousiasme van de acteurs... vormden de basisingrediënten van een warm avontuur vol levenslust. De draaiende metalen constructie fascineerde menig jurylid, je geraakte er niet op uitgekeken. Een jurylid maakte volgende vergelijking: 'Ik keek naar *Het vertrek van de mier* en zag een plek waar ik als kind heen wilde, maar waarvan ik uiteindelijk moest toegeven dat ze niet bestond. De setting deed me wat denken aan de fantastische film *Hugo*. Tandwielen zijn niet alleen van een ongelooflijke schoonheid, maar tegelijk ook fascinerend. Een stapel matrassen is altijd leuk. Bontmantels zijn immer gezellig.' Of 'Het decor van *Het vertrek van de mier* maakte me terug even een kind dat werd voorgelezen uit een sprookjesboek. Zo mooi!'”

© Kurt Van der Elst

Guy Cassiers

HET VERTREK VAN DE MIER

MOKHALLAD RASEM

Mokhallad Rasem (Bagdad, 1981) volgt in Bagdad zowel een regie- als een acteursopleiding. Zijn eerste producties maakt hij ook in die stad. Maar de oorlog in Irak geeft zijn leven een andere wending en sinds een achttal jaar woont en werkt hij in België. **Zijn theaterwerk is flitsend en fysiek, associatief en fragmentarisch opgebouwd, helder en beeldend in zijn ideeën. Een nieuwe stem in het theaterlandschap.** Zo laat hij zich opmerken met *Irakese Geesten* (creatieprijs Theater aan Zee 2010, selectie Vlaams Theaterfestival 2010) en met *Monde.com (Facebook)* (Kunstenfestivaldesarts 2011).

Mokhallad Rasem werkt in Toneelhuis aan een Shakespearecyclus: *Romeo & Julia* (2013) dat hem de prijs Young Directors Project 2013 op de Salzburger Festspiele oplevert in Salzburg, *Hamlet Symphony* (2014) en *Othello* (2015). Met elk project verfijnt Rasem zijn aanpak. Hij beent de Shakespeareplots uit totdat alleen de rauwe kern overblijft: resp. een liefdesverhaal dat van alle tijden is, de rouw om een verloren vader, en de onmacht om de ander wezenlijk te doorgronden. Vanuit die kern bouwt hij associatief, beeldend en muzikaal hoogsteigen voorstellingen op waarin de resonanties naar zijn leven en herkomst niet ontbreken en daarmee de thematiek bewust openbreken naar een bredere wereld.

Mokhallad Rasem vult deze producties voor de grote zaal aan met meer impulsieve, kort-op-de bal gemaakte projecten zoals *Wachten* (2013) – inmiddels bekroond met de derde prijs in het BEfestival Birmingham 2014 – een project dat internationaal reist maar ook zeer lokaal ingezet wordt in scholen, projecten, asielcentra... Een vervolg daarop maakte hij met *Body Revolution* (2014). In 2015 regisseert hij een bewerking van Coetzee, *De kinderjaren van Jezus*, waarin de migratieproblematiek in beeld gebracht wordt.

DE KINDERJAREN VAN JEZUS

Mokhallad Rasem

Mokhallad Rasem vertelt een tijdloos verhaal over het achterlaten van een oude wereld – vol vertrouwde herinneringen en gewoontes – en het aankomen in een nieuwe omgeving. Hoe voelt het om een leven te leven waaraan niets ontbreekt, een leven schoongewassen van herinneringen, zonder heimelijke verlangens of hunkering? Is dat mogelijk? En wenselijk?

Deze vragen vormen de kern van ***De kinderjaren van Jezus***, de recente roman van de Zuid-Afrikaanse Nobelprijswinnaar J.M. Coetzee en uitgangspunt voor Mokhallad Rasem, die de roman herwerkt tot een levendig toneelstuk voor twee mannen, twee vrouwen en een kind.

“Een mooie voorstelling, ontroerend, soms grappig mijn echtgenote en ik beleefden een fijne avond” – Carlo Malfait via *uwvragenuwreacties*, 22 december 2015

“Mooie vormgeving. Sterke acteursprestatie. Inhoudelijk sterk. De moeite!” - Jan Vielfont via *uwvragenuwreacties*, 22 december 2015

“Poëtische (om)kadering - freel, fragiel, een flirt met verholen furie, ondraaglijke omfloersing van de (ge)hardheid, van de ware aard, van de waarheid.” - Jan Clement via *uwvragenuwreacties*, 21 december 2015

De kinderjaren van Jezus was te zien in de Bourlaschouwburg en in t,arsenaal te Mechelen.

OTHELLO

© Kurt Van der Elst

Na *Romeo & Julia* en *Hamlet Symphony* is ook nu een tekst van Shakespeare voor regisseur Mokhallad Rasem het vertrekpunt van een eigenzinnige bewerking. In **Othello** monteert hij teksten, beelden en muziek tot een eigentijdse fabel.

“Deze *Othello* slaagt er in om via muziek en film de aandacht van de toeschouwer erbij te houden en de emoties tastbaar te maken. We begrijpen zonder meer waar het over gaat. Het is actueel en staat dicht bij ons.” - Eline Van de Voorde, *Cobra.be*, 29 maart 2015

Othello was te zien in de Bourslaschouwburg, in Toneelschuur Haarlem, 30CC Leuven, Vooruit Gent, C-Mine Genk.

© Saad Ibraheem

WACHTEN

Hoe kijkt een Arabische theatermaker naar de toestand in de wereld? Wat betekent wachten? Toneelhuismaker Mokhallad Rasem werpt een hedendaagse blik op *Waiting for Godot* van Beckett en maakt daarvan een voorstelling van 25 minuten.

“Rasem duikt in de Antwerpse metropool, op zoek naar wat wachten betekent voor haar inwoners. En die laat hij spreken in hun eigen taal. Van romantisch wachten op die ene, tot zuchtend wachtend op de tram en onmenselijk wachten op papieren, op die ene plek om thuis te komen. Zoals moderne incarnaties van Vladimir en Estragon zweven de getuigenissen van de asielzoekers, tactiel geprojecteerd op rafelige, linnen doeken, tussen absolute moedeloosheid en niet-aflatende hoop.” – Charlotte de Somviele in *De Morgen*, 10 juni 2013

Naast een uitgebreide tournee in Belgische scholen, sociale organisaties en opvangcentra voor vluchtelingen was Wachten in 2015 te zien op het Alexandria Contemp. Theatre Festival in Egypte, het ACT festival in Bilbao, het Kampala International en op het Safi Festival in Marokko.

BODY REVOLUTION

Op 17 december 2010 stak een Tunesische jongeman, Mohamed Bouazizi, zichzelf in brand uit protest tegen het regime. Wat volgde was een uitzonderlijk jaar met opstanden die zowat overal in het Midden-Oosten uitbraken, een golf van protest die aanvankelijk hoopvol de Arabische Lente werd genoemd. Haast elk land in de regio kende zijn versie van deze Arabische Lente. Van deze (r)evoluties – helaas vaak zonder soelaas – hebben de media de afgelopen jaren uitvoerig verslag gedaan.

Samen met drie performers zoekt Mokhallad Rasem een dansant antwoord op die vragen. **Body Revolution** is een guerrillaversie van een voorstelling.

Body Revolution was in 2015 te zien in België, Nederland, Oeganda, Marokko en Egypte.

De double bill Wachten en Body Revolution reist de wereld rond terwijl lokaal de voorstellingen op alternatieve speellocaties als asielcentra en sociale organisatie goed tot hun recht komen.

Het STUK in Leuven toonde Body Revolution als installatie en als voorstelling. Op bepaalde tijdstippen wordt de installatie het decor van een performance.

OLYMPIQUE DRAMATIQUE

Olympique Dramatique is een spelerscollectief dat in 1999 opgericht werd door **Tom Dewispelaere, Ben Segers, Stijn Van Opstal** en **Geert Van Rampelberg** vanuit de behoefte om – los van een regisseur – hun eigen ding te doen. Hun eerste stukken, waaronder *De Krippel*, *De kale zangeres*, *De Jossen* en *The Lieutenant of Inishmore*, zijn fysiek en brutaal, met veel humor, virtuoze taalbrouwsels en geweld.

Na die eerste, uiterst succesvolle reeks stukken gaat Olympique Dramatique nieuwe uitdagingen aan. De groep waagt zich met *Adams appels* aan een musical; voor *Kunstminnende heeren* vertrekken ze voor het eerst niet van een bestaande tekst. Ze zoeken ook de confrontatie op met een regisseur: *De geruchten* maken ze met Guy Cassiers, *Titus Andronicus* met Raven Ruëll, *In de strafkolonie / Het hol* met Bart Meuleman, *Het litteken lip* met Pieter De Buysser en *Bij het kanaal naar links* van Alex van Warmerdam.

Maar zelf maken en regisseren blijft de rode draad: Tom Dewispelaere bewerkt *Onvoltooid verleden* van Hugo Claus. Hij maakt en speelt de voorstelling samen met Jan Declair. Ze wordt geselecteerd voor het Theaterfestival 2012. De andere Olympiquers creëren in datzelfde seizoen 2011-2012 *Van de Velde*, een nieuw theaterstuk rond de figuur van de Antwerpse schrijver Roger Van de Velde die na een stormachtig leven vol alcohol en verslaving en een jarenlange internering tragisch overleed.

In het seizoen 2012-2013 komt het hilarische *Niets Is Onmogelijk* tot stand, een coproductie tussen Olympique Dramatique en Lazarus gebaseerd op *De zelfmoordenaar* van Nikolaj Erdman. In het seizoen 2013-2014 creëren ze met het 'oercollectief' **STAN** *Het wijde land*. In 2014-2015 maken ze samen met **KVS** en **NTGent** de succesproductie **AUGUSTUS ergens op de vlakte**, opnieuw geselecteerd voor het Theaterfestival 2015.

© Kurt Van der Elst

Olympique Dramatique

AUGUSTUS ERGENS OP DE VLAKE

AUGUSTUS ERGENS OP DE VLAKE

De mensen die je het liefste ziet, weten je het hardst te kwetsen. Op die wetenschap stelde Tracy Letts een tragikomisch familiedrama dat Toneelhuis, KVS en NTGent met vereende krachten ensceeneerden.

Met een stevige cast: Els Dottermans, Mieke De Groote, Sofie Declair, Gilda De Bal, Mieke Verdin, Frank Focketyn, Sanne Samina Hanssen, Willy Thomas, Marc Van Eeghem, Geert Van Rampelberg, Ben Segers en Nona Buhrs. Stijn Van Opstal en Tom Dewispelaere bewerken en regisseren. Guy Cassiers tekent voor vormgeving en regieassistentie. De voorstelling werd geselecteerd voor Het Theaterfestival 2015.

“*AUGUSTUS ergens op de vlakte* helpt ons eraan herinneren dat hecht en wervelend ensemblespel een onvervreemdbaar goed is in theater. Van dit soort voorstellingen, genereus in hun herkenbaarheid en verdomd goed gespeeld, worden er vandaag misschien te weinig gemaakt.” – Juryverslag Het Theaterfestival 2015

De voorstelling werd in 2015 hernomen in de KVS in Brussel.

COPRODUCTIES

Met Ivo van Hove, regisseur en artistiek leider van Toneelgroep Amsterdam (NL), ging Toneelhuis vanaf 2013 een bijzonder samenwerkingsverband aan: Guy Cassiers en Ivo van Hove regisseren in een periode van vier jaar elk twee producties in het andere huis met een combinatie van acteurs van beide ensembles.

Ivo van Hove heeft zich het voorbij decennium ontwikkeld tot de ensembleregisseur bij uitstek in de Nederlanden. Zijn repertoire vindt hij zowel in de grote klassieke en moderne theaterstukken als in grote filmscenario's (e.g. Shakespeare, Jon Fosse en Antonioni). Hij slaagt erin om voor een uitgelezen groep van acteurs steeds die stukken te kiezen waardoor het geheel meer wordt dan de som van de delen. Zijn vormgeving, zijn ruimtegebruik en zijn inzet van de visuele technologie transformeren de anekdote tot een universele fabel

MARIA STUART

Maria Stuart (1801) is één van Schillers laatste en meest gespeelde drama's. "Het lijkt me het geschikte moment om, als tweede coproductie met Toneelhuis, in mijn regie, een tekst van Schiller te doen die over onze tijd spreekt, met krachtige vrouwen die de wereld bestieren en in conflict komen met zichzelf en hun plaats in de geschiedenis. Het stuk gaat over vrouwen aan de macht. Elizabeth I en Maria Stuart zijn *power women* die geconfronteerd worden met de uiterste gevolgen van hun macht: de beslissing over leven en dood in het belang van de staat." - Ivo van Hove

Maria Stuart ging in première in december 2014 en speelde in 2015 in Rotterdam, Utrecht, Amsterdam, Brussel, Gent, Den Haag, Antwerpen en Créteil (FR).

Ivo van Hove
—
MARIA STUART

© Jan Versweyeld

Ivo van Hove
—
MARIA STUART

© Jan Versweyeld

Kunst op de vlucht 1.0 en 2.0 Een avond voor, met en over vluchtelingen

Toneelhuis, Vluchtelingenwerk
Vlaanderen en Hart boven Hard

De eerste avond – 22 oktober – stond in het teken van de artistieke expressie: gevluchte kunstenaars tonen theater en dans, lezen poëzie en maken muziek.

De avond werd geopend met *Body Revolution*, een korte, dansante voorstelling van Mokhallad Rasem over wat oorlog, geweld en angst met een lichaam doet.

Daarna werd de scène gegeven aan kunstenaars op de vlucht.

Tijdens de tweede avond – 23 oktober – lag de nadruk op de verhalen van vluchtelingen.

De ticketinkomsten (eenheidsprijs € 10) van de twee *Kunst op de vlucht*-avonden gingen integraal naar Vluchtelingenwerk Vlaanderen.

Amateurtoneelhuis

Toneelhuis | Open Doek

Na een geslaagd tweede seizoen zetten Toneelhuis en OPENDOEK,

de belangenbehartiger van het amateurtheater in Vlaanderen, hun samenwerking verder. Toneelhuis nodigt amateurgezelschappen in een straal van 25 km rond de Bourla uit om zich te buigen over het Toneelhuisrepertoire van het seizoen 2014-2015; meer specifiek gaat het om *De blinden*, *Othello*, *Maria Stuart* en *AUGUSTUS ergens op de vlakte*. Aan de deelnemende amateurgroepen werden in de loop van het seizoen dramaturgische inleidingen, acteerworkshops en een workshop kostuums aangeboden. Medewerkers van Toneelhuis en OPENDOEK bezochten repetities en premières van alle groepen.

Drie van hen werden geselecteerd om hun voorstelling in april in de Bourla te spelen. Zibrogamin brengt met *BITTERSWEET AUGUST* een overtuigend geacteerd intimistisch en ontroerend portret van een gebroken familie. Staltheater encsceneert *DE BLINDEN* als een intrigerende choreografie van een groep in het leven verloren gelopen toeristen. 'tist! en tg Sehnsucht kozen voor *Maria Stuart*: een hallucinante confrontatie van mannelijkheid en vrouwelijkheid gepresenteerd als een historische nachtmerrie over macht. Deze drie groepen krijgen de kans om elk twee dagen in de Bourla te werken om hun presentatie tijdens de festivalweek zo optimaal mogelijk te laten verlopen.

Jeroen Brouwers 75

Toneelhuis | Behoud de Begeerte

In april wordt jeroen brouwers 75 jaar: voor Behoud de Begeerte en Toneelhuis het uitgelezen moment om hem met medewerking van tal van schrijvers te vieren, en wel op zaterdag 25 april 2015 in de Bourlaschouwburg te Antwerpen.

Wannous Revisited

Toneelhuis | Behoud de Begeerte

Tijdens het driedaags theaterfestival “Wannous (re)visited”, introduceren Moussem Nomadisch Kunstencentrum en Toneelhuis Saadallah Wannous in Vlaanderen. Tijdens drie festivalavonden maakte het publiek kennis met verschillende interpretaties van Wannous’ werk:

Woensdag 10 juni 2015

- Introductie professor Robert Myers (American University Beirut)
- *High Heels and Stuffed Zucchini* - Remah Jabr (première)

Donderdag 11 juni 2015

- *Atelier Wannous I* met het Marokkaanse Dabateatr uit Rabat.
- *Hadda* - Dabateatr

Vrijdag 12 juni 2015

- *Atelier Wannous II*
- *Je ne m’en souviens plus* - Waël Ali (Belgische première)

ENTER

Toneelhuis stapt mee in het multidisciplinaire kunstenfestival ENTER dat van 18 tot 26 april 2015 zijn anker uitgooit in de binnenstad en de wijken van Antwerpen. Het ENTER festival focust op sociaal-artistisch werk, een kunstvorm waarbij artistieke creatie en sociale betrokkenheid nauw verweven zijn.

De gedekende is de nieuwste creatie van choreografe Iris Bouche.

Slam ‘t Stad is een slampoetry-traject in verschillende Antwerpse wijken waarbij getalenteerde debutanten worden begeleid in het creatief gebruik van taal en (urban) poetry.

Kasimir en Karolien is een creatie van Unie der Zorgelozen.

Deurdedeurdeur **SKaGeN | Toneelhuis**

Deurdedeurdeur is een ... deurenkomedie. Toneelhuis coproduceerde de herneming.

Deurdedeurdeur ging in première in de Bourlaschouwburg tijdens het Antwerpse Kleppers Festival

WOTH **Louisa’s Daughter**

WOTH is een muziektheaterproductie opgezet door muzikante Liesa Van der Aa en videast Frederik Jassogne. Toneelhuis coproduceert.

WOTH speelde in 2015 in Gent, Rotterdam, Brussel, Hasselt en Brugge.

Hugo Clauslezing

De Bezige Bij | Toneelhuis | Behoud de Begeerte | De Morgen

Op 24 maart sprak Gerard Mortier de Hugo Clauslezing uit in de Antwerpse Bourlaschouwburg, waar vijf jaar eerder op indrukwekkende wijze afscheid werd genomen van Hugo Claus.

ANTWERPSE KLEPPERS 8

In 2015 zijn we aan de achtste editie van de Antwerpse Kleppers toe.

Opnieuw maken we een exclusieve doorsnede van het Antwerps podiumkunstenlandschap zoals het nergens anders ter wereld te zien is: SKaGeN, STAN, de KOE, DeTijd, Walpurgis, Tutti Fratelli, EISBÄR*, Muziektheater Transparant, Compagnie Lodewijk/Louis & Sermoen, Zuidpool, de Roovers en MartHal'tentatief. Ook de dansliefhebbers worden ruim bediend: Jan Martens, Lisbeth Gruwez, Marc Vanrunxt en Ann Van den Broek tekenen allemaal present. Het prachtige oeuvre van Wannes Van de Velde krijgt een volavondprogramma en ook Kapitein Winokio ontbreekt niet. Ten slotte trekt ook deze editie de stad in voor een bijzondere installatievoorstelling van het collectief BERLIN (i.s.m. CCBe).

In 2014 waagden de Arenberg en d e t h e a t e r m a k e r zich aan de eerste editie van de Klepperkes, een jonge variant van de Antwerpse Kleppers. Ook in 2015 selecteren zij projecten van jonge Antwerpse theatermakers die net boven het maaiveld uitpiepen.

Tijdens deze achtste editie van de Antwerpse Kleppers gaat Toneelhuis in zee met het multimediaal kunstkritiekcollectief De Zendelingen. Zij hebben een rubriek uitgewerkt die alle artiesten van de Antwerpse Kleppers én De Klepperkes aan elkaar zal linken: *De Cyclus*. Iedere geselecteerde theatermaker mag één vraag aan een andere maker stellen. Daarvan maken zij allemaal aparte filmpjes die we dagelijks lanceren tijdens de Klepper(ke)s.

STAN & DE KOE
THE MARX SISTERS

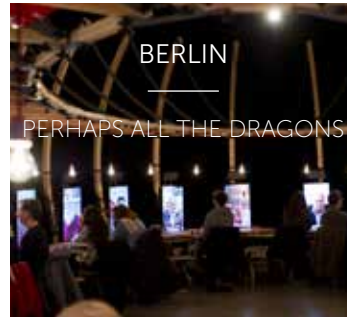
STAN & DE KOE
THE MEDIUM
RECONSTRUCTION OF A MURDER

DOOR HET VERNSTER VAN
DEN TRAM

DETIJD
PEREIRA VERKLAART

BERLIN
PERHAPS ALL THE DRAGONS

TUTTI FRATELLI
TEN HUWELIJK

TRANSPARANT
LILITH

JAN MARTENS
THE DOG DAYS ARE OVER

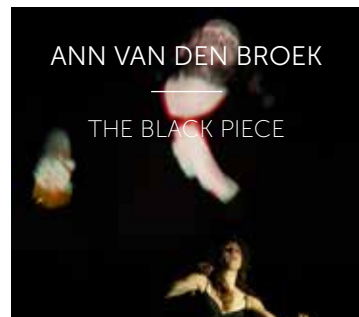
COMPAGNIE LODEWIJK /
LOUIS & SERMOEN
MIND YOUR STEP

ZUIDPOOL
EMPEDOKLES

MARC VANRUNXT
5 FEBRUARI 2015
(ONDER EEN VERPLETTERENDE DRUK)

ANN VAN DEN BROEK
THE BLACK PIECE

Kinderliedjes uit alle windstreken
KAPITEIN WINOKIO
WERELDTOURNEE

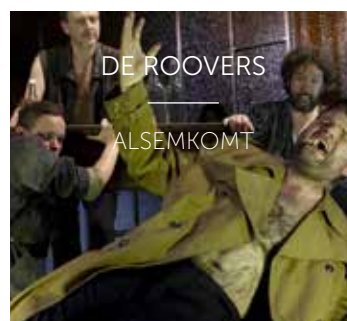
LIESBETH GRUWEZ
AH/HA

EISBÄR*
A BRAVE NEW JUNGLE

MARTHA! TENTATIEF
MYSTERY NIGHT

DE ROOVERS
ALSEMKOMT

BOURLA BEATS

HUISRUIL

In 2015 zet Toneelhuis de huisruil-formule verder met huizen als NTGent, KVS en Théâtre National.

KVS

Toneelhuis verwelkomde *Revue Ravage*, een samenwerking tussen KVS, NTGent en Théâtre National. Ook Bruno Vanden Broecke stond met *Missie*, geschreven door David Van Reybrouck, op de Bourla-planken. In ruil herneemde KVS *Augustus ergens op de vlakte* van Olympique Dramatique.

Théâtre National

Voor het tweede seizoen op rij presenteert Toneelhuis een mooie selectie uit het aanbod van Théâtre National in de Bourla. Mét Nederlandse boventiteling, bien sûr. Onbekend mag niet langer onbemind blijven!

Er is de nieuwste creatie *Notre peur de n'être* van de jonge regisseur Fabrice Murgia, afgelopen zomer nog bejubeld op het Festival d'Avignon. En *Les Marchands* van de Franse regisseur Joël Pommerat. Zowel Murgia als Pommerat zijn 'artiste associé' van het Théâtre National.

Als ruil presenteerde en coproduceerde Théâtre National *Passions humaines* van Guy Cassiers.

MUZIEK/LITERATUUR

Daan en **dEUS** speelden in een nokvolle Bourla. Het concert van dEUS werd ook via streaming uitgezonden.

Op de affiche van **Saint-Amour** stonden Charlotte Van den Broeck, Ellen Deckwitz, Mirjam van Hengel, Stefan Hertmans, Ingmar Heytze, Gustaaf Peek en Maud Vanhauwaert. Quan Bui Ngoc & Daisy Ransom Phillips van Les ballets C de la B dansen op muziek van Verdi. Bert Dockx van Flying Horseman en Strand beroert de gitaar.

Voor De Behoud de Begeerteproductie *The Pursuit of Happiness* onderzoeken Ilja Leonard Pfeijffer, Tommy Wieringa en Dimitri Verhulst de queeste naar het geluk, naar het onbekende, het Beloofde Land, het groenere gras.

PUBLIEK

Spreiding en internationale werking

De artistieke verscheidenheid van het Toneelhuis weerspiegelt zich in de spreiding van het Toneelhuisrepertoire. Die spreiding is maatwerk: Toneelhuis gaat op zoek naar de meest geëigende circuits voor de projecten van elke maker. Zo komt – globaal gezien – een complex netwerk van zeer uiteenlopende speelplekken tot stand, van grootschalig en mainstream tot kleinschalig en nichegericht, van lokaal over nationaal tot internationaal.

Zowel in binnen-als in buitenland gaan we zo veel mogelijk partnerships aan met speelplekken. Partners engageren zich ertoe het werk van (verschillende) Toneelhuismakers over de seizoenen heen te volgen, te presenteren en (in sommige gevallen ook) te coproduceren.

Toneelhuis heeft van bij het begin breed geïnvesteerd in zijn internationale werking. Voor sommige producties zetten we internationale netwerken op poten. met steun van de Europese commissie - via het EU programma Creative Europe, dat de culturele en creatieve sector ondersteunt.

We overlopen per maker de trajecten voor 2015.

Benjamin Verdonck trekt met *notallwhowanderarelost* naar heel diverse plekken: gereputeerde theaters als KVS in Brussel en HAU in Berlijn, een prachtig museum als Fondation Cartier in Parijs, een dansfestival (Tanztage in Potsdam), een groot gerenommeerd festival als Festival d'Avignon en een jong avant-garde festival als Mladi Levi in Ljubljana.

WE DON'T SPEAK TO BE UNDERSTOOD, het duet van Benjamin Verdonck en Pieter Ampe, speelt in april 2015 eerst bij coproducenten Campo, KVS en Toneelhuis, waar heel wat internationale programmatoren komen kijken. Daarna reist de voorstelling naar grote en kleine internationale festivals tot in de uithoeken van Europa: Tanztage Postdam (Duitsland), Boulevard Den Bosch en Springdance Utrecht (Nederland), SAAL Biennale Talinn (Estland), Homo Novus Festival Riga (Letland), Sirenos Festival Vilnius (Litouwen), Danza Sassari Danza (Sardinië), Wiener Festwochen (Oostenrijk), La Bâtie Genève (Zwitserland).

De miniatuurvoorstelling *One more thing* is te zien in musea in Antwerpen (MUKHA) en Gent (SMAK) en reist samen met de kleine-zaalproductie *notallwhowanderarelost* naar Litouwen, Letland en Slovenië. Daarnaast speelt *One more thing* op het Inteatro Festival in Polverigi (Italië) en in het stadstheater Maria Matos in Lissabon (Portugal).

Onder de titel *EVEN I MUST UNDERSTAND IT* duiken in het straatbeeld van Antwerpen, Gent en Utrecht, installaties, acties en activiteiten op waarin Benjamin Verdonck vorm tracht te geven aan wat hem meer dan ooit bezighoudt: het uitblijven van het publieke debat over de stilaan onafwendbare veranderingen in ons ecosysteem.

Het locatieproject *Het land Nod* van **FC Bergman** gaat in Antwerpen in première in mei 2015, op locatie in Park Spoor Noord. Heel wat internationale programmatoren zakken af naar Antwerpen om te komen kijken, ondermeer het Festival d'Avignon, dat de voorstelling boekt voor de editie van 2016. In de zomer en het najaar van 2015 is *Het land Nod* te zien in Groningen (Stadsschouwburg), Rotterdamse Schouwburg, Boulevard festival Den Bosch en C-Mine Genk.

In de loop van 2015 reist *300 el x 50 el x 30 el* naar Wenen (Tanzquartier), Marseille (La Criée) en Athene (Onassis theater).

Guy Cassiers' Vlaams-Waalse coproductie *Passions humaines*, opgezet met Mons Culturele Hoofdstad 2015/Le Manège Mons en Théâtre National in Brussel, komt in april 2015 uit in Mons en speelt aansluitend twee weken in Brussel (Théâtre National); daarna vindt de premièrereeks in Antwerpen plaats. Na de zomer trekt *Passions humaines* langs grote schouwburgen in Vlaanderen en Nederland. Internationale programmatoren die het werk van Cassiers volgen komen kijken, maar omwille van de Belgische thematiek is een internationale tournee niet aan de orde.

In het najaar enceneert Guy Cassiers de klassieker *Caligula*, die na de première in Antwerpen enkel in Vlaanderen en Nederland toert.

Bezonken rood reist in januari 2015 naar Marseille (La Minoterie) en speelt in december 2015 drie weken lang met veel weerklank in Parijs (Théâtre de la Bastille).

In het voorjaar maakt Guy Cassiers ook in Parijs, in het atelier van Ircam (het Parijse Institut de recherche et coordination acoustique/musique), *Le sec et l'humide* van Jonathan Littell, dat getoond wordt in Le Centquatre. Deze kleine productie kadert in een Europees project rond *De welwillenden*, ook gebaseerd op Jonathan Littell, dat uitkomt in 2016. *Le sec et l'humide* speelt in oktober 2015 in het Temporada Alta festival in Girona en wordt voor 2016 geboekt door Le Phénix in Valenciennes en in Parijs door Centre Pompidou i.s.m. Ircam en MC93 Bobigny. In maart 2015 krijgen we te horen dat het Europees project rond *De welwillenden* via het Cultuurprogramma Creatief Europa steun krijgt van de Europese Commissie. Partners in het project zijn Le Phénix Valenciennes, Maison de la Culture Amiens, Istanbul Theatre Festival,

Romaeuropa en Temporada Alta in Girona. Het project loopt twee jaar, van midden 2015 tot midden 2017. *De welwillenden* zal in het voorjaar van 2016 in première gaan en daarna reizen in Vlaanderen, Nederland, Frankrijk, Italië, Spanje en Turkije. Rondom *De welwillenden* wordt al in de loop van 2015 een intensief traject voor publiekswerking afgelegd:

- Toneelhuis ontwikkelde de meertalige multimediale longread <http://testofcivilisation.eu>. De longread vertrekt vanuit de historische context waarin het boek van Jonathan Littell gesitueerd is. Twee terugkerende thema's zijn het daderperspectief en de impact van taal, toen én vandaag. Redactie en design van de longread worden grondig voorbereid in 2015, de lancering is voor 2016. Vanaf zijn verschijnen wordt de longread vertaald naar de talen van de partners in het Europese project: Frans, Catalaans, Italiaans, Turks.
- voorafgaand aan *De welwillenden* vond ook een intensief, participatief publiekswerkingstraject plaats onder de titel *Invisible Cities*. Laatstejaarsstudenten journalistiek van AP Hogeschool in Antwerpen maakten genuanceerde portretten van bewoners van de stad die op een of andere manier geconfronteerd worden met uitsluiting. Alle portretten werden gebundeld op het digitale platform invisible-cities.eu. De Europese partners krijgen het format van dit publiekswerkingstraject aangeboden van Toneelhuis en kunnen in de loop van 2016 en 2017 de output van hun publiekswerking op dit platform plaatsen.

In het najaar van 2015 regisseert Guy Cassiers *Xerse* in de Opéra van Lille (coproductie met het Centre de Musique Baroque de Versailles en het Théâtre de Caen, in samenwerking met Toneelhuis).

Othello van **Mokhallad Rasem** speelt na de Antwerpse premièrereeks in Haarlem (Toneelschuur), Leuven (30CC), Gent (Vooruit).

Samen met het artiestenbureau Vincent Company werken we aan de (internationale) spreiding van Mokhallad Rasems kleine-zaalproducties. *Body Revolution* gaat begin 2015 in première op het Artefact festival in Leuven en speelt in de loop van het jaar nog in CC Berchem, Gent (Vooruit), Den Haag (Korzo), Amsterdam (De Brakke Grond) en op festivals in Safi (Marokko), Kampala (Oeganda) en Alexandrië (Egypte). De voorstelling speelt in Gent, Safi, Kampala en Alexandrië als 'double bill' met *Wachten*, dat apart ook nog een aantal schoolvoorstellingen speelt en naar het ACT festival in het Spaanse Bilbao trekt.

De succesvolle productie *AUGUSTUS ergens op de vlakte* van **Olympique Dramatique** wordt in 2015 hernomen voor het Theaterfestival in Brussel. Omwille van beschikbaarheden van de spelers kan de voorstelling – ondanks de vraag – niet verder toeren. **Abke Haring** en **Bart Meuleman** toerden met hun kleine-zaalproducties *UNISONO* en *Sirene* enkel in Vlaanderen en Nederland. Van Bart Meuleman wordt *Desperado* hernomen in Antwerpen.

Publiekswerking

Toneelhuis huldigt het principe van de beeldende kunstenaar Jeff Wall: “Art is not for everyone but for anyone”. Kunst is niet voor iedereen, maar voor eender wie. Dat wil zeggen dat Toneelhuis in de eerste plaats de individuele toeschouwer wil aanspreken, zoals het ook vertrekt vanuit de individuele maker. Maar door de diversiteit van de makers ontstaat er de facto een gediversifieerd publiek. In overleg met de makers gaat Toneelhuis per voorstelling actief op zoek naar samenwerkingen met organisaties of bestaande structuren in de stad, die mogelijk geïnteresseerd zijn in de voorstelling. Een overzicht voor 2015.

Samenwerkingen met organisaties in de stad

Vluchtelingenwerk Vlaanderen

Vluchtelingenwerk Vlaanderen werkte mee aan programmering en promotie voor *Kunst op de vlucht*: twee avonden voor, door en mét vluchtelingen (22 en 23 oktober 2015). Op 22 oktober ontvingen we 121 vluchtelingen van Fedasil opvangcentra Broechem, Kapellen en Integratiecentrum Linkeroever. Daarnaast telden we 75 vrijwilligers van Vluchtelingenwerk Vlaanderen onder de aanwezigen.

Het personeel van Vluchtelingenwerk Vlaanderen werd uitgenodigd met een bring-a-friend actie voor *Wannous (re)visited*.

De kinderjaren van Jezus werd aangekondigd met een actie in de digitale nieuwsbrief e-fugee van Vluchtelingenwerk Vlaanderen, verstuurd naar 8000 adressen.

Fedasil opvangcentra in Broechem en Kapellen / Klein Kasteeltje / Integratiecentrum Linkeroever

De bewoners van deze opvangcentra werden uitgenodigd voor *Kunst op de vlucht* en *De kinderjaren van Jezus*. Voor *Kunst op de vlucht* brachten we 140 mensen van de opvangcentra naar de Bourla en terug. Voor *De kinderjaren van Jezus* waren dat een twintigtal vluchtelingen.

In 2015 boden we de opvangcentra de voorstelling *Wachten* van Mokhallad Rasem aan. We planden in het najaar van 2015 voorstellingen in het Klein Kasteeltje en het Integratiecentrum Linkeroever, maar die werden door hen geannuleerd omdat de opvangproblematiek in die periode prikte waardoor er geen ruimte was voor een voorstelling. Niettemin werden afspraken gemaakt op langere termijn: *Wachten* zal drie voorstellingen in het Klein Kasteeltje spelen in oktober 2016.

Stedelijke academies

Via de Antwerpse academies adresseren we alle studenten en leerkrachten van het deeltijds kunstonderwijs. Het blijkt een heel enthousiast en dankbaar publiek met een grote interesse in Toneelhuis. We voerden extra promotie rond *Passions humaines* bij de afdeling Beeldende Kunst in Berchem.

Bibliotheken en boekhandels

In de Antwerpse bibliotheken en boekhandels verspreidden we drukwerk voor literair geïnspireerde voorstellingen: *Sirene*, *Othello*, *Passions humaines*, *Wannous (re)visited*, *Caligula*, *De kinderjaren van Jezus*. De bibliotheken maakten met leestafels rond Erwin Mortier en J.M. Coetzee blikvangers van *Passions humaines* en *De kinderjaren van Jezus*.

De Antwerpse boekhandel De Groene Waterman besteedde bijzondere aandacht aan *Kunst op de vlucht* in zijn digitale nieuwsbrief (bijna 6000 adressen).

Dauidsfonds Academie

Het partnerschap met de Dauidsfonds Academie, het cursusluik van het Dauidsfonds, werd in 2015 verder gezet met de opstart en voorbereiding cursusdag rond *De welwillenden* die zal plaatsvinden in 2016.

Atlas, integratie & inburgering Antwerpen

Het personeel van Atlas werd uitgenodigd voor *De kinderjaren van Jezus*. Anderstalige nieuwkomers werden via Atlas uitgenodigd voor *Kunst op de vlucht*. Franstalige nieuwkomers tenslotte werden door Atlas met een actie opgeroepen om naar de Franstalige voorstellingen van Théâtre National te komen.

Avondscholen en volwassenonderwijs in Antwerpen (Linguapolis, CVO Antwerpen, LBC avondschool, Encora volwassenonderwijs)

Deze samenwerking richtte zich hoofdzakelijk op het informeren van de studenten over de Franstalige voorstellingen van Théâtre National en *De kinderjaren van Jezus*. Daarnaast lanceerden we een actie bij de taal cursus Arabisch voor de avond *Wannous (re)visited*.

Amitiés Françaises Antwerpen

De Antwerpse vereniging voor Franstaligen Amitiés Françaises verspreidde informatie over de voorstellingen van Théâtre National onder zijn leden.

Stedelijk onderwijs Antwerpen

De dienst communicatie van het Stedelijk Onderwijs nam in zijn nieuwsbrief een reeks voorstellingen op. De informatie werd gericht verstuurd: over EMPEDOKLES naar leerkrachten Duits, over de voorstellingen van Théâtre National naar leerkrachten Frans. Alle leerkrachten van het Stedelijk onderwijs kregen via de nieuwsbrief informatie over *De kinderjaren van Jezus*.

Service cultuur

Service cultuur (Francois Van de Brul) heeft een mailinglijst van 300 contacten, cultuurliefhebbers (waaronder veel stadsambtenaren). Hij heeft dit netwerk opgebouwd toen hij aan de stad werkte. Nu hij op pensioen is blijft hij ze aanschrijven. Alle ticketacties worden naar deze groep uitgestuurd. Daarnaast heeft hij nog wat hij zelf 'bedrijfscontacten' noemt: veelal personeelsverantwoordelijken van bedrijven (bv Havenbedrijf, Waterlink), een heel netwerk van mensen die zich hebben ingeschreven om zijn cultureel aanbod te ontvangen.

De actie '1 + 1' voor *Passions humaines* is naar de actiefste groep uitgestuurd, nl. de 300 cultuurliefhebbers.

Passions humaines

Voor *Passions humaines* zette Toneelhuis een samenwerking op met het Brusselse Jubelparkmuseum, waar het werk van Lambeaux te zien is in het Paviljoen der Menselijke Driften. Toneelhuisabonnees kregen de kans om samen met Guy Cassiers het paviljoen te bezoeken. Toneelhuis bood hen een dagtrip aan, inclusief busreis en lunch.

Iedereen met een ticket voor Paviljoen der menselijke driften kreeg een fikse korting voor de voorstelling en vice versa. En de publieken werden geïnformeerd over elkaars activiteiten.

Het land Nod

Het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten (KMSKA) voerde met Toneelhuis promotie rond *Het land Nod* (dat in een nagebouwde Rubenszaal speelt), gericht aan zijn publiek. Er prijkte een grote banner op de museumwerf aan de Leopold De Waelplaats, een groot artikel over de voorstelling verscheen in het museummaandblad *Zaal Z*, de productie werd vermeld in nieuwsbrief van het KMSKA (5500 geadresseerden), op de blog van KMSKA werd erover geschreven en tot slot verspreidde het museum flyers van *Het land Nod*.

De kinderjaren van Jezus

CCV, een christelijke vormingsinstelling voor volwassenen die werkten rond zingeving, bood binnen 'Het jaar van de Barmhartigheid' aan zijn leden de voorstelling *De kinderjaren van Jezus* aan. Met een ticketactie van €5 per ticket voor alle CCV leden bereikten we een vijftigtal toeschouwers.

Toegankelijkheid

Audiobeschrijvingen

Toneelhuis vindt het belangrijk dat iedereen kan genieten van het Toneelhuisaanbod. Daarom zetten we in op het toegankelijk maken van voorstellingen voor mensen met een beperking:

- Rolstoelgebruikers kunnen terecht op gereserveerde plaatsen in een loge op het eerste balkon. Deze plaatsen zijn bereikbaar met de lift en bevinden zich vlakbij de aangepaste toiletten.
- Slechthorenden kunnen gebruik maken van de ringleiding. Dit draadloos systeem zorgt ervoor dat ze de geluiden van de scène rechtstreeks in hun hoorapparaat beluisteren.
- Doven of slechthorenden kunnen gebruik maken van voelstoelen. Dit zijn kussens die trillingen doorgeven zodat tekst en muziek voelbaar worden.
- Voor blinden en slechtzienden biedt Toneelhuis audiobeschrijving (AD) op de zondagmiddag matinees.

AD is een techniek waarbij een theatervoorstelling toegankelijk gemaakt wordt voor mensen met een visuele beperking. Via hoofdtelefoons wordt bijkomende informatie gegeven over wat zich afspeelt op scène en niet duidelijk wordt door de dialogen.

Toneelhuis realiseert toegankelijkheid voor mensen met een beperking samen met Inter vzw, VeBeS vzw (Licht en liefde), AHOSA en Onder Ons vzw.

In 2015 bezochten 70 mensen met een visuele beperking een of meerdere matineevoorstellingen; 16 vrijwilligers via Intro begeleidden deze mensen.

Ook in 2015 biedt Toneelhuis de audiobeschrijvingen van de Toneelhuisproducties gratis aan voor de reisplekken. Toneelhuis wil op deze manier meewerken aan het breed bekend en toegankelijk maken van audiobeschrijvingen.

Met de Onderzoeksgroep TricS (Vertaalwetenschap, Tolkwetenschap en Interculturele Communicatie aan de Universiteit Antwerpen) houdt Toneelhuis de vinger aan de pols van nieuwe ontwikkelingen op vlak van audiobeschrijving. Zo werkte TRiCs kwaliteitsindicatoren uit voor de culturele sector, met input van Intro Vzw, audiobeschrijvers en Toneelhuis i.v.m. de techniek. Toneelhuis onderschrijft ook de beursaanvraag van TRiCs rond audiodescriptie in hedendaags theater.

Toneelhuisateliers

Terwijl (groot)ouders een matinee bijwonen, zijn (klein)kinderen welkom op een creatief atelier. De allerkleinsten worden verzorgd en vertroeteld terwijl de kinderen vanaf vier jaar zich buigen over de grote vragen uit de voorstellingen. Hartstochtelijk, beschouwend, ploeterend, lezend, spelend, knutselend en vooral lachend werken de kinderen zich door het zondagmiddagaanbod heen.

Tijdens 2015 boden we ateliers aan bij de volgende voorstellingen:

Sirene – Bart Meuleman - zo 11.01.2015

Othello – Mokhallad Rasem - zo 29.03.2015

WE DON'T SPEAK TO BE UNDERSTOOD – Benjamin Verdonck en Pieter Ampe - zo 10.05.2015

Passions humaines – Guy Cassiers - zo 17.05.2015

Caligula – Guy Cassiers zo 22.11.15

De kinderjaren van Jezus – Mokhallad Rasem zo 13.12.15

Publiekswerving

De verschillende Toneelhuismakers en -spelers zijn het vertrek- en eindpunt van de communicatie. De communicatie vertrekt bij hun werk en heeft als doel een brug te slaan tussen dat werk en een zo ruim en gevarieerd mogelijk publiek.

De twee kernwoorden van de communicatiestrategie van het Toneelhuis zijn transparantie en generositeit. Transparantie staat voor heldere en toegankelijke informatie over voorstellingen en de maakprocessen (o.a. via website, digitale nieuwsbrief, seizoensbrochure, sociale media,...). Generositeit staat voor uitgebreide en diepgaande informatie over de verschillende makers en hun manier van denken en werken (o.a. via inleidingen/nabesprekingen, langere interviews en beschouwende teksten op de website,...).

De communicatie naar het publiek verloopt volgens een viervoudige dynamiek: informeren, dialogeren, verbreden en verdiepen.

- 1. Informeren.** Dit is de basiscommunicatie die rond de voorstellingen wordt gevoerd. Dit is het niveau van de *publiciteit* en de *promotie*. De teksten zijn toegankelijk en enthousiasmerend. (Bewegende) beelden spelen hier een belangrijke rol. Op dit niveau wordt gebruik gemaakt van alle bestaande kanalen en media die in Toneelhuis aanwezig zijn. De middelen bestaan uit de website, sociale media (facebook, twitter, instagram), e-zines, direct e-mailings, seizoensbrochure, advertenties, radiospots, affiches, flyers, persberichten...
- 2. Dialogeren.** Sinds het seizoen 2015-2016 komt de communicatie over het artistieke programma tot stand in een directe dialoog met het publiek. In plaats van zelf over onze makers te schrijven, deden we via de campagne 'uw vragen, uw reacties' een oproep aan het publiek om hen vragen voor te leggen. Daar werd genereus op gereageerd. Een selectie van de vragenstellers ging met de makers in gesprek en de neerslag daarvan was te lezen in de seizoensbrochure en op de website; daarnaast legden we de ontmoetingen vast op video. De publieksinterviews leveren authentieke contacten en originele invalshoeken op.
- 3. Verbreden.** Op dit niveau is er aandacht voor reeds bestaande specifieke groepen die op een bijzondere manier worden aangesproken (bijv. scholen) en voor nieuwe groepen die op een andere manier moeten worden aangesproken (jongeren, kansarmen, senioren, vakbonden, etnische en culturele minderheden, muzikliefhebbers, literatuurlijkhebbers, amateurtheaterverenigingen, mensen met een visuele of auditieve beperking...) Deze lijst is in principe oneindig. Sommige groepen kunnen doorschuiven naar het Toneelhuispubliek, terwijl andere groepen met éénmalige gebeurtenissen (concerten, literaire avonden,...) verbonden blijven. Om de nieuwe groepen te bereiken worden specifieke kanalen, contacten en media gebruikt.

4. Verdiepen. Op dit niveau wordt niet gezocht naar een nieuw publiek. Het is evenmin het niveau van de publiciteit. Het is het reeds geïnteresseerde publiek dat nieuwe informatie en achtergrond krijgt. Het is op dit niveau dat de uitwisseling tussen de ‘dramaturgie’ en externe communicatie het meest intens is. Op dit niveau wordt het denken van de makers het meest uitgebreid, het meest diepgaand, het meest coherent met de buitenwereld gecommuniceerd. Tot dit niveau van communicatie kunnen multimediale longreads en de inleidingen en nagesprekken gerekend worden.

Digitale communicatie

Toneelhuis maakt in zijn communicatie en educatie – zowel lokaal als internationaal – steeds meer gebruik van de mogelijkheden van digitale formats.

We voorzien een haast dagelijkse stroom van kwaliteitsvolle content in de vorm van nieuwsitems, filmpjes, foto’s en diepgravende achtergrondteksten, die met bestudeerde regelmaat gepost worden op de Toneelhuissite en/of facebook, twitter, vimeo, instagram etc. Daartoe houden we een wekelijkse redactievergadering, samengesteld uit medewerkers dramaturgie, communicatie en publiekswerking; hoofdredacteur is de artistiek coördinator van het huis.

De Toneelhuis**website** is sinds 2012 volledig responsive en dus optimaal leesbaar op alle mobiele toestellen (smartphones, tablets, etc). Deze website, begin- en eindpunt van alle digitale communicatie, is in de eerste plaats gericht op informatie en ticketverkoop. De homepage zet telkens een aantal producties in de spotlight en wordt wekelijks gevoed met nieuwsberichten over het reilen en zeilen van Toneelhuis. De website is voortdurend in ontwikkeling. Zo hebben we in 2015 de mogelijkheid ingebouwd om publieksreacties na te laten bij de verschillende Toneelhuisproducties. We zetten volop in op een stijging van het aantal bezoekers. In 2015 brachten in totaal 90.627 unieke gebruikers samen meer dan 160.231 keer een bezoek aan Toneelhuis.be.

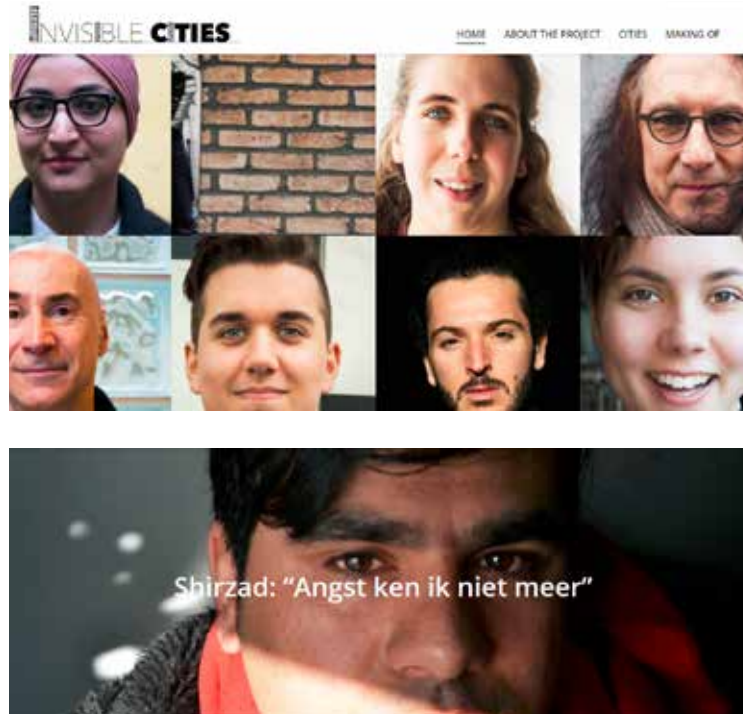
Deze bezoekers worden voortdurend actief toegeleid naar de site via de maandelijkse digitale nieuwsbrief (maandelijks verstuurd naar 15.500 mailadressen), gerichte thematische mailings en sociale media (op dit moment (9 mei 2016) 9.372 likers op Facebook, 3.774 followers op Twitter en een bescheiden 1069 fans op Instagram).

De **longread** is een relatief nieuw genre: een goed geschreven, bijzonder en journalistiek verhaal dat ten minste 2.000 woorden telt en online staat. Langer dan een tijdschriftartikel, korter dan een boek. Verrijkt met fotografie, video, muziek, tijdlijnen en biografieën zorgt de longread voor een intense en rijke leeservaring. Toneelhuis legt zich sinds 2015 volop toe op deze diepgravende digitale verhalen. Het doet ons plezier dat onze longreads veel (en lang) gelezen worden.

LONGREAD: TEST OF CIVILISATION of hoe de droom van Europa een nachtmerrie baart

INVISIBLE CITIES

- In 2015 maakten we met de digitale tool pageflow longreads over het werk van Guy Cassiers http://webdoc.toneelhuis.be/deconstructie-van-het-verleden_interview-guy-cassiers#27248 en Abke Haring http://webdoc.toneelhuis.be/abke-haring-interview-unisono_nl#31863.
- Daarnaast prepareerde een in-huis redactie n.a.v. de voorstelling *De welwillenden* de meertalige longread *Test of Civilisation* (www.testofcivilisation.eu). Bovendien werd bij *De welwillenden* een intensief, participatief publiekswerkingstraject ontwikkeld onder de titel *Invisible Cities* (www.invisible-cities.eu). Beide projecten werden hierboven reeds beschreven.
- *Test of Civilisation* werd 13.120 keer bekeken, door 1718 mensen. *Invisible cities* werd 6139 keer bekeken door 1366 gebruikers. We zijn bovendien verheugd vast te stellen dat men de tijd neemt om lang door te lezen: de gemiddelde sessieduur van *Test of Civilisation* is 6 minuten, 26 seconden, bij *Invisible Cities* is dat bijna vier minuten, enorm lang voor lezen op het web.

Toneelhuis hanteert **sociale media** vooral om aan storytelling te doen en zo een band op te bouwen met zijn publiek.

Het kanaal waar Toneelhuis het meest op inzet is **Facebook**. We streven continu naar meer likers, door interessante content te plaatsen, met nadruk op foto's en video's van voor en achter de schermen. We proberen daarbij de pushcommunicatie te vermijden, maar echt een blik achter de schermen te geven van Toneelhuis, in de Bourla en op tournee. Daarnaast boosten we onze berichten om ze zo bij een ruimer doelpubliek dan enkel de Toneelhuisfans zichtbaar te maken. Afhankelijk van het soort content promoten we de berichten bij gerichte doelgroepen en taggen we steevast betrokken partners, zodat we via Facebook ook nieuw publiek bereiken en het aantal likes actief doen toenemen. Naast de Toneelhuis facebookpagina zijn de Toneelhuismakers zelf ook actief op Facebook, zo zijn er fanpagina's van FC Bergman (1.480 likers), Benjamin Verdonck (1.410 likers) en Olympique Dramatique (6.456 likers). Zij communiceren heel gericht over de eigen voorstellingen en bereiken daarmee hun fans oftewel het geïnteresseerde publiek. De Toneelhuismakers en –spelers die op sociale media actief zijn, zoals Abke Haring, Katelijne Damen, Mokhallad Rasem, Kevin Janssens..., vragen we om zelf actief te berichten over hun eigen werk en ervaringen – dat is het meest authentiek en geloofwaardig.

De interesse voor Toneelhuis op **Twitter** was in 2009 nog minimaal te noemen, in oktober 2011 telde onze account 1.000 followers, vandaag 3.774 followers. Toneelhuis heeft voorlopig geen aparte strategie voor twitter, onze account is gekoppeld aan facebook.

We monitoren vooral wat over Toneelhuis gezegd wordt en retweeten of reageren waar het kan. Sinds vorig seizoen werken we ook consequent met #toneelhuis en een hashtag per productie en maker.

Instagram zetten we occasioneel in voor echte achter-de-schermenfoto's, minder formeel dan op de site en facebook.

Printcommunicatie

De hoeveelheid Toneelhuis drukwerk wordt steeds meer afgebouwd, maar een groot deel van ons publiek zweert nog bij de power of print. Zowat 1.200 abonnees boeken jaarlijks aan de hand van de papieren seizoensbrochure, die we een jaar lang binnen en buiten Antwerpen verspreiden in een oplage van 15.000 exemplaren (7.000 ex per direct mailing, de rest via cultuurhuizen, boekhandels, de jaarlijkse Cultuurmarkt, enz...).

Daarnaast drukken we enkel nog affiches en flyers voor de reisplekken (oplage wordt op maat berekend), affiches (650) en boekjes (15.000) voor het Kleppersfestival en occasionele concertaffiches. We printen avondprogramma's op voorgedrukte A3-vellen, oplage op maat van de verwachte publieksopkomst.

Emailmarketing en ticketverkoop

De ticketverkoop werd in april 2013 geoptimaliseerd met het installeren van het programma Ticketmatic, een hedendaagse krachtige ticketing- en marketingsoftware, die zich toespitst op de culturele sector. Die software laat ons toe om de vinger aan de pols te houden met ons publiek. Met het CRM systeem krijgen we inzicht in het koopgedrag van ticketkopers, kunnen we relevante groepen selecteren en doelgericht aanschrijven, wervingscampagnes aanmaken en de resultaten daarvan meten.

Met de hulp van Campaign Monitor zetten we vervolgens actief in op gerichte emailmarketing, een goedkope en goed meetbare communicatietool. Voornaamste doelstelling is informeren van het bestaande publiek en ticketverkoop.

Naar een ruim publiek van zo'n 15.500 mailadressen sturen we een maandelijkse nieuwsbrief met daarin de agenda voor de komende Toneelhuisactiviteiten in de Bourla en op reis. Deze nieuwsbrieven worden gemiddeld door 35 % geopend en 14% daarvan klikt door op minstens één link.

Per voorstelling schrijven we een specifiek publiek aan, afgaande op hun kopershistoriek. Die 'e-flyers' worden gemiddeld door 45 % geopend. Dit soort mailings werkt de ticketverkoop zichtbaar in de hand.

Naast promotionele mailings sturen we sinds twee seizoenen voor alle Toneelhuisproducties ook een servicemail met praktische info en meer achtergrondinformatie over de voorstelling, dat doen we naar alle ticketkopers twee dagen voor hun voorstellingsbezoek. En op het einde van een speelreeks sturen we alle bezoekers een afsluitmail waarin we actief hun reacties vragen en hen aansporen voor een nieuw bezoek dat in de lijn ligt van de voorstelling die ze net zagen. Deze mails worden door maar liefst 65 % van de ontvangers geopend en we ontvangen telkens een heleboel reacties.

De verhouding online/offline ticketverkoop anno 2015: 61% van de kopers boekt online versus 39% aan de ticketbalie. Ter vergelijking: in 2014 was dat 57% online versus 43% offline, in 2013 was dat nog 49% online versus 51% offline. We zetten de komende jaren blijvend in op een verdere stijging van de online verkoop. In mei 2015 werd voor het eerst ook de abonnementenverkoop online mogelijk gemaakt, met succes: er werden meteen 42% abonnementen online verkocht versus 58% aan de ticketbalie.

Pers / free publicity

Naast het aanmaken van eigen promotiemateriaal voeren we een actief persbeleid. Uitgebreide interviews met makers voorafgaand aan een creatie en goede recensies werken mond-aan-mond reclame in de hand en leveren Toneelhuis *free publicity* op. Perscoverage is ook bij uitstek het middel om nieuw publiek te bereiken op nationaal niveau en een corporate identity op te bouwen.

Kunsteducatieve werking

Het vertrekpunt van de (kunst)educatieve werking van Toneelhuis is het geloof in het belang van een confrontatie van de toeschouwer met verschillende vormen van theater. Theater is bij uitstek een interdisciplinair medium waarin verschillende kunstvormen elkaar ontmoeten. In de confrontatie met het live podiumgebeuren kan de toeschouwer de zintuiglijke, emotionele en intellectuele bagage die hij reeds verworven heeft verder ontwikkelen. De motor van dat proces is de creatieve kracht en het artistieke universum van de individuele maker. Toneelhuis gaat ervan uit dat een intense dialoog met de zeer persoonlijke en individuele kijk van een kunstenaar op de werkelijkheid voor zowel jongeren als volwassenen ver-rijkend en ver-reikend kan zijn.

De grote nadruk die Toneelhuis in zijn werking op het 'maken' legt, met andere woorden op het 'scheppen' (veel meer dan op het 'reproducen'), vertaalt zich binnen de kunsteducatieve werking in een aandacht voor het werkproces. Dat werkproces is het vaak kronkelige, grillige pad dat leidt van een idee tot een voorstelling. Inzage in die artistieke dynamiek leidt tot een verdieping van het kijkgedrag.

In enge zin richt de kunsteducatieve werking van Toneelhuis zich tot het onderwijs, vanaf de derde graad middelbaar onderwijs tot en met universitair onderwijs. Met de leraars en cultuurcoördinatoren als belangrijkste mediators worden de leerlingen en studenten ingeleid in de verschillende theatertalen die Toneelhuis rijk is. Het wederzijds belang bestaat erin dat we jonge mensen handvaten willen geven om hun deelname aan kunst en cultuur te verzelfstandigen. Toneelhuis ontwikkelt kennisgericht didactisch materiaal dat toegankelijk is via inleidingen en nagesprekken of via de website. De ervaringsgerichte activiteiten, zoals open repetities en workshops, doen een groter appel op de betrokkenheid van een school en bieden een nog intensievere beleving van het creatieproces in al z'n facetten. De workshops worden gegeven door ervaren theaterdocenten en stellen de deelnemers in staat om zelf te experimenteren met de teksten, de vormgeving en de inhoud van de betreffende voorstelling.

Concreet werkte Toneelhuis in 2015 mee aan de visieontwikkeling op Cultuur op school, samen met de Leerexpert in Merkssem. Deze school staat garant voor onderwijs aan jongeren met autismespectrum. Er werd een 'Groep van wijzen' opgericht. Deze leerlingen kwamen in Toneelhuis en spraken met elkaar over kunst in het algemeen en theater in het bijzonder. Doorheen het schooljaar kwamen de betrokken leerkrachten geregeld bij elkaar en werd Toneelhuis hier ook op uitgenodigd. Gezamenlijk kwamen zij tot een wensenlijst van activiteiten en maakten zij een 'Cultuur-actieplan'. De directie beloofde dit met een budget en vanaf september 2015 konden zij hiermee van start gaan. Het gaat Toneelhuis er niet in eerste instantie om deze bijzondere jongeren in de eigen creaties als publiek te hebben, want deze blijken vaak te veel concentratie te vergen of zijn van taal nog net te abstract voor hen. Het is belangrijk om verantwoordelijkheid te nemen als culturele instelling om expertise te delen en ons in te zetten voor een bewustere deelname aan cultuur door het onderwijs.

In de eerste jaarhelft van 2015 ontwikkelde Toneelhuis een actieve theaterworkshop bij *Othello* waarin de deelnemers vanuit hun eigen belevingswereld werkten aan scènes die vertrokken vanuit de thema's waarrond Mokhallad Rasem werkte: achterdocht / twijfel / conflict / identiteit.

AmateurTONEELhuis vond voor de derde keer plaats in april. 695 mensen die betrokken zijn bij het amateurtoneel bezochten de Bourla om hun theatergroep daar te zien. *AmateurTONEELhuis* blijft een intens participatief traject waarbinnen Toneelhuis de kans krijgt om, via de deelnemende gezelschappen, nieuwe potentiële theaterliefhebbers in de Bourla te ontvangen.

Nog in de eerste helft van het jaar werd een digitale instagramwedstrijd opgezet rond *Passions humaines*.

De co-producerende partners Théâtre National en Mons 2015 / Le manège, werkten mee aan het verspreiden van de oproep aan de jonge Belgische kunstenaars in spè: "Laat je inspireren door het bas-reliëf van Jef Lambeaux en maak een nieuwe interpretatie van de menselijke passies. Geef het werk een titel mee die voor jou te maken heeft met België."

Het was de bedoeling dat de deelnemers hun inzending zouden plaatsen via instagram. Dat bleek niet zo voor de hand te liggen als dat we zelf hadden verwacht. Komt dit door de kunstenaar zelf? Komt dit door de manier waarop Toneelhuis instagram hanteert? Kortom, interessant om in 2016 verder mee te experimenteren. De beeldende drager lijkt bij uitstek geschikt om het werk van Guy Cassiers en Tim van Steenberghe op een speelse manier mee naar buiten te brengen.

Er deden in totaal 15 kandidaten mee waarvan de meesten erg sterk werk inleverden. Scènograaf en kostuumontwerper Tim Van Steenberghe maakte in oktober de winnaar bekend. Zij kon tot juni 2016 kiezen uit een aantal voorstellingen van de drie deelnemende huizen. Een mooi voorbeeld van een taalgrens-overstijgend kunsteducatief project.

Vanuit deze interesse is Toneelhuis mee ingestapt in het kunsteducatief initiatief van Vitamine C: Echangez. Jaarlijks komen kunsteducatieve organisaties en afdelingen van cultuurhuizen een drietal keer samen om een ontmoetingsdag voor te bereiden waarop *good-practices* worden uitgewisseld en wederzijdse kennismakingen worden gerealiseerd.

De activiteiten van *TONEELbad* werden eind mei weer opgestart. Samen met de Homiewerking van het Kiel (CAW Antwerpen-daklozen) werd het ontmoetings- en theatertraject ingezet rond *Desperado*. Begin juni organiseerde Toneelhuis samen met het Fonds voor Cultuurparticipatie een seizoenspresentatie speciaal bedoeld voor de sociale organisaties in en rond Antwerpen. Dit was een succes te noemen en het bleek dat het aantal vragen na de zomer niet bij te houden was binnen de productieplanning en met maar één medewerker beschikbaar. Desalniettemin werken we met alle geïnteresseerde organisaties gestaag verder aan het openstellen van de Toneelhuisproducties naar mensen in maatschappelijk kwetsbare posities.

Najaar 2015 vonden de drie dramaturgie-avonden plaats voor de laatste versie van *amateurTONEELhuis*. Specialisten deelden hun bevlogenheid met de gezelschappen die de volgende stukken kozen om op de planken te brengen: *Caligula*, *Hedda Gabler*, *De kinderjaren van Jezus* en *Passions humaines*. In november vonden drie masterclasses plaats, te weten dans/beweging door Marie De Corte, techniek door Henk Vandecaveye en acteren/maken door Thomas Verstraeten.

Het najaar van 2015 stond vooral in het teken van het opstarten van twee intensieve kunst(educatieve) participatieve projecten: *Invisible Cities* (bij *De welwillenden*) en *Wachten/bis* (bij *Wachten*). Begin 2015 kon er voor het eerst sinds jaren niet samengewerkt worden met de AP-Hogeschool afdeling journalistiek tijdens de Antwerpse Kleppers, doordat deze periode verschoven was naar januari in de Toneelhuisplanning. De afdeling journalistiek was dan ook heel enthousiast om mee in een nieuw traject te stappen rond taal en uitsluiting.

Het docententeam dacht mee na over het ontwikkelen van een digitaal platform waarin jonge, aankomende journalisten portretten schetsten van mensen uit Antwerpen die om de één of andere reden te maken hadden met uitsluiting. Na een intensief voorbereidend traject volgt in maart 2016 de uitwerking van *Invisible Cities*.

Het voorbereidingstraject voor *Wachten/bis* bestond erin dat Mokhallad Rasem zijn voorstelling *Wachten* speelde op scholen en in sociale organisaties. Vanaf september staken elf van deze organisaties de koppen bij elkaar om samen te bedenken hoe jonge mensen na een verdiepingstraject rond *Wachten* zelf een antwoord konden creëren: een project rond identiteit en zingeving dat in 2016 gepresenteerd zal worden. Deelnemende organisaties: de!Kunsthumaniora, Sint Lucas KSO Antwerpen, Sint Lucas School of Arts Antwerpen, Koninklijk Atheneum Antwerpen, Xaveriuscollege, Stedelijk Lyceum Merksem, Maris Stella instituut Oostmalle, Adviescentrum migratie (ACM), O.C. Het Oude Badhuis, Red Star Line Museum en De Rode Antraciet.

Aan het totaal van activiteiten (Try Outs, Open Repetities, Inleidingen, Nabesprekingen, Workshops, Rondleidingen, en Overige activiteiten) hebben in 2015 8.330 mensen deelgenomen.

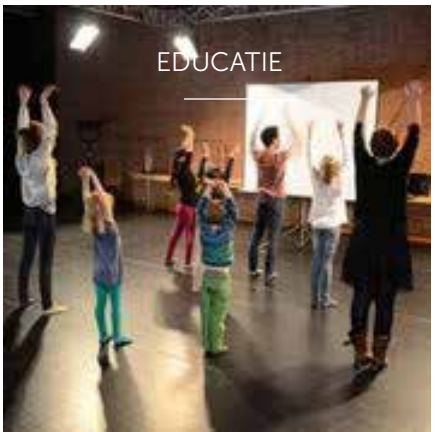
Het aantal jongeren in de zaal, dat we kunnen traceren door het aantal groepsreservaties dat telefonisch is gemaakt, bedraagt 1088. Ook het traject met mensen in maatschappelijk kwetsbare posities kent inmiddels een gestage groei in het aantal tickets dat verkocht is aan het 2-euro tarief. Na een gratis kennismaking en een intens ontmoetingstraject in het project dat we *Toneelbad* noemen, zetten mensen zelf ook de stap om voor het kortingstarief naar de Bourla te komen. Via de A-kaart nemen nog niet veel mensen met een maatschappelijk kwetsbare achtergrond zelfstandig deel aan de voorstellingen in Toneelhuis. In 2016 proberen we in samenwerking met de stad Antwerpen meer aandacht te besteden aan het zelfstandig gebruik van de A-kaart.

In de tweede helft van het seizoen stapten drie stagiairs mee in de projecten van publiekswerking.

- Hélène Meyer startte haar opdracht bij *Invisible Cities* in het kader van haar masteropleiding kunsteducatie op de Hogeschool voor de kunsten van Amsterdam.
- Judit Schoors en Emelie Hens ontwikkelden en gaven workshops op diverse scholen bij de omkadering van de schoolvoorstellingen van *Wachten*. Zij deden dit in het kader van de lerarenopleiding PKV aan de Karel de Grote Hogeschool van Antwerpen. Judit Schoors zal haar stage vervolgen in 2016 om door te werken op de eindpresentatie van *Wachten/bis*.

In 2015 gaf Toneelhuis bewust een andere wending aan de procedures voor de verkoop van tickets aan het onderwijs. Door in te zetten op het ontwikkelen van een gedragen schoolvisie op cultuur besliste Toneelhuis om het onderwijs dezelfde betalingsvoorwaarden op te leggen als het vrije publiek. Dat betekent dat scholen hun gereserveerde tickets binnen drie weken moeten betalen in plaats van lange tijd plaatsen bezet te kunnen houden, waardoor het vrije publiek die plekken niet kan boeken. Dit leverde forse kritiek op, dat is begrijpelijk, maar Toneelhuis gaat het gesprek aan met de betreffende leerkracht over de vraag of het niet wenselijk is om binnen de school een budget voor cultuur te voorzien, zoals er ook voor andere vakken op directieniveau geïnvesteerd wordt. Daarbij komt dat, in de combinatie met digitaal reserveren, het niet wenselijk is om veel plaatsen te blokkeren waarvan er wellicht eind september ineens weer terug beschikbaar zijn. Dat is een ingewikkelde proces in de Bourlazaal, waar de tickets genummerd zijn. Het gesprek hierover blijkt ingewikkeld te zijn en herhaalt zich keer op keer. Vaak met dezelfde personen.

Ons publiek

Met 133.762 bezoekers die een voorstelling van Toneelhuis bijwonen of deelnemen aan een activiteit door Toneelhuis opgezet, zitten we in 2015 iets boven de mediaan van 130.000 bezoekers op jaarbasis. Zoals we ook de vorige jaren aangaven, blijft dit getal het ‘natuurlijke’ bereik van Toneelhuis in de huidige constellatie van makers en middelen.

Als we de publiekscijfers sinds 2006 – de start van Toneelhuis nieuwe stijl o.l.v. Guy Cassiers - bekijken, dan zien we dit getal als gemiddelde weerkeren. De cijfers van 2008 en 2009 scoren met intensieve buitenlandse tournees van Sidi Larbi Cherkaoui en Guy Cassiers hoger dan dat gemiddelde. Ook 2012 en 2013 deden beter dan 130.000 waarbij ter nuancering dient opgemerkt te worden dat de operaregie van Guy Cassiers *Der Ring des Nibelungen* in Teatro alle Scala in Milaan en de tentoonstellingen van Benjamin Verdonck een flinke boost gaven aan de publiekscijfers. 2010 en 2011 zaten net op of zelfs onder de mediaan; 2014 zat met 129.810 bezoekers kort in de buurt; in 2015 doen we ruim 3000 bezoekers beter dan ons langjarig gemiddelde.

Als we de cijfers in detail bekijken, dan zien we – wat de creaties betreft – voor de stad Antwerpen (Bourla & stad) een ietwat afwijkend beeld ten aanzien van de vorige jaren: met 132 activiteiten bereiken we 35.794 personen, dat is een lichte daling ten aanzien van vorig jaar waar we met iets minder activiteiten – met name 2012 – nog 41.339 personen bereikten. De reden is tweeledig: enerzijds zijn een aantal producties kleinschaliger van aard (producties als *Sirene* van Bart Meuleman, *UNISONO* van Abke Haring, *Body Revolution* van Mokhallad Rasem en de kleinschalige voorstellingen van Benjamin Verdonck) en anderzijds ging *Passions humaines*, het grootste project van Guy Cassiers niet in première in de Bourlaschouwburg, maar bij de coproducent in Mons en speelde aan het eind van het seizoen een kortere reeks in de Bourla. En dat laat zich meteen in de eindcijfers aflezen.

De binnenlandse spreiding van de creaties is lichtjes teruggelopen, met name van 117 activiteiten tot 80 in 2015; die activiteiten worden bijgewoond door 16.459 personen. Het aantal verkochte voorstellingen ligt dus lager en bovendien zijn een aantal van deze producties ook kleinschaliger van aard; die twee factoren samen verklaren waarom we een terugloop van 32.206 naar 16.459 personen moeten noteren.

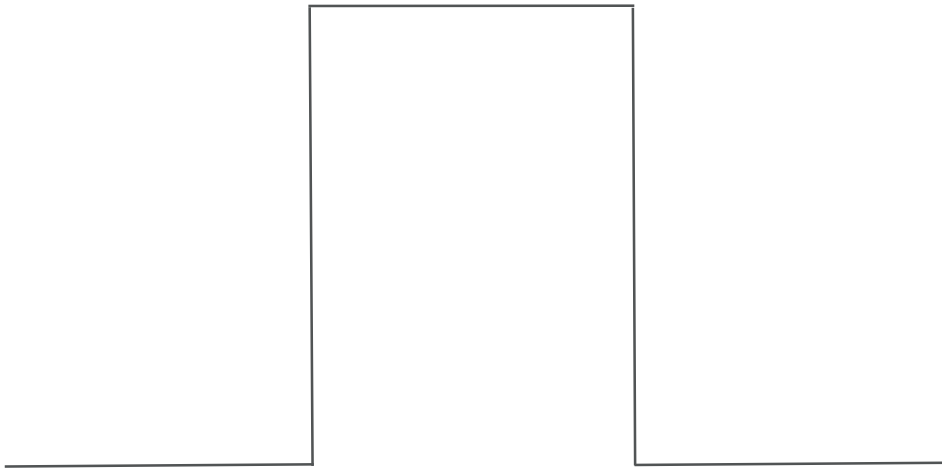
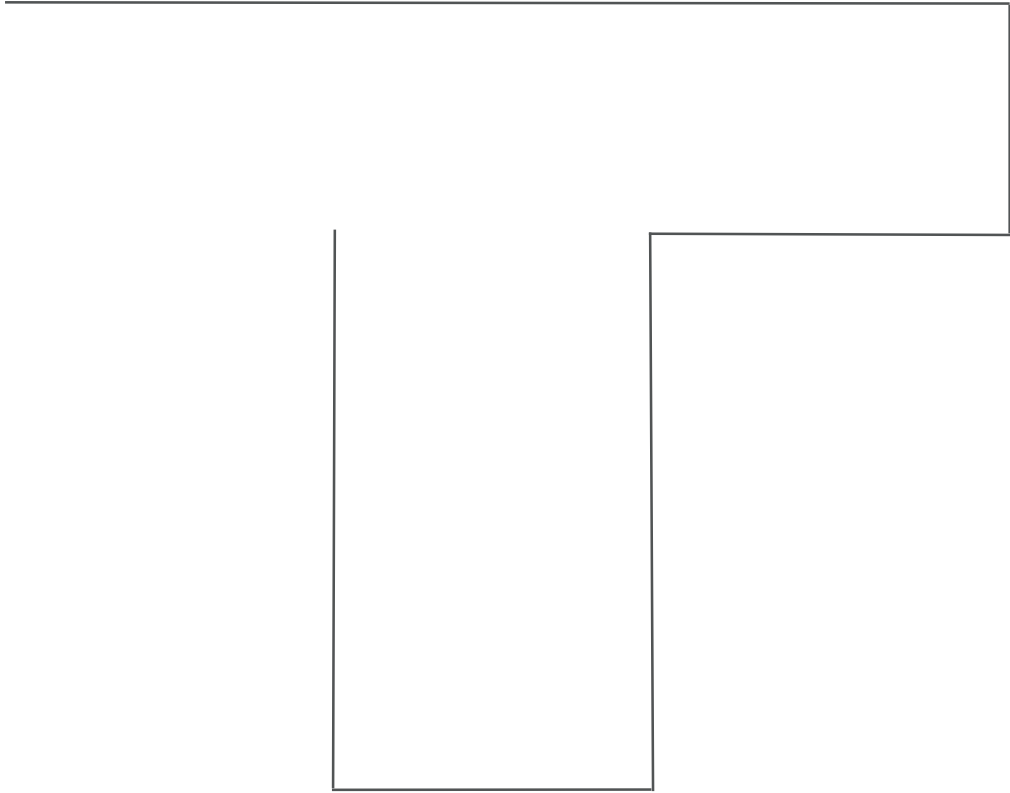

De belevenissen van de Toneelhuisproducties in het buitenland vertonen een tegengestelde beweging: daar speelden maar liefst 165 Toneelhuisactiviteiten (t.a.v. 148 in 2014). Samen trokken ze 34.864 personen aan, een verhoging van 17 % ten aanzien van de 29.816 toeschouwers in 2014. Wel dient hier aangestipt dat het hierbij voor het merendeel gaat om hernemingen: de buitenlandse spreiding van creaties sluit zelden meteen aan op de creatie zelf, maar volgt meestal een half of heel seizoen later. In Antwerpen en het binnenland tikken de hernemingen iets meer aan dan de vorige jaren, maar ook hier zet dezelfde trend zich door: vaak zijn net iets meer activiteiten nodig om de cijfers op peil te houden.

Binnen het pakket van de tentoonstellingen zien we zowel het aantal groeien (van 1 naar 13, zowel binnen- als buitenland) als het bezoekersaantal: van 350 in 2014 naar 20.890 toeschouwers. Dat is integraal op het conto te schrijven van Benjamin Verdonck en zijn project *EVEN I MUST UNDERSTAND IT*, een geheel van thematisch verwante acties en projecten in de openbare ruimte.

Receptief blijven dezelfde trends waarneembaar: het aantal activiteiten (Antwerpse Kleppers, huisruilen etc) schommelt rond de 50 per jaar, het aantal toeschouwers rond de 14.500 (met een eenmalige uitschieter in 2011 o.w.v. de première van 300 el x 50 el x 30 el in de Antwerpse Kleppers en o.w.v. de publiekstrekker *Gardenia*). Ook in 2015 volgden niet minder dan 14.345 personen onze receptieve werking.

De publiekswerking werkte zich uit de naad met niet minder dan 220 activiteiten voor 8.330 personen. Daarmee is dit het op een na beste jaar voor deze werking: alleen 2013 deed met 8.642 nog net iets beter. In dat seizoen scoorde het project *amateurTONEELhuis* bijzonder goed.

TONEELHUIS - ZAKELIJK

---

financieel | team | overig | activiteiten | wie is wie

JAARVERSLAG 2015

VOORWOORD

Financiën

2015 is het derde jaar van de decretale subsidieperiode 2013-2016. De budgetten die we opmaken overspannen telkens de volledige subsidieperiode en zijn zo opgesteld dat ze over die gehele periode break-even zijn. Dit gebeurt zo omdat we in theaterseizoenen programmeren, maar in kalenderjaren budgetteren en die twee sporen in budgettaire omvang niet altijd met mekaar.

We realiseren in 2015 7.590.921 euro inkomsten. Daar tegenover staan 7.959.404 euro uitgaven en bijgevolg sluiten we het boekjaar af met een verlies van 368.483 euro. Er was een verlies gebudgetteerd van 336.808 euro. Het verschil met ons voorziene verlies is dus eigenlijk minimaal en we kunnen dus best tevreden zijn met de opvolging van ons financieel plan. Rekening houdend met het voorziene overschot van 255.000 euro in 2016, zullen we de lopende subsidieperiode in evenwicht afsluiten.

Het is een evenwicht, maar wel een wankel evenwicht. Dat wankele evenwicht is niet het gevolg van ondoordacht of risicovol bestuur. Enerzijds zijn er de artistieke plannen en ambities die we als huis voor de periode 2013-2016 geformuleerd hebben in de diverse subsidiedossiers aan alle overheden en die unaniem positief bevonden werden. Anderzijds zijn de daaraan gekoppelde toelagen doorheen de jaren steeds afgetopt. Tijdens de lopende subsidieperiode kennen we op alle beleidsniveaus een daling van de toelage. Op stedelijk niveau van 2,8 naar 2,5 miljoen euro, 7,5% besparingen op Vlaams niveau, slechts 80% overheveling van de Provinciale toelage, en in 2013 ook een éénmalige minderinkomst van de Provincie van ongeveer 250.000 euro. Alles samen goed voor 1.700.000 euro besparingen op 4 jaar. Daardoor ontstaat er een spanningsveld tussen de artistieke werking en de financiering ervan die haast ondoenbaar wordt en die het huis voortdurend op alle domeinen onder druk zet. Vorig jaar schreven we nog in ons jaarverslag dat “de realiteit ons echter noopt tot blijvende budgettaire waakzaamheid”. De realiteit in 2015 leert ons dat het dreigingsniveau alsmaar stijgt.

Maar we proberen met alle macht ons huishouden in evenwicht te houden, met kleine en grote ingrepen, zoals een latere opstart van het seizoen 2015-2016, zonder het opgebouwde artistieke niveau zichtbaar te moeten afbouwen. Voorlopig lukt dat, maar we moeten wel goed voor ogen houden dat dit geen lange termijnperspectief kan opleveren en dat we bijgevolg het artistieke parcours opnieuw goed moeten afstemmen op de beschikbare middelen vanaf 2017. Of omgekeerd. De sukkelstraat van de afgelopen jaren is geen optie.

Personeelsbeleid

In 2015 hebben we het beleid verder gezet. Veel ruimte om nieuwe pistes uit te zetten was er niet. We hebben verder gewerkt aan de mogelijke betrokkenheid en autonome motivatie van individuele medewerkers, een traject dat reeds in 2014 werd opgestart. De atypische programmatie van 2015 (de latere opstart van het seizoen) alsook de uitdagingen van de longread hebben andere manieren van (samen)werken in de hand gewerkt. Zelfredzaamheid, anticiperingsvermogen en initiatief zijn daarbij sleutelvaardigheden die de medewerkers van Toneelhuis kenmerken. Tegelijkertijd werden nieuwsoortige organisatievormen onderzocht met het oog op de ontwikkeling van veerkracht in de organisatie. Daarnaast is er gewerkt aan de optimalisatie van het nood- en interventieplan.

Infrastructuur

Ook in 2015 zijn belangrijke stappen gezet in de aanloop naar een grondige renovatie en restauratie van de schouwburg.

Op basis van een selectieiddraad die de kwantitatieve en kwalitatieve criteria voor de selectie van de kandidaat ontwerpteam tot in detail in kaart brengt, hebben we begin 2015 een oproep gepubliceerd. Er zijn 17 kandidaturen binnen gekomen naar aanleiding van deze internationale oproep. Hieruit werden 5 kandidaat masterplanners geselecteerd. Deze kregen de opdracht om tegen maart 2016 een visie op een masterplan te ontwikkelen. Een jury bestaande uit vertegenwoordigers van de Stad Antwerpen en Toneelhuis zullen hier tegen de zomer van 2016 één masterplanner kiezen. Deze masterplanner zal meteen ook een beheersplan opstellen.

Naast dit werk op lange termijn heeft Toneelhuis in 2015 ook stappen gezet in de optimalisering van de Bourschouwburg op korte termijn. De meest belangrijke investering was, in samenspraak en co-financiering met de Foyer bvba, de herinrichting van de inkomhal inclusief de inrichting van een bar op het gelijkvloers. We hopen hiermee een grotere openheid naar de omgeving en het publiek te realiseren.

BALANS PER 31 DECEMBER 2015

Activa	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Vaste activa	877.192	900.421	963.810	1.214.599	1.250.139	1.246.706
Materiële vaste activa	855.073	881.539	948.177	1.189.329	1.223.416	1.221.794
Installaties en machines	808.469	792.362	884.278	1.150.549	1.194.965	1.199.043
Infrastructuur	46.603	61.378	50.000	38.780	28.451	22.751
Leasing en soortgelijke rechten	0	27.799	13.899	0	0	0
Financiële vaste activa	22.119	18.883	15.633	25.270	26.723	24.912
Andere financiële vaste activa: waarborgen	22.119	18.883	15.633	25.270	26.723	24.912
Vlottende activa	3.224.806	2.661.377	1.766.891	2.099.416	1.563.769	1.388.666
Voorraden en bestellingen in uitvoering	4.282	3.195	4.691	17.368	19.225	25.262
Voorraden	4.282	3.195	4.691	17.368	19.225	25.262
Vorderingen op ten hoogste één jaar	1.878.111	1.430.629	1.274.699	1.096.892	1.015.258	847.171
Handelsvorderingen: te ontvangen	372.981	396.570	323.432	614.282	270.797	195.936
Te ontvangen toelagen	1.364.752	1.021.068	885.657	385.714	673.104	598.562
Terug te vorderen btw	130.060	1.988	54.921	87.004	57.036	52.541
Voorschotten	8.072	8.461	9.416	8.468	13.547	50
Verrekening BV + RSZ	0	0	0	0	643	0
Waarborgen leeggoed	2.246	2.542	1.273	1.424	131	83
Geldbeleggingen	500.000	850.000	0	0	0	0
Termijnbelegging	500.000	850.000	0	0	0	0
Liquide middelen	639.252	188.962	308.860	737.726	329.451	339.775
Overlopende rekeningen	203.161	188.590	178.641	247.430	199.835	176.458
Totaal der activa	4.101.997	3.561.798	2.730.701	3.314.015	2.813.908	2.635.372
Passiva	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Eigen vermogen	738.661	552.881	448.067	822.526	829.474	561.939
Kapitaal	24.789	24.789	24.789	24.789	24.789	24.789
Geplaatst kapitaal	24.789	24.789	24.789	24.789	24.789	24.789
Overgedragen resultaat	52.171	258.251	76.955	173.843	27.814	-340.669
Overgedragen resultaat	52.171	258.251	76.955	173.843	27.814	-340.669
Kapitaalsubsidies	661.701	269.841	346.322	623.893	776.870	877.819
Voorzieningen en uitgestelde belastingen	921.234	749.041	427.038	156.969	155.402	152.311
Voorzieningen voor risico's en kosten	921.234	749.041	427.038	156.969	155.402	152.311
Voorzieningen gebouwen	212.593	260.296	168.380	156.969	155.402	152.31
Voorziening sociaal passief	36.573	104.745	90.659	0	0	0
Provisie onzekere inning toelage provincie	400.000	0	0	0	0	0
Voorziening btw	87.068	0	0	0	0	0
Voorziening budgetaire maatregelen	185.000	0	0	0	0	0
Voorziening toelagevermindering	0	384.000	168.000	0	0	0
Schulden	2.442.103	2.259.876	1.855.596	2.334.520	1.829.033	1.921.122
Schulden op meer dan één jaar	0	350.766	188.805	0	140.165	0
Financiële schulden	0	13.818	4.408	0	0	0
Vooruitbetalingen op bestellingen	0	336.948	184.397	0	140.165	0
Schulden op ten hoogste één jaar	2.044.960	1.575.351	1.477.465	1.907.578	1.421.096	1.306.956
... die binnen het jaar vervallen	0	9.609	10.087	5.645	0	0
Financiële schulden	176.502	0	0	0	0	0
Handelsschulden	1.158.634	888.933	961.899	1.347.703	805.713	679.936
Vooruitbetalingen op bestellingen	120.822	57.806	70.682	79.717	98.817	129.495
... mbt belastingen, sociale lasten, ...	579.152	619.004	434.797	474.514	516.565	497.341
Overige schulden	9.851	0	0	0	0	184
Overlopende rekeningen	397.143	333.758	189.326	426.942	267.772	614.166
Totaal der passiva	4.101.997	3.561.798	2.730.701	3.314.015	2.813.908	2.635.372

RESULTATENREKENING PER 31 DECEMBER 2015

Kosten	Resultaat 2014	Actieplan 2015	Resultaat 2015	Saldo
611. Administratie	185.142	191.000	237.285	46.285
<i>Algemene administratie en kantoor</i>	172.181	177.500	213.823	36.323
<i>Raad van Bestuur</i>	2.252	3.500	2.730	-770
<i>Werkingsmiddelen directie en beleid</i>	10.709	10.000	20.733	10.733
612. Huisvesting	571.871	615.400	548.218	-67.182
613. Externe Relaties	282.784	291.000	264.518	-26.482
614. Receptieve Werking	125.519	120.868	154.228	33.360
615. Productiekosten	2.120.821	1.542.117	1.659.875	117.758
<i>Productiekost</i>	1.054.678	870.036	842.708	-27.329
<i>Tourneekost</i>	968.640	606.081	754.869	148.788
<i>Auteursrechten</i>	57.316	35.000	30.712	-4.288
<i>Internationale werking</i>	40.187	31.000	31.587	587
617. Techniek	90.160	76.000	95.775	19.775
618. Eigen Horeca	64.759	57.000	58.392	1.392
620. Loonkosten	4.539.068	4.566.333	4.508.660	-57.673
<i>Algemene lonen</i>	1.629.351	1.591.000	1.584.770	-6.230
<i>Artistieke lonen</i>	2.804.311	2.880.333	2.811.802	-68.531
<i>Provisie vakantiegeld bedienden</i>	-7.991	0	-3.225	-3.225
<i>Over te dragen lonen</i>	24.591	0	26.811	26.811
<i>Andere personeelskosten</i>	88.806	95.000	88.502	-6.498
630. Afschrijvingen	385.443	304.000	381.241	77.241
637. Voorzieningen	-1.568	0	-3.091	-3.091
640. Andere bedrijfskosten	20.299	5.000	1.312	-3.688
650. Financiële kosten	9.052	15.000	9.275	-5.725
660. Uitzonderlijke kosten	67.125	5.000	43.714	38.714
Totaal uitgaven	8.460.474	7.788.718	7.959.404	170.686
Opbrengsten	Resultaat 2014	Actieplan 2015	Resultaat 2015	Saldo
710. Eigen niet-artistieke opbrengsten	99.122	146.000	94.712	-51.288
720. Omzet	1.725.851	1.297.670	1.328.670	31.000
730. Toelagen	6.287.265	5.923.240	5.997.207	73.967
750. Financiële opbrengsten	3.133	0	1.103	1.103
760. Uitzonderlijke opbrengsten	134.756	50.000	96.166	46.166
Totaal inkomsten	8.314.445	7.451.910	96.166	46.166
Resultaat	-146.029	-336.808	-368.483	

PROCENTUELE VERDELING KOSTEN EN OPBRENGSTEN 2015

Kosten	Totaal	Creatie/spreiding	Publiekswerking	Exploitatie	Omkadering
Totaal zonder uitz. kosten	7.915.690	4.549.866	818.927	1.592.053	954.844
Totaal kosten	7.959.404	4.563.757	818.970	1.592.350	984.328

NORMEN KOSTENSTRUCTUUR		min 55%	min 10%	max 20%	max 15%
Zonder uitzonderlijke kosten	100,00%	57,48%	10,35%	20,11%	12,06%
Met uitzonderlijke kosten	100,00%	57,34%	10,29%	20,01%	12,37%

611. Administratie	237.285	2,98%	0	0	18.000	219.285
612. Huisvesting	548.218	6,89%	109.644	0	378.271	60.304
613. Externe Relaties	264.518	3,32%	19.018	245.500	0	0
614. Receptieve Werking	154.228	1,94%	0	0	154.228	0
615. Productiekosten	873.419	10,97%	873.419	0	0	0
616. Tourneekosten	786.456	9,88%	786.456	0	0	0
617. Techniek	95.775	1,20%	0	0	72.789	22.986
618. Eigen Horeca	58.392	0,73%	29.196	0	29.196	0
620. Loonkosten algemeen	1.581.545	19,87%	0	573.427	482.772	525.346
620. Loonkosten artistiek	2.838.612	35,66%	2.572.464	0	266.149	0
622. Andere personeelkosten	88.502	1,11%	0	0	0	88.502
630. Afschrijvingen	381.241	4,79%	159.670	0	190.648	30.924
637. Voorzieningen	-3.091	-0,04%	0	0	0	-3.091
640. Andere bedrijfskosten	1.312	0,02%	0	0	0	1.312
650. Financiële kosten	9.275	0,12%	0	0	0	9.275
660. Uitzonderlijke kosten	43.714	0,55%	13.891	43	297	29.484

Opbrengsten	Totaal	Creatie/spreiding	Publiekswerking	Exploitatie	Omkadering
Totaal zonder uitz. opbrengsten	7.494.755	1.318.451	54.867	377.816	5.743.621
Totaal opbrengsten	7.590.921	1.334.023	54.989	412.009	5.789.899

Zonder uitz. opbrengsten	100,00%	17,59%	0,73%	5,04%	76,64%
Met uitzonderlijke opbrengsten	100,00%	17,57%	0,72%	5,43%	76,27%

710. Eigen niet-art. opbrengsten	94.712	1,25%	15.780	54.125	24.808	0
720. Omzet	1.328.670	17,50%	1.178.361	742	149.017	550
Ticketverkoop	386.570		272.654	0	113.916	0
Reisvoorstellingen	666.105		666.105	0	0	0
Coproductiebijdragen	198.518		198.518	0	0	0
Andere	77.478		41.084	742	35.101	550
730. Toelagen	5.997.207	79,00%	97.500	0	203.991	5.695.716
Vlaamse Gemeenschap	3.145.716		0	0	0	3.145.716
Provincie Antwerpen	62.500		62.500	0	0	0
Stad Antwerpen	2.788.991		35.000	0	203.991	2.550.000
Europa	0		0	0	0	0
740. Financiële opbrengsten	73.062	0,96%	26.81	0	0	46.252
750. Uitzonderlijke opbrengsten	1.103	0,01%	0	0	0	1.103
760. Uitzonderlijke opbrengsten	96.166	1,27%	15.573	122	34.193	46.279

% verdeling kosten en opbrengsten

FINANCIEEL MANAGEMENT

Financieel gezond

De laatste jaren kunnen we stellen dat Toneelhuis financieel gezond is, geen grote reserves heeft, maar ook geen precaire financiële problemen ondanks de besparingsmodus bij de toelages van de Vlaamse Gemeenschap. Toneelhuis heeft die subsidiekorting grotendeels kunnen counteren door besparingen en bijsturingen waardoor het jaar 2015 best een moeilijk jaar was.

Om deze gezonde financiële situatie te handhaven dient het budget goed opgevolgd en bijgestuurd te worden. Er zijn twee bewegingen die ons in 2015 zakelijk parten spelen: enerzijds zijn er de subsidiekortingen van de Vlaamse Gemeenschap, anderzijds blijven we kampen met een “krimpende Europese markt”, grotendeels veroorzaakt door dalende kunstenbudgetten in de ons omringende landen. Deze bewegingen maken dat de omzet daalt en de kosten dienen bijgestuurd te worden om het eindsaldo van de begroting te halen.

Het boekjaar 2015 was begroot met een negatief saldo van -336.808 euro. Op 31 december werd er negatief afgesloten (-368.483 euro), met een deficit dat een 31.000 lager strandt dan begroot. Dit betekent een verschil van 9% met de begroting. De omzet bedraagt weliswaar 7.590.921 euro.

Met dit behaalde resultaat kan men stellen dat Toneelhuis dit derde werkjaar van de periode 2013-2016 financieel gunstig afsluit maar dat het een wankel evenwicht is door externe factoren.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen valt uiteen in het geplaatst kapitaal, de overgedragen winst en de kapitaalsubsidies.

Het geplaatst kapitaal door de stad Antwerpen is een vaste borg van 24.789,35 euro tot het einde van de concessie in 2028.

Het overgedragen resultaat is de optelsom van de jaarresultaten die, na toevoeging van het resultaat 2015, uitmondt in een overgedragen verlies van -340.668 euro. Het zal zaak zijn om ook in 2016 erg gedisciplineerd de begroting te volgen waardoor de beleidsperiode eind 2016 kan afgesloten worden met een overgedragen resultaat in evenwicht. De positieve begroting van 2016 met een eindsaldo van 255.027 euro brengt het saldo van het eigen vermogen eind 2016 op een tekort van -85.642 euro. Deze begroting houdt geen rekening met de effecten van de RSZ-korting voor de werkgevers, als maatregel van de tax-shift, vanaf het tweede kwartaal van 2016 waardoor we verwachten eind 2016 het negatief eigen vermogen aan te zuiveren.

De kapitaalsubsidie bestaat uit het volledige bedrag dat van de stad Antwerpen werd ontvangen min het bedrag dat jaarlijks reeds opgenomen is in de afschrijvingen.

Eigen vermogen

Borg ION	24.789,35
Overgedragen resultaat	-340.668,59
Kapitaalsubsidie	877.818,51
Totaal	561.939,27

Streefdoelen

In de beleidsperiode 2013-2016 werden er drie financiële streefdoelen voorop gesteld: het verhogen van de totale omzet, strengere normen bij de verdeling volgens de kostenstructuur en het verkleinen van de subsidieafhankelijkheid. De eerste twee jaren scoorden we goed bij de drie objectieven. Ook in 2015 werden deze aandachtspunten afgetoetst op het resultaat waarna vastgesteld werd dat geen van de drie objectieven werden behaald hetgeen bevestigt dat 2015 een moeilijk jaar voor Toneelhuis was.

>> Verhogen totale omzet

De wens om de totale omzet de komende jaren te laten toenemen is voor de tweede maal op rij niet gehaald. Verklaringen voor deze daling zijn meervoudig: de besparingsronde in de toelage van de Vlaamse Gemeenschap, een daling van de totale structurele toelagen én de eigen omzet die onder druk staat waardoor deze gevoelig lager ligt dan de voorbije jaren.

>> Strengere normen bij de verdeling volgens de kostenstructuur

In deze nieuwe periode werden de interne normen bij de verdeling van de kostenstructuur verstrengd. De vooropgezette interne richtlijn wordt vanaf 2013 min. 55% voor creatie (voorheen min 50%), min. 10% voor publiekswerking/-werving, max. 18% exploitatie (voorheen max. 25%) en max. 15% omkadering.

De normen worden, zoals reeds aangekondigd bij de begrotingsopmaak, niet helemaal gehaald. De maximale toestroom van middelen voor de artistieke werking scoort zeer goed, de publiekswerking en de omkadering blijven binnen de opgelegde norm maar de exploitatie van de schouwburg haalt de verstrengde norm niet. Een daling van de omzet heeft gevolgen voor de samenstelling van de kostenstructuur waardoor posten zoals exploitatie, die niet variabel zijn, automatisch een groter percentage innemen van de totale koek.

Kostenstructuur	creatie & spreiding	publieks- werking	exploitatie Bourla	omkadering	totaal
2002 - 2003	48,4%	11,6%	22,9%	17,1%	100,0%
2003 - 2004	50,9%	11,0%	22,5%	15,6%	100,0%
2004 - 2005	49,2%	12,9%	22,1%	15,8%	100,0%
2006	53,4%	10,0%	21,1%	15,5%	100,0%
2007	59,6%	7,7%	18,1%	14,5%	100,0%
2008	61,2%	7,8%	16,3%	14,7%	100,0%
2009	53,9%	8,4%	19,8%	17,9%	100,0%
2010	50,5%	13,0%	20,9%	15,6%	100,0%
2011	51,5%	15,0%	20,6%	12,9%	100,0%
2012	52,3%	14,3%	20,2%	13,3%	100,0%
2013	56,4%	11,6%	19,1%	13,0%	100,0%
2014	59,0%	10,2%	19,3%	11,5%	100,0%
2015	57,3%	10,3%	20,0%	12,4%	100,0%
sinds 2013	min 55%	min 10%	max 20%	max 15%	
voorheen	min 50%	min 10%	max 25%	max 15%	

>> Verkleinen van de subsidieafhankelijkheid (max. 75% toelagen)

Het streefdoel om binnen de inkomstenstructuur voor maximum 75 procent afhankelijk te zijn van de toelages is dit jaar, in tegenstelling tot de voorbije twee jaren, niet behaald met een 79%/21%-verhouding.

De omzet uit de artistieke werking is in 2014 procentueel lichtjes toegenomen ten opzichte van 2013.

Evolutie subsidiëring

In volgende tabel hebben we de evolutie van de toelage weergegeven sinds 2008. De eerste tabel geeft een overzicht in absolute cijfers. In de tweede tabel rekenen we terug (met basis 2015) rekening houdend met de evolutie van de gezondheidsindex. Daardoor krijgen we een beter zicht op de evolutie van de werkelijke koopkracht van Toneelhuis.

Overzicht werkingstoelagen

Toelage in absolute termen

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stad	3.111.616	3.211.616	2.800.000	2.800.000	2.800.000	2.632.000	2.500.000	2.550.000
Provincie	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000	72.500	62.500
Vl. Gem.	3.098.365	3.135.000	2.924.430	2.848.123	2.893.739	3.000.000	3.020.485	2.800.807
Vl. Gem. overheveling Provincie							320.000	307.645
Totaal	6.609.981	6.746.616	6.124.430	6.048.123	6.093.739	6.032.000	5.912.985	5.720.952

Toelage: geïndexeerde vergelijking (volgens inflatiegegevens van Statbel.fgov.be)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stad	3.457.877	3.548.112	3.042.480	2.952.157	2.875.972	2.670.265	2.526.125	2.550.000
Provincie	444.512	441.910	434.640	421.737	410.853	405.815	73.258	62.500
Vl. Gem.	3.443.152	3.463.468	3.177.685	3.002.895	2.972.254	3.043.615	3.052.049	2.800.807
Vl. Gem. overheveling Provincie							323.344	307.645
Totaal	7.345.541	7.453.490	6.654.805	6.376.789	6.259.079	6.119.695	5.974.776	5.720.952
	111,13	110,48	108,66	105,43	102,71	101,45	101,05	100,00
# bezoekers	153.927	154.139	130.894	124.233	152.338	159.041	129.810	133.762
toelage/bezoeker	48	48	51	51	41	38	46	43

ANALYSE VAN OPBRENGSTEN EN KOSTEN

De begroting 2015 met een negatief saldo van -336.808 euro werd opgemaakt en goedgekeurd in de Raad van Bestuur van 20 oktober 2014. Het boekjaar 2015 sluit, na een verificatie door de accountant Paul Merckx & Koen Haspeslagh én een controle door de GVD bedrijfsrevisoren Brussel, af met een deficit van -368.482 euro, een 9% lager dan begroot. We sluiten af met een totale kostenzijde van 7.959.404 euro en een opbrengstenzijde van 7.590.921 euro.

Het verschil met de begroting komt op -31.675 euro die te verklaren is door meer kosten, maar ook meer opbrengsten dan begroot. Naast de opsplitsing volgens de kosten en opbrengsten kan het saldooverschil ook bekeken worden vanuit de opdeling reguliere werking versus uitzonderlijke werking. Volgens deze opdeling zien we dat het resultaat 39.127 euro hoger ligt bij de reguliere werking én dat er 7.452 euro meer uitzonderlijke inkomsten zijn. Het verschil met de begroting is een optelsom van alle positieve en negatieve saldi.

Accurate budgettering en kostenbewustzijn

Volledig in de lijn met het beleid van de laatste jaren werd ook in 2015 veel aandacht geschonken aan een nauwgezette budgettering en, actieve budgetopvolging en -bewaking van onze activiteiten.

De kwartaalafsluitingen werden ook dit jaar uitgevoerd zodat bijstellingen mogelijk zijn. Halfjaarlijks wordt deze opgevolgd en gecontroleerd door de accountant en de bedrijfsrevisor.

Ten aanzien van de begroting gaven we 170.686 meer uit dan voorzien wat uit te splitsen is in onderstaande positieve en negatieve saldi:

- » Omkadering resulteert boven budget (+46.000)
- » Huisvesting resulteert met een marge (-70.000)
- » Externe relaties resulteert met een marge (-26.000)
- » De receptieve werking resulteert boven budget (+33.000), maar ook aan de inkomstenzijde resulteren de ticketinkomsten boven budget (+61.000) waardoor er een positieve marge is van 28.000 euro
- » De productiekosten resulteren lager dan budget (-33.000), ook aan de inkomstenzijde komen de coproducties een stuk lager uit (-48.000) met een negatief saldo van 15.000 euro als gevolg.
- » De tourneekosten resulteren hoger dan begroot (+148.000), zo ook de inkomstenzijde met de uitkoopsummen (+40.000 euro) weliswaar met een groot negatief saldo tot gevolg.
- » Loonkosten resulteren met een marge (-57.000)
- » Afschrijvingen resulteren boven budget (+77.000) : dit negatief saldo wordt volledig gecompenseerd aan de inkomstenzijde via de investeringstoelage Stad Antwerpen (+91.000)
- » Uitzonderlijke kosten (+33.000)

Ten aanzien van de begroting hadden we 139.000 euro meer inkomsten

- ›› Eigen niet-artistieke opbrengsten zoals de inkomsten uit de kantine, sponsoring, mediaruil en andere aanvullende financiering (-51.000)
- ›› Ticketinkomsten en receptieve werking in de Bourlaschouwburg (+62.000)
- ›› Ticketverkoop eigen speelreeks in de Bourlaschouwburg (-79.000)
- ›› Coproducties (-48.000)
- ›› Uitkoopsommen (+40.000)
- ›› Werkingstoelages Vlaamse Gemeenschap (desindexatie) (-24.000)
- ›› Investeringsstoelage Stad Antwerpen (cf. afschrijvingen) (+91.000)
- ›› Uitzonderlijke opbrengsten (+46.000)

TEAM - MENSEN EN MIDDELEN

Samenstelling van het personeelsbestand

In 2015 waren er gemiddeld 94 werknemers in dienst bij Toneelhuis, goed voor 77 VTE. De verhouding mannen/vrouwen blijft ongeveer gelijk, nl. 55% mannen en 45% vrouwen. Wat ongelijk blijft, is de verdeling voltijds/deeltijds. Terwijl 77% van de mannen voltijds werkt, is dat slechts voor 52% van de vrouwen het geval. Het aandeel deeltijders ligt dubbel zo hoog bij vrouwen als bij mannen, met name 48% bij de vrouwen ten opzichte van 23% bij de mannen.

in 2015

gemiddeld aantal mensen in dienst	94	77 VTE
waarvan	49	mannen 37 VT 12 DT
	45	vrouwen 23 VT 22 DT
aantal vaste medewerkers (onbep duur)	58	
gemiddelde leeftijd	38	
aantal ziekte-dagen	346	1,7%

Het aantal ziekte-dagen in 2015 bedraagt 346 wanneer men over kortdurend ziekteverzuim spreekt, d.i. de cijfers over het eerste ziektejaar. Wanneer ook de langdurig zieken meegeteld worden, ligt de verhouding anders. In dat geval bedraagt het aantal ziekte-dagen 1129 of 5,2 % van het totaal aantal werkdagen.

9 arbeidsovereenkomsten werden geschorst waarvan 4 door het opnemen van tijdskrediet en 5 voor voltijds ouderschapsverlof. Eén medewerkster nam zowel ouderschapsverlof als tijdskrediet op. Tot slot nam één medewerkster tijdskrediet op om een zwaar ziek familielid te verzorgen.

De gemiddelde leeftijd van de werknemerspopulatie bij Toneelhuis in 2015 is 38 jaar.

De totale som van de vergoedingen voor personeel in loondienst bedraagt € 4.449.292. Toneelhuis engageerde ook zelfstandigen. Zij vertegenwoordigen een bedrag van € 728.598. Dat brengt de totale personeelskost op € 5.227.890.

2015 was een atypisch jaar in die zin dat de programmatie over een veel kortere periode liep. Dit stelde de organisatie voor nieuwe uitdagingen. Enerzijds namen mensen een onderbreking via tijdskrediet of gewettigd afwezigheid, anderzijds deden verschillende medewerkers andersoortige jobs. Deze lichte functiewijzigingen werkten andere manieren van (samen)werken in de hand. Zelfredzaamheid, anticiperingsvermogen, initiatief en autonomie zijn daarbij sleutelvaardigheden die de medewerkers van Toneelhuis kenmerken. De longread rond de productie *De welwillenden* nodigde door de kruisbestuiving over verschillende geleidingen eveneens uit tot nieuwe vormen

van samenwerken. Deze hernieuwde dynamiek ging niet onopgemerkt voorbij aan de hoeders van het personeelsbeleid. Achter de schermen werden nieuwsoortige organisatievormen geëxploreerd en onderzocht met het oog op het groeien naar een veerkrachtige organisatie. Personeelsbeleid heeft daarbij een permanente knipperlichtfunctie alsook extra aandacht voor de communicatielijnen en informatiestromen.

Interne informatiedoorstroming

In 2015 organiseerde Toneelhuis 2 personeelsvergaderingen, 1 in het voorjaar en 1 in het najaar. Naast de gangbare onderwerpen zoals toelichting bij financiën en artistieke projecten, alsook personeelsverschuivingen kwamen volgende topics uitgebreider aan bod:

- Traject rond psychosociaal welzijn: actiepunten en preventiemaatregelen
- Master plan voor de renovatie en restauratie van de Bourla en het Schermenhuis
- Subsidiedossier Vlaamse Gemeenschap 2017-2021
- Sociale verkiezingen 2016

Sociaal overleg

Zowel de Ondernemingsraad (OR) als het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW) komen maandelijks samen. Onderstaande dossiers kwamen tijdens dit sociaal overleg in 2015 aan bod:

- Opmaak en implementatie nieuw arbeidsreglement, april 2015
- Uitbating van Foyer en Pierre in de Bourlaschouwburg
- Besteding van de gelden van de VIA-akkoorden voor 2015
- Voorbereiding sociale verkiezingen 2016
- Gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen door zowel interne als externe medewerkers
- Veiligheidstraject in het decoratelier
- Gebruik en onderhoud van AED defibrillators en EHBO-rugzakken

Toneelhuis zal in 2016 sociale verkiezingen organiseren voor het CPBW aangezien zij gemiddeld meer dan 50 werknemers tewerkstelt, doch niet voor de OR aangezien er minder dan 100 werknemers tewerkgesteld worden. Aangezien het aantal werknemers onder de 100 is gezakt, blijft er wel een OR vereist zodat de (nieuw verkozen) leden van het CPBW automatisch benoemd worden tot leden van de OR en dus 2 mandaten uitoefenen. In het najaar van 2015 bestond er een akkoord met de werknemers over de kieskalender. De sociale verkiezingen zullen plaatsvinden op donderdag 12/05/2016.

Welzijn en veiligheid

Psychosociaal welzijn kreeg de nodige aandacht tijdens werksessies die voortvloeien uit de risicoanalyse rond psychosociaal welzijn. Er werden prioriteitenlijsten per afdeling opgemaakt die in 2016 verder worden opgevolgd. Binnen een leeftijdsbewust personeelsbeleid kregen gezondheid en fitheid extra aandacht. Getuige hiervan zijn de wekelijkse yoga breaks (elke vrijdag in de middagpauze).

In samenwerking met de externe partner Safety Centre werd gewerkt aan een update van het nood-en interventieplan, mede onder invloed van de maatschappelijke veranderingen.

Het crisismanagementteam dient gepast te kunnen optreden in geval van calamiteiten of terreuracties. Veelvuldige veiligheidsinformatiesessies en rollenspelen werden georganiseerd en in de Bourla vond een succesvolle evacuatieoefening met publiek plaats waarbij de interactie tussen interventieleden, zoals zaalpersoneel, portier en toneelmeester getest en beoordeeld werd.

In het decoratelier werd een veiligheidstraject op gang gezet dat zich vertaalt in extra aandacht voor persoonlijke beschermingsmiddelen alsook aangepaste signalisatie. De conformiteitsverklaringen die voor alle toestellen werden opgemaakt, liggen aan de basis van veiligheidsinstructiekaarten.

Vorming, training, opleiding

Een veertigtal medewerkers van Toneelhuis volgden in 2015 een opleiding. Het hoge aantal opleidingsuren schommelt rond de 1.000 en is hoofdzakelijk te verklaren door de verschillende groepstrainingen die in- en buitenshuis gegeven werden: auteursrechten, eerste interventie voor ploegleden, hoogtewerk en touwtechniek, Excel, allergenen-info.

De opleiding Bedrijfseerstehulp verspreidt zich verder in huis: 3 medewerkers volgden de jaarlijkse update en 3 andere medewerkers bij o.a. onderhoud, Bourla en preventiedienst volgden de opleiding gedurende 3 volledige dagen.

Verschillende Toneelhuismedewerkers namen deel aan studiedagen en werkgroepen en Toneelhuis participeerde ook in 2015 in het Work for Change project van Zuidag. In 2015 liepen 26 studenten stage in Toneelhuis. Het gros daarvan waren artistieke en technische profielen: 1 uitvoerend kunstenaar, 5 inhoudelijke medewerkers en 10 theater-technici. Ook bij administratie, onderhoud en infrastructuur alsook communicatie en educatie werden stagiairs in een leertraject ingezet met verrassende resultaten.

Vrijwilligers

De vrijwilligerswerking van Toneelhuis bestaat uit een 80-tal vrijwilligers uit diverse leeftijdscategorieën en interessegebieden. Vrijwilligers werden in 2015 een 800-tal keren ingeschakeld bij publiekswerving, publiekswerking, logistiek, productie en administratie. Een aantal vrijwilligers kreeg in 2015 de kans om het productieproces van dichtbij mee te beleven. Zowel bij *Passions humaines* als bij *Caligula* werden een aantal vrijwilligers ingeschakeld als lichtfigurant en kregen ze hiervoor aanwijzingen van Guy Cassiers. Bij de productie *Het land Nod* werd beroep gedaan op de vrijwilligersploeg om op de locatie Park Spoor Noord logistiek alles in goede banen te leiden wat de publieksofvang betreft.

Toneelhuis participeert in Mix & Match, een initiatief dat mensen uit maatschappelijk kwetsbare groepen koppelt aan al actieve vrijwilligers. Mix & Match ondersteunt mensen die om zeer verschillende redenen niet vanzelf hun weg vinden in het vrijwilligerswerk. Hiervoor gebruiken zij de duo-methodiek. Ze matchen een vrijwilliger uit een maatschappelijk kwetsbare groep aan een actieve vrijwilliger in een Antwerpse organisatie. Zo leert de nieuwe vrijwilliger op een ongedwongen manier de andere vrijwilligers en de organisatie kennen. In 2015 werd Toneelhuis gevraagd om samen met enkele partners input te geven om de duo-methodiek van Mix & Match in draaiboekvorm te gieten als inspiratiebron voor andere geïnteresseerden.

ECOTEAM

Sinds 2010 werkt Toneelhuis actief aan het verkleinen van de ecologische voetafdruk. Het ecoteam coördineert verschillende ingrepen en acties en blijft zich inzetten om eco-efficiënter te werken en het huis zoveel mogelijk klimaatneutraal te maken. Bovendien is Toneelhuis nog steeds enthousiast lid van Green Track Antwerpen. Pulse, het transitienetwerk cultuur, is een belangrijke inspiratiebron.

In 2015 werd er verder gesleuteld aan de infrastructuur om de gebouwen zo energiezuinig mogelijk te maken. In augustus vond een tweede – succesvolle – editie van de stockverkoop plaats om in onbruik geraakte kostuums en rekvisieten een nieuw leven te geven. Op het gebied van communicatie werd opnieuw ingezet op digitale communicatie en gerecycleerde materialen voor de seizoensbrochure. *Dagen zonder vlees* beleefde een topeditie: zelfs artistiek leider Guy Cassiers nam 40 dagen lang enthousiast deel aan de actie.

De focus lag niet alleen op ecologie. Toneelhuis streeft duurzaamheid na in al zijn aspecten en houdt daarbij een groene en rechtvaardige samenleving als ideaal voor ogen. Toneelhuis onderschrijft de campagnes van *Hart boven Hard*, zet mee de *Dag van de armoede & uitsluiting* in de kijker, zet samenwerkingen op met Vluchtelingenwerk Vlaanderen, tracht participatie van mensen met een beperking aan culturele activiteiten te bevorderen en zet kennismakingstrajecten op met organisaties uit de geestelijke gezondheidszorg, met sociale organisaties voor mensen in een kwetsbare positie, met het gevangeniswezen, met asiel- en opvangcentra.

De focus verbreedt, de lat wordt steeds hoger gelegd. Ook in de toekomst zal Toneelhuis zich blijvend inzetten voor een duurzame samenleving.

OVERIG - INFRASTRUCTUUR

Kantoren - Orgelstraat

De kantoren van Toneelhuis zijn deels in de Bourlaschouwborg maar grotendeels in een pand in de Orgelstraat 7, de steeg aan de zijkant van de Bourlaschouwborg.

In de loop van 2015 zijn er geen belangrijke wijzigingen te melden. Dit jaar zijn er enkele kleine onderhoudswerken uitgevoerd.

Er zijn in 2015 geen mutaties in de voorziening Orgelstraat. In 2011 werd hier 25.000 euro toegevoegd voor groot onderhoud – een budget dat nog niet werd opgenomen

Alle mogelijke grote verbouwingswerken in de Orgelstraat, zoals de koepelaanpassingen, worden uitgesteld tot de masterplanner voor de renovatie van de Bourlaschouwborg (incl. de Orgelstraat) gekend is zodat dit in overleg kan uitgevoerd worden.

Bourlaschouwborg - Graanmarkt

Toneelhuis, voorheen K.N.S., heeft een concessie lopen voor de Bourlaschouwborg, met exceptie van de foyer, voor een termijn van 30 jaar, aanvang nemend op 29 juni 1998.

Wijzigingen in en betreffende de schouwborg in de loop van 2015 zijn de kandidaatstelling van de masterplanners, de opstart van de ontwerpopdracht, de verbouwing en opfrissing van de voorbouw en de opening van de bar Pierre in de inkomhal van de schouwborg.

» Korte termijn - investeringen

In 2015 zijn er heel wat investeringen uitgevoerd, in totaal voor 379.619 euro. In vergelijking met 2014 is dit een daling zowel bij de reguliere- als bij de stadsinvesteringen. Niet alle reguliere investeringen zijn opgenomen, ook bij de stadsinvesteringen zijn er budgetten doorgeschoven naar 2016.

Alle uitrustingsgoederen worden op vijf jaar afgeschreven, computermateriaal op drie jaar, infrastructuur op tien jaar.

Reguliere investeringen (128.329 euro)

- » Theatertechniek
- » IT
- » Infrastructuur
- » Meubilair

Stadsinvesteringen (291.595 euro)

De investeringstoelage van 2015 bedroeg in 2015 een 235.000 euro. Daarnaast zou Toneelhuis vanaf 2014 ook een intresttoelage ontvangen ter waarde van 235.000 euro. In 2015 is deze, net als in 2014, omgezet in een bijkomende investeringstoelage, weliswaar dit jaar maar voor 85.000 euro waardoor er in totaal 320.000 euro beschikbaar was, wat gelijkloopt met de begroting.

De Europese aanbesteding van de ontwerpopdracht was van 2014 naar voorjaar 2015 doorgeschoven. Intussen zijn er door een jury 5 kandidaten geselecteerd en hebben ze de ontwerpopdracht ontvangen. De vergoeding voor deze ontwerpopdracht, die opgenomen was in de stadsinvesteringen van 2015, zal ook dit jaar worden doorgeschoven.

De effectieve stadsinvesteringen in 2015 zijn goed voor 291.595 euro, voornamelijk gaat dit over de verbouwing en oprissing van de inkomhal. In het voorjaar van 2015 werd er een interieurontwerp uitgewerkt voor de buitenste rotondes en de inkomhal. Tegen de opstart van het nieuwe seizoen 2015-2016 waren deze werkzaamheden rond.

Al de vergunningsprocedures worden binnen het kader van de wet op de overheidsopdrachten uitgevoerd.

» Lange termijn - renovatie en restauratie Bourlaschouwburg

De Bourlaschouwburg heeft dringend nood aan een volledige modernisering. Niet alleen moeten we de Bourla bouwfysisch gezond houden, maar ook dringt er een theater-technische renovatie zich op om aan de nationale en Europese veiligheidsnormen te voldoen én is er verbetering mogelijk aan het publieksgedeelte.

De Stad Antwerpen heeft, als opdrachtgever, in 2012 de opdracht tot haalbaarheidsstudie van een transitie van de Bourlaschouwburg naar een hedendaags theaterinfrastructuur toevertrouwd aan het architectenbureau HUB. In samenwerking met een ontwerpteam van enkele technische adviesbureaus en Toneelhuis werd deze studie opgeleverd op 25 april 2013. Intussen werd deze studie voorgelegd aan de betrokken partijen en subsidiënten.

Binnen de raad van bestuur en in samenwerking met de Stad Antwerpen is er een stuurgroep infrastructuur opgericht in 2013 die het gehele traject naar een verbouwing begeleidt.

In het voorjaar 2015 werd een Europese oproep gelanceerd tot kandidaatstelling voor de renovatie en restauratie van de Bourlaschouwburg. 17 architectenteams, van diverse origines stelden zich kandidaat.

Op basis van een aantal vooropgestelde criteria zoals ervaring met restauratie, ervaring met publieke gebouwen, ervaring met dergelijke omvang van werken etc. is er door een jury een selectie van vijf kandidaten gemaakt. Deze selectie is goedgekeurd door de raad van bestuur van Toneelhuis (aangezien Toneelhuis opdrachtgever was) en is geacteerd door het College van Burgemeester en Schepenen van de Stad Antwerpen.

In het najaar hebben deze kandidaat-masterplanners een ontwerpopdracht gekregen. Deze dient ingediend voor 18 maart 2016. Daaruit zal dan door een jury de definitieve keuze gemaakt worden zodat deze masterplanner dan concreet aan het werk kan in het najaar 2016.

Toneelhuis is in deze fase nog steeds opdrachtgever. De bedoeling is om het opdrachtgeversschap aan de Stad Antwerpen over te dragen op het moment van de start van de werken. We worden hierin methodisch en juridisch ondersteund door de Gemeenschappelijke AankoopCentrale (GAC) van de Stad Antwerpen.

» Foyer

De Foyer waarvan de concessie op 30 september 2014 afliep, is intussen overgenomen. De bvba De Foyer heeft nieuwe uitbaters. Naast de Foyer, waarin ze bij voorstellingsavonden een theaterbuffet aanbieden, hebben ze in 2015 ook een bar, met de naam Pierre, geopend in de inkomhal. De keuze om in de inkomhal een bar op te starten is een verdere stap in het creëren van een open huis. Toneelhuis wil de schouwburg graag open en bereikbaar maken voor iedereen: naast het theaterpubliek ook de buurtbewoners, toeristen, studenten en de dagjesmensen. Over deze samenwerking werd begin 2015 een overeenkomst en een intern reglement goedgekeurd.

» Voorziening Bourla

De voorziening Bourla kent geen mutatie in 2015. Het bedrag zou in 2016 worden geïnvesteerd in extra publiekscommunicatie in de inkomhal.

Repetitieruimtes - Leopoldstraat

Geen wijzigingen, geen nieuwe voorziening.

Het pand in de Leopoldstraat wordt gehuurd als repetitieruimte en werkplaats voor de makers.

Decoratelier - Olieweg

Op de balans staat sinds enkele jaren een voorziening voor renovatiewerken aan het decoratelier aan de Olieweg. Het lijkt ons op dit ogenblik niet opportuun om in deze locatie te investeren daar het onduidelijk is hoelang Toneelhuis hier nog kan werken. Het huidige huurcontract met Vespa liep midden 2014 af en werd stilzwijgend een jaar verlengd.

In de loop van 2015 was er een minimale opname van de voorziening.

Opslagruimte - Terhagen

Geen wijzigingen.

Atelier Benjamin Verdonck

Geen wijzigingen.

OVERIG - SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

In 2015 werden volgende samenwerkingsovereenkomsten afgerond of onderhandeld:

›› Toelage Vlaamse Gemeenschap

Toneelhuis ontvangt voor de lopende beleidsperiode 2013-2016 een werkingstoelage van 3.000.000 euro. Voor het jaar 2015 werd deze ingekort tot het bedrag 2.822.691,20 euro en nadien door desindexatie nogmaals terug gebracht naar 2.800.806,96 euro.

Verder ontvangt Toneelhuis nog een bedrag uit de overheveling van de decretale verplichting van de Provincie en een toelage via de VIA-akkoorden.

›› Samenwerkingsovereenkomst Stad Antwerpen

Vanaf 2014 is er een nieuwe samenwerkingsovereenkomst voor de periode 2014-2019. Jaarlijks zal Toneelhuis een geïndexeerde werkingstoelage ontvangen van 2.500.000 euro, wat voor 2015 komt op 2.550.000 euro. Daarnaast voorziet de Stad een jaarlijkse investeringssubsidie voor grote onderhoudswerken aan de Bourla.

›› Samenwerkingsovereenkomst Provincie Antwerpen

Vanaf 2014 werd de decretale verplichting overgeheveld naar de Vlaamse Gemeenschap. Deze overheveling behelst 80% van de toelage die werd ontvangen tijdens de laatste periode. Toneelhuis ontvangt minstens tot en met 2016 het bedrag van 320.000 euro (+indexering) van de Vlaamse Gemeenschap.

Daarnaast ontvangt Toneelhuis in de periode 2014-2018 een toelage Serrefunctie podiumkunsten van jaarlijks 62.500 euro voor twee jaarlijkse projecten: festival Antwerpse Kleppers & AmateurTONEELhuis.

›› Mediadeal VRT

In de lopende ruilovereenkomst met de VRT voor het seizoen 2014-2015 zijn Radio 1 en Cobra. be de structurele sponsors voor een waarde van 59.425 euro excl. Btw. De ruilovereenkomst met de VRT werd verlengd voor het seizoen 2015-2016, deze keer enkel voor Radio 1 voor een waarde van 48.825 euro excl. btw.

›› Coproducties bij eigen producties

Een detail van de coproducties en samenwerkingen bij de eigen producties is terug te vinden in de bijlage van dit jaarverslag.

›› Toneelhuis coproduceert

Een detail van al de vele coproducties en samenwerkingen van Toneelhuis is te vinden in de bijlage van dit jaarverslag.

CHRONOLOGISCH OVERZICHT ACTIVITEITEN

PRODUCTIEVE WERKING

Het vertrek van de mier	zaterdag, januari 03, 2015	445	hetPaleis	Antwerpen	BEL
Het vertrek van de mier	zondag, januari 04, 2015	470	hetPaleis	Antwerpen	BEL
Het vertrek van de mier	dinsdag, januari 06, 2015	523	hetPaleis	Antwerpen	BEL
one more thing	woensdag, januari 07, 2015	20	MUHKA	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	woensdag, januari 07, 2015	351	Rotterdamse SB	Rotterdam	NLD
Sirene	woensdag, januari 07, 2015	282	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
one more thing	woensdag, januari 07, 2015	20	MUHKA	Antwerpen	BEL
one more thing	woensdag, januari 07, 2015	20	MUHKA	Antwerpen	BEL
one more thing	woensdag, januari 07, 2015	20	MUHKA	Antwerpen	BEL
one more thing	woensdag, januari 07, 2015	20	MUHKA	Antwerpen	BEL
Het vertrek van de mier	woensdag, januari 07, 2015	150	hetPaleis	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	donderdag, januari 08, 2015	352	Rotterdamse SB	Rotterdam	NLD
Sirene	donderdag, januari 08, 2015	251	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	vrijdag, januari 09, 2015	433	SSB Utrecht	Utrecht	NLD
Sirene	vrijdag, januari 09, 2015	276	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Het vertrek van de mier	vrijdag, januari 09, 2015	501	hetPaleis	Antwerpen	BEL
Sirene	zaterdag, januari 10, 2015	275	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	zaterdag, januari 10, 2015	429	SSB Utrecht	Utrecht	NLD
Het vertrek van de mier	zaterdag, januari 10, 2015	378	hetPaleis	Antwerpen	BEL
Het vertrek van de mier	zondag, januari 11, 2015	483	hetPaleis	Antwerpen	BEL
Sirene	zondag, januari 11, 2015	234	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	dinsdag, januari 13, 2015	262	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
Het vertrek van de mier	dinsdag, januari 13, 2015	503	hetPaleis	Antwerpen	BEL
Het vertrek van de mier	woensdag, januari 14, 2015	200	hetPaleis	Antwerpen	BEL
Sirene	woensdag, januari 14, 2015	61	Theater ah Vrijthof	Maastricht	NLD
Maria Stuart	woensdag, januari 14, 2015	253	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
one more thing	donderdag, januari 15, 2015	15	Sint-Lukas KSO	Antwerpen	BEL
one more thing	donderdag, januari 15, 2015	20	Sint-Lukas KSO	Antwerpen	BEL
Sirene	donderdag, januari 15, 2015	55	Vooruit vzw	Gent	BEL
one more thing	donderdag, januari 15, 2015	15	Sint-Lukas KSO	Antwerpen	BEL
Het vertrek van de mier	donderdag, januari 15, 2015	496	hetPaleis	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	donderdag, januari 15, 2015	265	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
Het vertrek van de mier	vrijdag, januari 16, 2015	175	hetPaleis	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	vrijdag, januari 16, 2015	355	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
Sirene	vrijdag, januari 16, 2015	55	Vooruit vzw	Gent	BEL
Het vertrek van de mier	zaterdag, januari 17, 2015	479	hetPaleis	Antwerpen	BEL
Sirene	zaterdag, januari 17, 2015	110	Vooruit vzw	Gent	BEL
one more thing	zaterdag, januari 17, 2015	20	MUHKA	Antwerpen	BEL
one more thing	zaterdag, januari 17, 2015	20	MUHKA	Antwerpen	BEL
one more thing	zaterdag, januari 17, 2015	20	MUHKA	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	zaterdag, januari 17, 2015	380	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
one more thing	zaterdag, januari 17, 2015	15	MUHKA	Antwerpen	BEL
one more thing	zaterdag, januari 17, 2015	15	MUHKA	Antwerpen	BEL
Het vertrek van de mier	dinsdag, januari 20, 2015	484	hetPaleis	Antwerpen	BEL

CHRONOLOGISCH OVERZICHT ACTIVITEITEN
PRODUCTIEVE WERKING

Sirene	dinsdag, januari 20, 2015	35	CC Brugge	Brugge	BEL
Maria Stuart	dinsdag, januari 20, 2015	196	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
Het vertrek van de mier	woensdag, januari 21, 2015	353	hetPaleis	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	woensdag, januari 21, 2015	209	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
Sirene	donderdag, januari 22, 2015	50	STUK	Leuven	BEL
Maria Stuart	donderdag, januari 22, 2015	245	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
Het vertrek van de mier	donderdag, januari 22, 2015	493	hetPaleis	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	vrijdag, januari 23, 2015	318	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
Sirene	vrijdag, januari 23, 2015	50	Kaaitheater	Brussel	BEL
NEST	vrijdag, januari 23, 2015	225	Ugent	Gent	BEL
Het vertrek van de mier	vrijdag, januari 23, 2015	529	hetPaleis	Antwerpen	BEL
Deurdedeurdeur	vrijdag, januari 23, 2015	724	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
WOTH	zaterdag, januari 24, 2015	347	Handelsbeurs	Gent	BEL
Deurdedeurdeur	zaterdag, januari 24, 2015	726	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Sirene	zaterdag, januari 24, 2015	75	Kaaitheater	Brussel	BEL
Het vertrek van de mier	zaterdag, januari 24, 2015	448	hetPaleis	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	zaterdag, januari 24, 2015	371	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
Het vertrek van de mier	zondag, januari 25, 2015	539	hetPaleis	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	dinsdag, januari 27, 2015	262	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
Maria Stuart	woensdag, januari 28, 2015	280	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
BEZONKEN ROOD	donderdag, januari 29, 2015	262	LA MINOTERIE	Marseille	FRA
Maria Stuart	donderdag, januari 29, 2015	293	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
BEZONKEN ROOD	vrijdag, januari 30, 2015	154	LA MINOTERIE	Marseille	FRA
Maria Stuart	vrijdag, januari 30, 2015	322	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
Sirene	vrijdag, januari 30, 2015	16	De Brakke Grond	Amsterdam	NLD
BEZONKEN ROOD	zaterdag, januari 31, 2015	182	LA MINOTERIE	Marseille	FRA
Sirene	zaterdag, januari 31, 2015	21	De Brakke Grond	Amsterdam	NLD
Maria Stuart	zaterdag, januari 31, 2015	397	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
Sirene	dinsdag, februari 03, 2015	75	CC Maasmechelen	Maasmechelen	BEL
Sirene	woensdag, februari 04, 2015	50	CC Kortrijk	Kortrijk	BEL
Maria Stuart	woensdag, februari 04, 2015	447	Kaaitheater	Brussel	BEL
Sirene	donderdag, februari 05, 2015	35	Theater Malpertuis	Tielt	BEL
Maria Stuart	donderdag, februari 05, 2015	427	Kaaitheater	Brussel	BEL
Maria Stuart	zaterdag, februari 07, 2015	523	NTGent	Gent	BEL
Maria Stuart	zondag, februari 08, 2015	468	NTGent	Gent	BEL
Sirene	dinsdag, februari 10, 2015	30	C-mine	Genk	BEL
Body revolution	woensdag, februari 11, 2015	60	STUK	Leuven	BEL
Body revolution	woensdag, februari 11, 2015	65	STUK	Leuven	BEL
Sirene	woensdag, februari 11, 2015	90	CC De Werft	Geel	BEL
Body Revolution installatie	woensdag, februari 11, 2015	2440	STUK	Leuven	BEL
Body Revolution installatie	woensdag, februari 11, 2015	3000	STUK	Leuven	BEL
Maria Stuart	vrijdag, februari 13, 2015	582	KS Den Haag	Den Haag	NLD
Body revolution	zaterdag, februari 14, 2015	27	STUK	Leuven	BEL
Maria Stuart	zaterdag, februari 14, 2015	571	KS Den Haag	Den Haag	NLD
Bourla Beats	zaterdag, februari 14, 2015	500	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Body revolution	zaterdag, februari 14, 2015	25	STUK	Leuven	BEL
Body revolution	zaterdag, februari 14, 2015	35	STUK	Leuven	BEL
Body revolution	zondag, februari 15, 2015	45	STUK	Leuven	BEL
Body revolution	zondag, februari 15, 2015	69	STUK	Leuven	BEL

CHRONOLOGISCH OVERZICHT ACTIVITEITEN
PRODUCTIEVE WERKING

WOTH	woensdag, februari 18, 2015	172	Rotterdamse SB	Rotterdam	NLD
Maria Stuart	woensdag, februari 18, 2015	491	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
NEST	woensdag, februari 18, 2015	50	Scheld'Apen	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	donderdag, februari 19, 2015	515	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	vrijdag, februari 20, 2015	507	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	zaterdag, februari 21, 2015	534	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
WOTH	woensdag, februari 25, 2015	388	Kaaitheater	Brussel	BEL
NEST	dinsdag, maart 03, 2015	1500	Rotterdamse SB	Rotterdam	NLD
300 el x 50 el x 30 el	vrijdag, maart 06, 2015	250	Tanzquartier Wien	Wien	AUT
300 el x 50 el x 30 el	zaterdag, maart 07, 2015	300	Tanzquartier Wien	Wien	AUT
Clauslezing	zaterdag, maart 14, 2015	309	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
notallwhowanderarelost	zaterdag, maart 21, 2015	54	Teatro Municipal	Porto	PRT
300 el x 50 el x 30 el	zaterdag, maart 21, 2015	372	Théâtre La Criée	Marseille	FRA
notallwhowanderarelost	zondag, maart 22, 2015	75	Teatro Municipal	Porto	PRT
300 el x 50 el x 30 el	zondag, maart 22, 2015	400	Théâtre La Criée	Marseille	FRA
notallwhowanderarelost	dinsdag, maart 24, 2015	80	Maria Matos Teatro	Lissabon	PRT
notallwhowanderarelost	woensdag, maart 25, 2015	80	Maria Matos Teatro	Lissabon	PRT
Othello	donderdag, maart 26, 2015	316	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
notallwhowanderarelost	donderdag, maart 26, 2015	100	Maria Matos Teatro	Lissabon	PRT
Maria Stuart	donderdag, maart 26, 2015	864	Maison des Arts	Créteil	FRA
notallwhowanderarelost	vrijdag, maart 27, 2015	100	Maria Matos Teatro	Lissabon	PRT
Othello	vrijdag, maart 27, 2015	289	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	vrijdag, maart 27, 2015	712	Maison des Arts	Créteil	FRA
Othello	zaterdag, maart 28, 2015	309	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Maria Stuart	zaterdag, maart 28, 2015	872	Maison des Arts	Créteil	FRA
one more thing	zaterdag, maart 28, 2015	71	Teatro Maria Matos	Lissabon	PRT
Othello	zondag, maart 29, 2015	282	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Othello	dinsdag, maart 31, 2015	286	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Othello	woensdag, april 01, 2015	0	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Othello	donderdag, april 02, 2015	303	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Othello	vrijdag, april 03, 2015	284	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Othello	zaterdag, april 04, 2015	277	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
De finale	maandag, april 06, 2015	3300	TWEETAKT/KAAP	Utrecht	NLD
notallwhowanderarelost	maandag, april 06, 2015	80	TWEETAKT/KAAP	Utrecht	NLD
Othello	woensdag, april 08, 2015	46	Toneelschuur	Haarlem	NLD
Othello	donderdag, april 09, 2015	292	30CC/Schouwburg	Leuven	BEL
WOTH	vrijdag, april 10, 2015	156	CC Hasselt	Hasselt	BEL
Othello	zaterdag, april 11, 2015	325	Vooruit vzw	Gent	BEL
amateurTONEELhuis	dinsdag, april 14, 2015	309	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
WOTH	woensdag, april 15, 2015	373	Concertgebouw Brugge	Brugge	BEL
amateurTONEELhuis	donderdag, april 16, 2015	268	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
amateurTONEELhuis	zondag, april 19, 2015	0	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Passions humaines	dinsdag, april 21, 2015	272	Le Manège - Mons	Mons	BEL
Passions humaines	woensdag, april 22, 2015	188	Le Manège - Mons	Mons	BEL
We don't speak to be understood	donderdag, april 23, 2015	161	Campo	Gent	BEL
Passions humaines	donderdag, april 23, 2015	251	Le Manège - Mons	Mons	BEL
Kasimir en Karolien	donderdag, april 23, 2015	57	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
De gedekende	vrijdag, april 24, 2015	49	Toneelhuis	Antwerpen	BEL

CHRONOLOGISCH OVERZICHT ACTIVITEITEN
PRODUCTIEVE WERKING

Slam 't stad	vrijdag, april 24, 2015	49	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
We don't speak to be understood	vrijdag, april 24, 2015	154	Campo	Gent	BEL
De gedekende	zaterdag, april 25, 2015	49	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
75 jaar Jeroen Brouwers	zaterdag, april 25, 2015	368	Behoud de Begeerte	Antwerpen	BEL
We don't speak to be understood	zaterdag, april 25, 2015	169	Campo	Gent	BEL
We don't speak to be understood	dinsdag, april 28, 2015	187	KVS	Brussel	BEL
We don't speak to be understood	woensdag, april 29, 2015	210	KVS	Brussel	BEL
We don't speak to be understood	donderdag, april 30, 2015	176	KVS	Brussel	BEL
We don't speak to be understood	vrijdag, mei 01, 2015	138	KVS	Brussel	BEL
Passions humaines	vrijdag, mei 01, 2015	562	Théâtre National	Brussel	BEL
We don't speak to be understood	zaterdag, mei 02, 2015	166	KVS	Brussel	BEL
Passions humaines	zaterdag, mei 02, 2015	595	Théâtre National	Brussel	BEL
Passions humaines	zondag, mei 03, 2015	286	Théâtre National	Brussel	BEL
Body revolution	dinsdag, mei 05, 2015	100	Alexandria Contemp. Theatre Festival	Alexandrië	EGY
Wachten	dinsdag, mei 05, 2015	100	Alexandria Contemp. Theatre Festival	Alexandrië	EGY
Passions humaines	dinsdag, mei 05, 2015	443	Théâtre National	Brussel	BEL
Passions humaines	woensdag, mei 06, 2015	531	Théâtre National	Brussel	BEL
We don't speak to be understood	woensdag, mei 06, 2015	206	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Passions humaines	donderdag, mei 07, 2015	532	Théâtre National	Brussel	BEL
We don't speak to be understood	donderdag, mei 07, 2015	214	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
HET LAND NOD	donderdag, mei 07, 2015	278	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Passions humaines	vrijdag, mei 08, 2015	470	Théâtre National	Brussel	BEL
HET LAND NOD	vrijdag, mei 08, 2015	264	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
We don't speak to be understood	vrijdag, mei 08, 2015	223	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
HET LAND NOD	zaterdag, mei 09, 2015	258	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Passions humaines	zaterdag, mei 09, 2015	471	Théâtre National	Brussel	BEL
We don't speak to be understood	zaterdag, mei 09, 2015	214	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
We don't speak to be understood	zaterdag, mei 09, 2015	104	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
HET LAND NOD	zaterdag, mei 09, 2015	96	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
We don't speak to be understood	zondag, mei 10, 2015	178	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
We don't speak to be understood	zondag, mei 10, 2015	178	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
HET LAND NOD	zondag, mei 10, 2015	271	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
HET LAND NOD	woensdag, mei 13, 2015	277	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Passions humaines	woensdag, mei 13, 2015	362	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Passions humaines	donderdag, mei 14, 2015	219	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
HET LAND NOD	donderdag, mei 14, 2015	254	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Passions humaines	vrijdag, mei 15, 2015	244	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
HET LAND NOD	vrijdag, mei 15, 2015	240	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Passions humaines	zaterdag, mei 16, 2015	198	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
HET LAND NOD	zaterdag, mei 16, 2015	259	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
HET LAND NOD	zaterdag, mei 16, 2015	174	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
HET LAND NOD	zondag, mei 17, 2015	271	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
HET LAND NOD	zondag, mei 17, 2015	282	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
notallwhowanderarelost	maandag, mei 18, 2015	73	Fondation Cartier	Parijs	FRA
Passions humaines	dinsdag, mei 19, 2015	233	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
De ruil	dinsdag, mei 19, 2015	2250	Paleis Soestdijk	Baarn	NLD
Passions humaines	woensdag, mei 20, 2015	344	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
HET LAND NOD	woensdag, mei 20, 2015	286	Toneelhuis	Antwerpen	BEL

CHRONOLOGISCH OVERZICHT ACTIVITEITEN
PRODUCTIEVE WERKING

Passions humaines	donderdag, mei 21, 2015	322	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
HET LAND NOD	donderdag, mei 21, 2015	289	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
HET LAND NOD	vrijdag, mei 22, 2015	282	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Passions humaines	vrijdag, mei 22, 2015	411	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Passions humaines	zaterdag, mei 23, 2015	364	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
HET LAND NOD	zaterdag, mei 23, 2015	297	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Bourla Beats	zaterdag, mei 23, 2015	500	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Passions humaines	zondag, mei 24, 2015	200	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
We don't speak to be understood	dinsdag, mei 26, 2015	157	Spring Festival	Utrecht	NLD
DESPERADO	woensdag, mei 27, 2015	229	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
We don't speak to be understood	woensdag, mei 27, 2015	127	Spring Festival	Utrecht	NLD
notallwhowanderarelost	woensdag, mei 27, 2015	45	Fabrik Potsdam	Potsdam	DUI
300 el x 50 el x 30 el	donderdag, mei 28, 2015	260	Onassis Cultural Center	Athens	GRC
notallwhowanderarelost	donderdag, mei 28, 2015	64	Fabrik Potsdam	Potsdam	DUI
DESPERADO	donderdag, mei 28, 2015	196	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
DESPERADO	vrijdag, mei 29, 2015	217	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
300 el x 50 el x 30 el	vrijdag, mei 29, 2015	352	Onassis Cultural Center	Athens	GRC
DESPERADO	zaterdag, mei 30, 2015	307	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
We don't speak to be understood	dinsdag, juni 02, 2015	118	Fabrik Potsdam	Potsdam	DUI
DESPERADO	dinsdag, juni 02, 2015	192	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
We don't speak to be understood	woensdag, juni 03, 2015	87	Fabrik Potsdam	Potsdam	DUI
DESPERADO	woensdag, juni 03, 2015	205	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
DESPERADO	donderdag, juni 04, 2015	249	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
DESPERADO	vrijdag, juni 05, 2015	238	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Wachten	zaterdag, juni 06, 2015	250	ACT Festival	Bilbao	ESP
DESPERADO	zaterdag, juni 06, 2015	325	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
We don't speak to be understood	zaterdag, juni 06, 2015	118	Wiener Festwochen	Wien	AUT
We don't speak to be understood	zondag, juni 07, 2015	118	Wiener Festwochen	Wien	AUT
We don't speak to be understood	maandag, juni 08, 2015	118	Wiener Festwochen	Wien	AUT
We don't speak to be understood	dinsdag, juni 09, 2015	117	Wiener Festwochen	Wien	AUT
Wannous (revisited)	dinsdag, juni 09, 2015	0	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Wannous (revisited)	woensdag, juni 10, 2015	133	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Wannous (revisited)	donderdag, juni 11, 2015	39	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
DAS RHEINGOLD	donderdag, juni 11, 2015	1000	Teatro alla Scala	Milano	ITA
Wannous (revisited)	vrijdag, juni 12, 2015	61	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
DIE WALKURE	vrijdag, juni 12, 2015	1000	Teatro alla Scala	Milano	ITA
Wannous (revisited)	zaterdag, juni 13, 2015	0	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
SIEGFRIED	maandag, juni 15, 2015	1000	Teatro alla Scala	Milano	ITA
Passions humaines	maandag, juni 15, 2015	409	Holland Festival	Amsterdam	NLD
Passions humaines	dinsdag, juni 16, 2015	350	Holland Festival	Amsterdam	NLD
GÖTTERDÄMMERUNG	vrijdag, juni 19, 2015	1000	Teatro alla Scala	Milano	ITA
NEST	vrijdag, juni 19, 2015	2250	Paleis Soestdijk	Baarn	NLD
HET LAND NOD	zaterdag, juni 20, 2015	144	C-mine	Genk	BEL
HET LAND NOD	zondag, juni 21, 2015	120	C-mine	Genk	BEL
HET LAND NOD	maandag, juni 22, 2015	164	C-mine	Genk	BEL
DAS RHEINGOLD	donderdag, juni 25, 2015	1000	Teatro alla Scala	Milano	ITA
one more thing	donderdag, juni 25, 2015	13	Festival Inteatro	Polverigi	ITA
one more thing	donderdag, juni 25, 2015	11	Festival Inteatro	Polverigi	ITA

CHRONOLOGISCH OVERZICHT ACTIVITEITEN
PRODUCTIEVE WERKING

one more thing	donderdag, juni 25, 2015	2	Festival Inteatro	Polverigi	ITA
one more thing	vrijdag, juni 26, 2015	10	Festival Inteatro	Polverigi	ITA
DIE WALKURE	vrijdag, juni 26, 2015	1000	Teatro alla Scala	Milano	ITA
one more thing	vrijdag, juni 26, 2015	13	Festival Inteatro	Polverigi	ITA
one more thing	zaterdag, juni 27, 2015	14	Festival Inteatro	Polverigi	ITA
one more thing	zaterdag, juni 27, 2015	7	Festival Inteatro	Polverigi	ITA
one more thing	zaterdag, juni 27, 2015	14	Festival Inteatro	Polverigi	ITA
SIEGFRIED	dinsdag, juni 30, 2015	1000	Teatro alla Scala	Milano	ITA
Le sec et l'humide	dinsdag, juni 30, 2015	138	IRCAM	Paris	FRA
Le sec et l'humide	woensdag, juli 01, 2015	40	IRCAM	Paris	FRA
Le sec et l'humide	donderdag, juli 02, 2015	80	IRCAM	Paris	FRA
GÖTTERDÄMMERUNG	donderdag, juli 02, 2015	1000	Teatro alla Scala	Milano	ITA
notallwhowanderarelost	zondag, juli 12, 2015	76	Festival d'Avignon	Avignon	FRA
notallwhowanderarelost	zondag, juli 12, 2015	78	Festival d'Avignon	Avignon	FRA
notallwhowanderarelost	maandag, juli 13, 2015	76	Festival d'Avignon	Avignon	FRA
notallwhowanderarelost	maandag, juli 13, 2015	79	Festival d'Avignon	Avignon	FRA
notallwhowanderarelost	maandag, juli 13, 2015	78	Festival d'Avignon	Avignon	FRA
notallwhowanderarelost	dinsdag, juli 14, 2015	89	Festival d'Avignon	Avignon	FRA
notallwhowanderarelost	dinsdag, juli 14, 2015	75	Festival d'Avignon	Avignon	FRA
notallwhowanderarelost	woensdag, juli 15, 2015	72	Festival d'Avignon	Avignon	FRA
notallwhowanderarelost	woensdag, juli 15, 2015	88	Festival d'Avignon	Avignon	FRA
notallwhowanderarelost	woensdag, juli 15, 2015	70	Festival d'Avignon	Avignon	FRA
notallwhowanderarelost	donderdag, juli 16, 2015	98	Festival d'Avignon	Avignon	FRA
notallwhowanderarelost	donderdag, juli 16, 2015	85	Festival d'Avignon	Avignon	FRA
HET LAND NOD	dinsdag, augustus 11, 2015	190	Boulevard	's Hertogenbosch	NLD
HET LAND NOD	woensdag, augustus 12, 2015	303	Boulevard	's Hertogenbosch	NLD
HET LAND NOD	donderdag, augustus 13, 2015	166	Boulevard	's Hertogenbosch	NLD
We don't speak to be understood	vrijdag, augustus 14, 2015	159	Boulevard	's Hertogenbosch	NLD
HET LAND NOD	vrijdag, augustus 14, 2015	196	Boulevard	's Hertogenbosch	NLD
HET LAND NOD	zaterdag, augustus 15, 2015	209	Boulevard	's Hertogenbosch	NLD
We don't speak to be understood	zaterdag, augustus 15, 2015	120	Boulevard	's Hertogenbosch	NLD
We don't speak to be understood	woensdag, augustus 19, 2015	90	SAAL Biennale	Tallinn	EST
We don't speak to be understood	donderdag, augustus 20, 2015	67	SAAL Biennale	Tallinn	EST
notallwhowanderarelost	dinsdag, augustus 25, 2015	100	Bunker Mladi Levi festival	Ljubljana	SVN
notallwhowanderarelost	woensdag, augustus 26, 2015	100	Bunker Mladi Levi festival	Ljubljana	SVN
HET LAND NOD	donderdag, augustus 27, 2015	282	Rotterdamse SB	Rotterdam	NLD
HET LAND NOD	vrijdag, augustus 28, 2015	211	Rotterdamse SB	Rotterdam	NLD
HET LAND NOD	zaterdag, augustus 29, 2015	197	Rotterdamse SB	Rotterdam	NLD
one more thing	zaterdag, augustus 29, 2015	45	Bunker Mladi Levi festival	Ljubljana	SVN
HET LAND NOD	zondag, augustus 30, 2015	147	Rotterdamse SB	Rotterdam	NLD

CHRONOLOGISCH OVERZICHT ACTIVITEITEN
PRODUCTIEVE WERKING

We don't speak to be understood	maandag, augustus 31, 2015	169	Festival la Bâtie	Genève	CHE
We don't speak to be understood	dinsdag, september 01, 2015	173	Festival la Bâtie	Genève	CHE
Augustus, ergens op de vlakte	vrijdag, september 04, 2015	456	Theaterfestival	Brussel	BEL
Augustus, ergens op de vlakte	zaterdag, september 05, 2015	453	Theaterfestival	Brussel	BEL
one more thing	zaterdag, september 05, 2015	20	Homus Novus Festival	Riga	LVA
one more thing	zaterdag, september 05, 2015	20	Homus Novus Festival	Riga	LVA
We don't speak to be understood	zaterdag, september 05, 2015	97	Homus Novus Festival	Riga	LVA
one more thing	zondag, september 06, 2015	20	Homus Novus Festival	Riga	LVA
one more thing	zondag, september 06, 2015	20	Homus Novus Festival	Riga	LVA
We don't speak to be understood	zondag, september 06, 2015	100	Homus Novus Festival	Riga	LVA
ABC	vrijdag, september 18, 2015	600	Zinneke	Brussel	BEL
Passions humaines	donderdag, september 24, 2015	197	CC Brugge	Brugge	BEL
DE BLINDEN	dinsdag, september 29, 2015	313	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
DE BLINDEN	woensdag, september 30, 2015	249	SSB Amsterdam	Amsterdam	NLD
We don't speak to be understood	woensdag, september 30, 2015	202	Sirenos	Vilnius	LTU
HET LAND NOD	donderdag, oktober 01, 2015	167	SSB Groningen	Groningen	NLD
We don't speak to be understood	donderdag, oktober 01, 2015	202	Sirenos	Vilnius	LTU
HET LAND NOD	vrijdag, oktober 02, 2015	221	SSB Groningen	Groningen	NLD
HET LAND NOD	zaterdag, oktober 03, 2015	245	SSB Groningen	Groningen	NLD
Passions humaines	zaterdag, oktober 03, 2015	87	Chassé Theater	Breda	NLD
HET LAND NOD	zondag, oktober 04, 2015	118	SSB Groningen	Groningen	NLD
Passions humaines		500	30CC/Schouwburg	Leuven	BEL
notallhowanderarelost	donderdag, oktober 08, 2015	58	Hebbel am Ufer	Berlin	DEU
Passions humaines	donderdag, oktober 08, 2015	419	NTGent	Gent	BEL
notallhowanderarelost	vrijdag, oktober 09, 2015	40	Hebbel am Ufer	Berlin	DEU
Wachten	vrijdag, oktober 09, 2015	48	CCBe	Berchem	BEL
notallhowanderarelost	zaterdag, oktober 10, 2015	57	Hebbel am Ufer	Berlin	DEU
Body revolution	zaterdag, oktober 10, 2015	94	CCBe	Berchem	BEL
notallhowanderarelost	dinsdag, oktober 13, 2015	86	KVS	Brussel	BEL
Passions humaines	dinsdag, oktober 13, 2015	251	CC Hasselt	Hasselt	BEL
notallhowanderarelost	woensdag, oktober 14, 2015	84	KVS	Brussel	BEL
notallhowanderarelost	donderdag, oktober 15, 2015	90	KVS	Brussel	BEL
Passions humaines	vrijdag, oktober 16, 2015	275	CC De Spil	Roeselare	BEL
notallhowanderarelost	vrijdag, oktober 16, 2015	85	KVS	Brussel	BEL
notallhowanderarelost	zaterdag, oktober 17, 2015	83	KVS	Brussel	BEL
one more thing	zondag, oktober 18, 2015	20	Annie Gentils Gallery	Antwerpen	BEL
Le sec et l'humide	zondag, oktober 18, 2015	148	Temporada Alta	Salt (Girona)	ESP
De finale	woensdag, oktober 21, 2015	3600	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
one more thing	zaterdag, oktober 24, 2015	25	SMAK	Gent	BEL
one more thing	zaterdag, oktober 24, 2015	11	ARCA	Gent	BEL
one more thing	zaterdag, oktober 24, 2015	18	SMAK	Gent	BEL

CHRONOLOGISCH OVERZICHT ACTIVITEITEN
PRODUCTIEVE WERKING

Body revolution	donderdag, november 05, 2015	53	Dancing on the Edge	Amsterdam	NLD
NEST	donderdag, november 05, 2015	1250	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Body revolution	vrijdag, november 06, 2015	57	Dancing on the Edge	Den Haag	NLD
Othello	zaterdag, november 07, 2015	77	AGB Genk, C-mine cultuurcentrum	Genk	BEL
Caligula	donderdag, november 19, 2015	563	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
NEST	donderdag, november 19, 2015	225	Annie Gentils Gallery	Antwerpen	BEL
Caligula	vrijdag, november 20, 2015	544	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Caligula	zaterdag, november 21, 2015	551	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
We don't speak to be understood	zaterdag, november 21, 2015	130	Danza Sassari	Sassari	ITA
Caligula	zondag, november 22, 2015	526	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
UNISONO	woensdag, november 25, 2015	49	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Caligula	woensdag, november 25, 2015	545	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Caligula	donderdag, november 26, 2015	537	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
UNISONO	donderdag, november 26, 2015	49	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Kunst op de vlucht	donderdag, oktober 22, 2015	394	Bourla	Antwerpen	BEL
Kunst op de vlucht	vrijdag, oktober 23, 2015	276	Bourla	Antwerpen	BEL
Body revolution	vrijdag, november 27, 2015	50	National Theatre Kampala	Kampala	UGA
BEZONKEN ROOD	vrijdag, november 27, 2015	156	Parktheater Eindhoven	Eindhoven	NLD
Caligula	vrijdag, november 27, 2015	535	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
UNISONO	vrijdag, november 27, 2015	49	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Caligula	zaterdag, november 28, 2015	548	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
UNISONO	zaterdag, november 28, 2015	47	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Body revolution	zondag, november 29, 2015	50	National Theatre Kampala	Kampala	UGA
1000 bommen en granaten	zondag, november 29, 2015	200	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Caligula	dinsdag, december 01, 2015	250	Koninklijke Schouwburg Den Haag	Den Haag	NLD
Body revolution	woensdag, december 02, 2015	300	Safi Festival International de Théâtre	Safi	MAR
Wachten	woensdag, december 02, 2015	300	Safi Festival International de Théâtre	Safi	MAR
UNISONO	woensdag, december 02, 2015	53	Toneelschuur	Haarlem	NLD
BEZONKEN ROOD	woensdag, december 02, 2015	192	Théâtre de la Bastille	Paris	FRA
BEZONKEN ROOD	donderdag, december 03, 2015	156	Théâtre de la Bastille	Paris	FRA
Caligula	donderdag, december 03, 2015	421	CC Hasselt	Hasselt	BEL
UNISONO	donderdag, december 03, 2015	60	CC De Spil	Roeselare	BEL
Body revolution	vrijdag, december 04, 2015	88	Vooruit vzw	Gent	BEL
UNISONO	vrijdag, december 04, 2015	67	Klasse	Brussel	BEL
BEZONKEN ROOD	vrijdag, december 04, 2015	185	Théâtre de la Bastille	Paris	FRA

CHRONOLOGISCH OVERZICHT ACTIVITEITEN
PRODUCTIEVE WERKING

UNISONO	zaterdag, december 05, 2015	72	Kaaithheater	Brussel	BEL
BEZONKEN ROOD	zaterdag, december 05, 2015	154	Théâtre de la Bastille	Paris	FRA
BEZONKEN ROOD	zondag, december 06, 2015	158	Théâtre de la Bastille	Paris	FRA
Caligula	maandag, december 07, 2015	328	SSB Groningen	Groningen	NLD
BEZONKEN ROOD	dinsdag, december 08, 2015	129	Théâtre de la Bastille	Paris	FRA
UNISONO	dinsdag, december 08, 2015	37	SSB Groningen	Groningen	NLD
BEZONKEN ROOD	woensdag, december 09, 2015	185	Théâtre de la Bastille	Paris	FRA
BEZONKEN ROOD	donderdag, december 10, 2015	187	Théâtre de la Bastille	Paris	FRA
De kinderjaren van Jezus	donderdag, december 10, 2015	345	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Caligula	donderdag, december 10, 2015	334	Kaaithheater	Brussel	BEL
UNISONO	donderdag, december 10, 2015	22	CC Hasselt	Hasselt	BEL
BEZONKEN ROOD	vrijdag, december 11, 2015	181	Théâtre de la Bastille	Paris	FRA
De kinderjaren van Jezus	vrijdag, december 11, 2015	295	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Caligula	vrijdag, december 11, 2015	341	Kaaithheater	Brussel	BEL
UNISONO	vrijdag, december 11, 2015	45	Rotterdamse SB	Rotterdam	NLD
Caligula	zaterdag, december 12, 2015	358	Kaaithheater	Brussel	BEL
UNISONO	zaterdag, december 12, 2015	30	Chassé Theater	Breda	NLD
De kinderjaren van Jezus	zaterdag, december 12, 2015	302	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
BEZONKEN ROOD	zaterdag, december 12, 2015	164	Théâtre de la Bastille	Paris	FRA
De kinderjaren van Jezus	zondag, december 13, 2015	276	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
BEZONKEN ROOD	maandag, december 14, 2015	124	Théâtre de la Bastille	Paris	FRA
BEZONKEN ROOD	dinsdag, december 15, 2015	144	Théâtre de la Bastille	Paris	FRA
UNISONO	dinsdag, december 15, 2015	46	Verkadefabriek	's Hertogenbosch	NLD
Caligula	woensdag, december 16, 2015	413	Stadsschouwburg Amsterdam	Amsterdam	NLD
BEZONKEN ROOD	woensdag, december 16, 2015	149	Théâtre de la Bastille	Paris	FRA
De kinderjaren van Jezus	woensdag, december 16, 2015	299	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
De kinderjaren van Jezus	donderdag, december 17, 2015	320	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
BEZONKEN ROOD	donderdag, december 17, 2015	166	Théâtre de la Bastille	Paris	FRA
UNISONO	donderdag, december 17, 2015	40	Theater Kikker	Utrecht	NLD
BEZONKEN ROOD	vrijdag, december 18, 2015	0	Festival d'automne	Paris	FRA
De kinderjaren van Jezus	vrijdag, december 18, 2015	281	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
BEZONKEN ROOD	vrijdag, december 18, 2015	171	Théâtre de la Bastille	Paris	FRA

CHRONOLOGISCH OVERZICHT ACTIVITEITEN
RECEPTIEVE WERKING

Marx Sisters - Stan/ De Koe	dinsdag, januari 13, 2015	428	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
The medium, reconstruction of a murder	woensdag, januari 14, 2015	41	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Marx Sisters - Stan/ De Koe	woensdag, januari 14, 2015	434	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Door het venster van den tram	donderdag, januari 15, 2015	352	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
The medium, reconstruction of a murder	donderdag, januari 15, 2015	37	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
The medium, reconstruction of a murder	vrijdag, januari 16, 2015	45	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Pereira verklaart	vrijdag, januari 16, 2015	162	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Pereira verklaart	zaterdag, januari 17, 2015	140	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
The medium, reconstruction of a murder	zaterdag, januari 17, 2015	49	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Perhaps all the dragons	woensdag, januari 21, 2015	12	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Perhaps all the dragons	woensdag, januari 21, 2015	5	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Perhaps all the dragons	woensdag, januari 21, 2015	14	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Perhaps all the dragons	donderdag, januari 22, 2015	6	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Perhaps all the dragons	donderdag, januari 22, 2015	11	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Perhaps all the dragons	donderdag, januari 22, 2015	7	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Perhaps all the dragons	vrijdag, januari 23, 2015	13	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Perhaps all the dragons	vrijdag, januari 23, 2015	10	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Perhaps all the dragons	vrijdag, januari 23, 2015	9	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Perhaps all the dragons	zaterdag, januari 24, 2015	15	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Perhaps all the dragons	zaterdag, januari 24, 2015	10	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Perhaps all the dragons	zaterdag, januari 24, 2015	16	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Ten huwelijk - Tutti Fratelli	dinsdag, januari 27, 2015	643	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Ten huwelijk - Tutti Fratelli	woensdag, januari 28, 2015	664	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Lilith - Transparant	donderdag, januari 29, 2015	208	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
The dog days are over - Jan Martens	vrijdag, januari 30, 2015	400	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Mind your step	zaterdag, januari 31, 2015	207	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Empedokles	dinsdag, februari 03, 2015	143	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Empedokles	woensdag, februari 04, 2015	148	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
5 februari 2015 - Soirée composée - Marc Vanrunxt	donderdag, februari 05, 2015	138	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
The Black Piece - Ward/waRD	vrijdag, februari 06, 2015	268	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Kapitein Winokio's Wereldtournee	zaterdag, februari 07, 2015	720	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Kapitein Winokio's Wereldtournee	zaterdag, februari 07, 2015	719	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Ah ha - Lisbeth Gruwez	dinsdag, februari 10, 2015	284	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Alsemkomt	woensdag, februari 11, 2015	606	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Alsemkomt	donderdag, februari 12, 2015	656	Toneelhuis	Antwerpen	BEL

CHRONOLOGISCH OVERZICHT ACTIVITEITEN
RECEPTIEVE WERKING

Karl & Liesl - MartHa!entatief	vrijdag, februari 13, 2015	0	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
A brave new jungle	vrijdag, februari 13, 2015	372	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Mystery Night - MartHa!entatief	zaterdag, februari 14, 2015	663	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Saint Amour	maandag, februari 16, 2015	700	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Notre peur de n'être - TN	donderdag, februari 26, 2015	174	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Les Marchands - TN	woensdag, maart 11, 2015	316	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Les Marchands - TN	donderdag, maart 12, 2015	179	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Pursuit of Happiness - BHB	zondag, maart 15, 2015	365	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Revue Ravage - KVS	woensdag, april 29, 2015	770	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Revue Ravage - KVS	donderdag, april 30, 2015	778	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
Missie	zaterdag, mei 02, 2015	710	Toneelhuis	Antwerpen	BEL
DEUS	dinsdag, december 15, 2015	860	Toneelhuis	Antwerpen	BEL

CHRONOLOGISCH OVERZICHT ACTIVITEITEN
KUNSTEDUCATIEVE WERKING

Activiteiten Kunsteducatieve
Werking

TRY OUTS	Sirene	maandag, januari 05, 2015	84	Bourla	Antwerpen
TRY OUTS	Sirene	dinsdag, januari 06, 2015	88	Toneelhuis	Antwerpen
INLEIDINGEN	Sirene	vrijdag, januari 09, 2015	19	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	vrijdag, januari 09, 2015	22	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	vrijdag, januari 09, 2015	34	5 voor 12 vzw	Antwerpen
EDUCATIE	Sirene	zondag, januari 11, 2015	9	Bourla	Antwerpen
INLEIDINGEN	Het vertrek van de mier	zondag, januari 11, 2015	52	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	maandag, januari 12, 2015	12	Antwerpen Open	Antwerpen
INLEIDINGEN	Maria Stuart	woensdag, januari 14, 2015	34	TG Amsterdam	Amsterdam
NABESPREKINGEN	Maria Stuart	vrijdag, januari 16, 2015	112	TG Amsterdam	Amsterdam
INLEIDINGEN	Sirene	dinsdag, januari 20, 2015	16	CC Brugge	Brugge
TRY OUTS	Deurdedeurdeur	dinsdag, januari 20, 2015	12	Bourla	Antwerpen
INLEIDINGEN	Maria Stuart	woensdag, januari 21, 2015	41	TG Amsterdam	Amsterdam
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	woensdag, januari 21, 2015	17	Samenlevings-opbouw	Antwerpen
TRY OUTS	Deurdedeurdeur	woensdag, januari 21, 2015	65	Bourla	Antwerpen
TRY OUTS	Deurdedeurdeur	donderdag, januari 22, 2015	86	Bourla	Antwerpen
NABESPREKINGEN	Sirene	vrijdag, januari 23, 2015	21	Kaaitheater	Brussel
NABESPREKINGEN	Maria Stuart	vrijdag, januari 23, 2015	93	Toneelgroep Amsterdam	Amsterdam
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	zaterdag, januari 24, 2015	24	Toneelhuis	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	dinsdag, januari 27, 2015	7	OPENDOEK	Antwerpen
INLEIDINGEN	Maria Stuart	woensdag, januari 28, 2015	37	TG Amsterdam	Amsterdam
NABESPREKINGEN	Maria Stuart	vrijdag, januari 30, 2015	87	TG Amsterdam	Amsterdam
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	maandag, februari 02, 2015	46	Toneelhuis	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	maandag, februari 02, 2015	34	Toneelhuis	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	woensdag, februari 04, 2015	22	OPENDOEK	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	vrijdag, februari 06, 2015	26	OPENDOEK	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	maandag, februari 09, 2015	15	OPENDOEK	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	woensdag, februari 11, 2015	21	OPENDOEK	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	donderdag, februari 12, 2015	21	5 voor 12 vzw	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	donderdag, februari 19, 2015	28	5 voor 12 vzw	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	donderdag, februari 19, 2015	31	Toneelhuis	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	zaterdag, februari 21, 2015	6	OPENDOEK	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	zaterdag, februari 21, 2015	19	Toneelhuis	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	zaterdag, maart 07, 2015	9	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	Othello	donderdag, maart 12, 2015	12	Academie voor schone kunsten	Antwerpen
NABESPREKINGEN	Maria Stuart	donderdag, maart 12, 2015	27	Toneelhuis	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	donderdag, maart 12, 2015	16	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	Othello	vrijdag, maart 13, 2015	13	Academie voor schone kunsten	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	vrijdag, maart 20, 2015	14	OPENDOEK	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	zaterdag, maart 21, 2015	16	OPENDOEK	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	zaterdag, maart 21, 2015	23	OPENDOEK	Antwerpen
TRY OUTS	Othello	maandag, maart 23, 2015	152	Bourla	Antwerpen
TRY OUTS	Othello	dinsdag, maart 24, 2015	167	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	Othello	donderdag, maart 26, 2015	24	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	Othello	vrijdag, maart 27, 2015	25	Toneelhuis	Antwerpen
INLEIDINGEN	Othello	vrijdag, maart 27, 2015	39	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	vrijdag, maart 27, 2015	25	Toneelhuis	Antwerpen

CHRONOLOGISCH OVERZICHT ACTIVITEITEN
KUNSTEDUCATIEVE WERKING

RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	zaterdag, maart 28, 2015	33	Toneelhuis	Antwerpen
EDUCATIE	Othello	zondag, maart 29, 2015	14	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	Othello	maandag, maart 30, 2015	21	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	Othello	dinsdag, maart 31, 2015	24	Academie voor schone kunsten	Antwerpen
INLEIDINGEN	Othello	dinsdag, maart 31, 2015	21	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	dinsdag, maart 31, 2015	26	Toneelhuis	Antwerpen
INLEIDINGEN	Othello	woensdag, april 01, 2015	20	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	Othello	donderdag, april 02, 2015	25	Academie voor schone kunsten	Antwerpen
INLEIDINGEN	Othello	donderdag, april 02, 2015	34	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	donderdag, april 02, 2015	20	Toneelhuis	Antwerpen
EDUCATIE	Othello	vrijdag, april 03, 2015	23	Academie voor schone kunsten	Antwerpen
INLEIDINGEN	Othello	vrijdag, april 03, 2015	18	Bourla	Antwerpen
NABESPREKINGEN	Othello	vrijdag, april 03, 2015	14	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	vrijdag, april 03, 2015	28	Toneelhuis	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	zaterdag, april 04, 2015	11	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	amateurTONEELhuis	zaterdag, april 04, 2015	7	Bourla	Antwerpen
NABESPREKINGEN	Othello	donderdag, april 09, 2015	54	30CC/Schouwburg	Leuven
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	donderdag, april 09, 2015	30	Toneelhuis	Antwerpen
TRY OUTS	Passions humaines	vrijdag, april 10, 2015	18	Le Manège - Mons	Mons
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	maandag, april 13, 2015	13	OPENDOEK	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	dinsdag, april 14, 2015	0	OPENDOEK	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	woensdag, april 15, 2015	9	OPENDOEK	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	donderdag, april 16, 2015	0	OPENDOEK	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	vrijdag, april 17, 2015	6	OPENDOEK	Antwerpen
TRY OUTS	Passions humaines	vrijdag, april 17, 2015	26	Le Manège - Mons	Mons
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	zaterdag, april 18, 2015	0	OPENDOEK	Antwerpen
TRY OUTS	Passions humaines	zaterdag, april 18, 2015	37	Le Manège - Mons	Mons
TRY OUTS	Passions humaines	maandag, april 20, 2015	33	Le Manège - Mons	Mons
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	dinsdag, april 21, 2015	27	Toneelhuis	Antwerpen
MUZIEK	Daan	zondag, april 26, 2015	740	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	dinsdag, april 28, 2015	32	Toneelhuis	Antwerpen
EDUCATIE	HET LAND NOD	donderdag, april 30, 2015	24	Bourla	Antwerpen
NABESPREKINGEN	amateurTONEELhuis	donderdag, april 30, 2015	46	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	donderdag, april 30, 2015	24	Toneelhuis	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	donderdag, april 30, 2015	34	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	maandag, mei 04, 2015	0	Toneelhuis	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	maandag, mei 04, 2015	9	UIAerwetenschap	Antwerpen
INLEIDINGEN	We don't speak to be understood	donderdag, mei 07, 2015	26	KdG Campus Noord 2	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	donderdag, mei 07, 2015	28	Toneelhuis	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	donderdag, mei 07, 2015	22	Toneelhuis	Antwerpen
EDUCATIE	DESPERADO	vrijdag, mei 08, 2015	27	Sint-Maria Instituut	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	vrijdag, mei 08, 2015	28	Toneelhuis	Antwerpen
INLEIDINGEN	Passions humaines	zaterdag, mei 09, 2015	35	Bourla	Brussel
EDUCATIE	We don't speak to be understood	zondag, mei 10, 2015	18	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	We don't speak to be understood	zondag, mei 10, 2015	16	Bourla	Antwerpen

CHRONOLOGISCH OVERZICHT ACTIVITEITEN
KUNSTEDUCATIEVE WERKING

Activiteiten Kunsteducatieve
Werking

EDUCATIE	amateurTONEELhuis	donderdag, mei 14, 2015	36	Bourla	Antwerpen
INLEIDINGEN	Passions humaines	donderdag, mei 14, 2015	35	Bourla	Antwerpen
INLEIDINGEN	Passions humaines	vrijdag, mei 15, 2015	22	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	Passions humaines	zondag, mei 17, 2015	14	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	Wachten	dinsdag, mei 19, 2015	7	Samenlevingsopbouw	Antwerpen
INLEIDINGEN	Passions humaines	dinsdag, mei 19, 2015	17	Bourla	Antwerpen
INLEIDINGEN	Passions humaines	dinsdag, mei 19, 2015	23	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	dinsdag, mei 19, 2015	44	Toneelhuis	Antwerpen
INLEIDINGEN	Passions humaines	woensdag, mei 20, 2015	23	Bourla	Antwerpen
INLEIDINGEN	Passions humaines	woensdag, mei 20, 2015	19	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	woensdag, mei 20, 2015	29	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	woensdag, mei 20, 2015	33	Toneelhuis	Antwerpen
INLEIDINGEN	Passions humaines	donderdag, mei 21, 2015	31	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	donderdag, mei 21, 2015	26	Toneelhuis	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	donderdag, mei 21, 2015	31	Toneelhuis	Antwerpen
INLEIDINGEN	Passions humaines	vrijdag, mei 22, 2015	28	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	vrijdag, mei 22, 2015	34	Toneelhuis	Antwerpen
TRY OUTS	DESPERADO	dinsdag, mei 26, 2015	191	Toneelhuis	Antwerpen
INLEIDINGEN	DESPERADO	woensdag, mei 27, 2015	9	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	woensdag, mei 27, 2015	19	Toneelhuis	Antwerpen
INLEIDINGEN	DESPERADO	donderdag, mei 28, 2015	3	Bourla	Antwerpen
INLEIDINGEN	DESPERADO	vrijdag, mei 29, 2015	8	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	zaterdag, mei 30, 2015	13	OPENDOEK	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	zaterdag, mei 30, 2015	32	Toneelhuis	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	zaterdag, mei 30, 2015	27	Toneelhuis	Antwerpen
INLEIDINGEN	DESPERADO	dinsdag, juni 02, 2015	5	Bourla	Antwerpen
INLEIDINGEN	DESPERADO	woensdag, juni 03, 2015	12	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	Seizoenspresentatie	donderdag, juni 04, 2015	48	Samenlevingsopbouw	Antwerpen
INLEIDINGEN	DESPERADO	donderdag, juni 04, 2015	7	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	Seizoenspresentatie	donderdag, juni 04, 2015	23	Samenlevingsopbouw	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	Seizoenspresentatie	donderdag, juni 04, 2015	25	Samenlevingsopbouw	Antwerpen
INLEIDINGEN	DESPERADO	vrijdag, juni 05, 2015	21	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	vrijdag, juni 05, 2015	36	Toneelhuis	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	zaterdag, juni 06, 2015	30	Toneelhuis	Antwerpen
EDUCATIE	Wachten	vrijdag, juni 19, 2015	9	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	Seizoenspresentatie	zaterdag, augustus 08, 2015	236	Bourla	Antwerpen
INLEIDINGEN	Wachten-Bis	woensdag, september 02, 2015	12	Toneelhuis	Antwerpen
INLEIDINGEN	Seizoenspresentatie	donderdag, september 10, 2015	25	Maris Stella Instituut	Antwerpen
EDUCATIE	Caligula	donderdag, september 24, 2015	23	dé Kunsthumaniora	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	donderdag, september 24, 2015	26	dé Kunsthumaniora	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	donderdag, september 24, 2015	21	dé Kunsthumaniora	Antwerpen
EDUCATIE	Caligula	vrijdag, september 25, 2015	22	dé Kunsthumaniora	Antwerpen
INLEIDINGEN	Passions humaines	vrijdag, september 25, 2015	61	CC Brugge	Brugge
INLEIDINGEN	Caligula	vrijdag, september 25, 2015	23	dé Kunsthumaniora	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	vrijdag, september 25, 2015	18	dé Kunsthumaniora	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	maandag, september 28, 2015	20	OPENDOEK	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	Caligula	maandag, september 28, 2015	15	Bourla	Antwerpen

CHRONOLOGISCH OVERZICHT ACTIVITEITEN
KUNSTEDUCATIEVE WERKING

EDUCATIE	amateurTONEELhuis	dinsdag, september 29, 2015	17	OPENDOEK	Antwerpen
EDUCATIE	Wachten	woensdag, september 30, 2015	36	Toneelhuis	Antwerpen
NABESPREKINGEN	Wachten	woensdag, september 30, 2015	36	Toneelhuis	Antwerpen
EDUCATIE	Wachten	donderdag, oktober 01, 2015	16	Maris Stella Instituut	Malle
EDUCATIE	Wachten-Bis	donderdag, oktober 01, 2015	16	Maris Stella Instituut	Malle
NABESPREKINGEN	Wachten	donderdag, oktober 01, 2015	16	Maris Stella Instituut	Malle
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	maandag, oktober 05, 2015	23	OPENDOEK	Antwerpen
EDUCATIE	Wachten	maandag, oktober 05, 2015	114	Sint-Lucas KSO	Antwerpen
EDUCATIE	Wachten	maandag, oktober 05, 2015	92	Sint-Lucas KSO	Antwerpen
EDUCATIE	Wachten	maandag, oktober 05, 2015	123	Sint-Lucas KSO	Antwerpen
NABESPREKINGEN	Wachten	maandag, oktober 05, 2015	114	Sint-Lucas KSO	Antwerpen
NABESPREKINGEN	Wachten	maandag, oktober 05, 2015	92	Sint-Lucas KSO	Antwerpen
NABESPREKINGEN	Wachten	maandag, oktober 05, 2015	49	Sint-Lucas KSO	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	woensdag, oktober 07, 2015	14	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	Wachten	vrijdag, oktober 09, 2015	68	Toneelhuis	Antwerpen
NABESPREKINGEN	Wachten	vrijdag, oktober 09, 2015	68	Toneelhuis	Antwerpen
NABESPREKINGEN	notallwhowanderarelost	zaterdag, oktober 10, 2015	30	Hebbel am Ufer	Berlin
EDUCATIE	Wachten	maandag, oktober 12, 2015	34	Fontys Hogeschool voor de kunsten	Antwerpen
EDUCATIE	Wachten-Bis	maandag, oktober 12, 2015	23	Stedelijk Lyceum Meir	Antwerpen
NABESPREKINGEN	Wachten	maandag, oktober 12, 2015	34	Fontys Hogeschool voor de kunsten	Antwerpen
EDUCATIE	Wachten-Bis	woensdag, oktober 14, 2015	17	Stedelijk Lyceum Meir	Antwerpen
INLEIDINGEN	Passions humaines	vrijdag, oktober 16, 2015	73	CC De Spil	Roeselare
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	zaterdag, oktober 17, 2015	20	OPENDOEK	Antwerpen
EDUCATIE	Wachten	woensdag, oktober 21, 2015	96	Red Star Line Museum	Antwerpen
INLEIDINGEN	Seizoenspresentatie	woensdag, oktober 21, 2015	277	Thomas More	Antwerpen
EDUCATIE	Wachten	donderdag, oktober 22, 2015	234	Red Star Line Museum	Antwerpen
INLEIDINGEN	Even I must understand it	donderdag, oktober 22, 2015	63	MUHKA	Antwerpen
NABESPREKINGEN	0090	donderdag, oktober 22, 2015	30	MUHKA	Antwerpen
EDUCATIE	Wachten-Bis	vrijdag, oktober 23, 2015	15	Toneelhuis	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	zaterdag, oktober 24, 2015	32	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	maandag, oktober 26, 2015	16	OPENDOEK	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	dinsdag, oktober 27, 2015	34	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	Wachten	woensdag, oktober 28, 2015	129	dé Kunsthumaniora	Antwerpen
NABESPREKINGEN	Wachten	woensdag, oktober 28, 2015	129	dé Kunsthumaniora	Antwerpen
EDUCATIE	Wachten	vrijdag, oktober 30, 2015	63	CAW Mechelen	Mechelen
NABESPREKINGEN	Wachten	vrijdag, oktober 30, 2015	63	CAW Mechelen	Mechelen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	zaterdag, oktober 31, 2015	12	OPENDOEK	Antwerpen
EDUCATIE	Wachten-Bis	dinsdag, november 10, 2015	19	dé Kunsthumaniora	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	zaterdag, november 14, 2015	5	OPENDOEK	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	maandag, november 16, 2015	23	Bourla	Antwerpen
TRY OUTS	Caligula	maandag, november 16, 2015	73	Bourla	Antwerpen
TRY OUTS	Caligula	dinsdag, november 17, 2015	120	Bourla	Antwerpen
TRY OUTS	Caligula	woensdag, november 18, 2015	111	Bourla	Antwerpen
INLEIDINGEN	Caligula	vrijdag, november 20, 2015	56	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	vrijdag, november 20, 2015	18	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	zaterdag, november 21, 2015	36	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	Caligula	zondag, november 22, 2015	4	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	maandag, november 23, 2015	24	Sint Jozefinstituut	Antwerpen

CHRONOLOGISCH OVERZICHT ACTIVITEITEN
KUNSTEDUCATIEVE WERKING

Activiteiten Kunsteducatieve
Werking

TRY OUTS	UNISONO	maandag, november 23, 2015	29	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	dinsdag, november 24, 2015	8	PIUS X	Antwerpen
TRY OUTS	UNISONO	dinsdag, november 24, 2015	46	Bourla	Antwerpen
INLEIDINGEN	Caligula	woensdag, november 25, 2015	42	Bourla	Antwerpen
INLEIDINGEN	Caligula	donderdag, november 26, 2015	35	Bourla	Antwerpen
NABESPREKINGEN	Caligula	donderdag, november 26, 2015	6	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	vrijdag, november 27, 2015	26	OPENDOEK	Antwerpen
INLEIDINGEN	Caligula	vrijdag, november 27, 2015	47	Bourla	Antwerpen
INLEIDINGEN	UNISONO	vrijdag, november 27, 2015	1	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	zaterdag, november 28, 2015	26	OPENDOEK	Antwerpen
INLEIDINGEN	Caligula	dinsdag, december 01, 2015	35	KS Den Haag	Den Haag
INLEIDINGEN	Caligula	dinsdag, december 01, 2015	87	KS Den Haag	Den Haag
INLEIDINGEN	UNISONO	donderdag, december 03, 2015	20	CC De Spil	Roeselare
INLEIDINGEN	UNISONO	donderdag, december 03, 2015	23	CC De Spil	Roeselare
INLEIDINGEN	Caligula	maandag, december 07, 2015	80	SSB Groningen	Groningen
TRY OUTS	De kinderjaren van Jezus	maandag, december 07, 2015	60	Bourla	Antwerpen
TRY OUTS	De kinderjaren van Jezus	dinsdag, december 08, 2015	101	Bourla	Antwerpen
TRY OUTS	De kinderjaren van Jezus	woensdag, december 09, 2015	131	Bourla	Antwerpen
INLEIDINGEN	De kinderjaren van Jezus	vrijdag, december 11, 2015	35	Bourla	Antwerpen
NABESPREKINGEN	De kinderjaren van Jezus	vrijdag, december 11, 2015	15	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	De kinderjaren van Jezus	zondag, december 13, 2015	13	Bourla	Antwerpen
NABESPREKINGEN	De kinderjaren van Jezus	zondag, december 13, 2015	14	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	maandag, december 14, 2015	13	Toneelhuis	Antwerpen
INLEIDINGEN	De kinderjaren van Jezus	woensdag, december 16, 2015	28	Bourla	Antwerpen
NABESPREKINGEN	Caligula	woensdag, december 16, 2015	75	Stadsschouwburg Amsterdam	Amsterdam
INLEIDINGEN	De kinderjaren van Jezus	donderdag, december 17, 2015	30	Bourla	Antwerpen
INLEIDINGEN	De kinderjaren van Jezus	vrijdag, december 18, 2015	21	Bourla	Antwerpen
NABESPREKINGEN	Caligula	vrijdag, december 18, 2015	31	UIA Theaterwetenschap	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	zaterdag, december 19, 2015	15	OPENDOEK	Antwerpen
EDUCATIE	De Welwillenden	zaterdag, december 19, 2015	9	Bourla	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	zaterdag, december 19, 2015	0	Toneelhuis	Antwerpen
RONDLEIDINGEN	RONDLEIDING	zaterdag, december 19, 2015	17	Bourla	Antwerpen
EDUCATIE	Lezing Bilsen Fonds Cultuurmanagement UA	woensdag, december 23, 2015	160	Toneelhuis	Antwerpen
EDUCATIE	amateurTONEELhuis	woensdag, december 30, 2015	8	OPENDOEK	Antwerpen

WIE IS WIE

MEDEWERKERS

directie

Guy Cassiers - artistieke leiding
Luk Van den Bosch - zakelijke leiding

ensemble van makers & spelers

Abke Haring
Bart Meuleman
Benjamin Verdonck
FC Bergman
    Bart Hollanders
    Joé Agemans
    Marie Vinck
    Matteo Simoni
    Stef Aerts
    Thomas Verstraeten
Guy Cassiers
Johan Van Assche
Katelijne Damen
Kevin Janssens
Marc Van Eeghem
Mokhallad Rasem
Olympique Dramatique
    Ben Segers
    Geert Van Rampelberg
    Stijn Van Opstal
    Tom Dewispelaere

artistieke coördinatie

An-Marie Lambrechts

interne organisatie

Annick Verstraeten - assistente van de directie
Koen Vermesen - coördinatie Bourla | zaalhuur

dramaturg & publiekswerking

Erwin Jans - dramaturgie
Petra Damen - publiekswerking

externe relaties

Kristel Marcoen - hoofd externe relaties
Fabienne Beernaert - externe relaties | verkoop
Leen Van de Put - pers & publiekscommunicatie
Helke Smet (vervanging Leen Van de Put)
Kristin Hex - publicaties
Lieve Wouters - vrijwilligerscoördinatie
Maya Van Puymbroeck - publiekswerking
Bram Van Wichelen - digitale communicatie | database
Lynn Van Oijstaeijen - beeldreporter

planning & productie

Koen Roofthoofd - hoofd planning & productie
Stefaan Deldaele - productieleiding
Michaël Greweldinger - productieleiding
Mien Muys - productieleiding
Celine van der Poel - productieleiding
Griet Stellamans - productieleiding
Lutje Lievens - regieassistent
Susanne Klisch - coördinatie kostuumatelier
Christiane De Feyter - kostuumatelier
Erna Van Goethem - kostuumatelier
Monique Van Hassel - kostuumatelier
Kathleen Van Mechelen - kostuumatelier

techniek

Freek Boey - technisch directeur
Sophie De Bruyn - assistentie technische leiding
Tim Zeegers - technisch coördinator
Bourlaschouwburg
Koen Deveux - stage manager
Henk Vandecaveye - stage manager
Diederik Hoppenbrouwers - technisch productie leider
Mathias Batsleer - theatertechniek
Bram Delafonteyne - theatertechniek
Jeroen Kenens - theatertechniek
Maarten Meeussen - theatertechniek
Filip Van Berendoncks - theatertechniek
Paul Van Caudenberg - theatertechniek
Ilse Van den Dorpel - theatertechniek
Lucas Van Haesbroeck - theatertechniek

Johan Vandeborn - theatertechniek
Niels Antonissen - theatertechniek
Anton Leysen - theatertechniek
Emmanuel Desmyter - theatertechniek
Willy Vercammen - onderhoudstechniek
gebouwen
Dirk De Peuter - onderhoudstechniek
gebouwen
Eric Geudens - onderhoudstechniek
gebouwen
Jan Palinckx - coördinatie decorateler
Patrick Jacobs - decorateler
Karl Schneider - decorateler
Frederik Liekens - theatertechniek &
decorateler

financiën & personeel

Lot Beghin - assistentie zakelijke leiding
Ann Tilman - coördinatie personeelszaken
Marcia Stessens - boekhouding en personeel
Debbie Bevers - administratief medewerker
Bie Van Pottelberghe - boekhouding

onthaal & ticketbalie

Lieve Wouters - coördinatie onthaal
Saar Smets - kassamedewerker
Daniëlle Vercammen - kassamedewerker
Mich De Gruyter - portier
Marc Knaepen - portier
Bie Van Pottelberghe - portier

catering

Vincent Goedemé - coördinatie catering
Enio Arnouts
Liezlot Osselaer
Carine Vandersteene

RAAD VAN BESTUUR (situatie 31.12.2015)

Johan Swinnen (voorzitter)
Kiki Vervloessem (ondervoorzitter)
Julie Bynens
Bruno Claesen
Pascale De Grootte
Michael Lescroart
Emiel Pieters
Joachim Pohlmann
Jan Rombouts
Bauke Schroeven
Ernest Van Buynder
Ivan Van de Cloot
Jan Van Moer
Bea van Valkenburg
Laura Van Waeyenberge
Naira Vardanian +

SUBSIDIËNTEN

Toneelhuis werkt met subsidies
van de Stad Antwerpen en de Vlaamse
Gemeenschap.

Toneelhuis krijgt mediasponsoring van:

TONEELHUIS

jaarverslag
2015